

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜZİĞİ ANABİLİM DALI

TÜRK MÛSİKİSİ REPERTUARINDA YER ALAN NEVÂ
İLÂHİLERİN MAKAM VE USÛL YÖNÜNDEN
TAHKİK VE TASHÎHİ

CANSU YILDIRIM ENSARIOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
PROF. DR. MEHMET GÖNÜL

KONYA-2024

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin	Adı Soyadı	Cansu YILDIRIM ENSARİOĞLU		
	Numarası	22813101026		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Müziği		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	☒	
		Doktora	☐	
Tezin Adı	Türk MüsİKİSİ Repertuarında Yer Alan Nevâ İlahİlerin Makâam ve Usûl Yönünden TahkİK ve Tashİhi			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Cansu YILDIRIM ENSARİOĞLU

ÖZET

Öğrencinin	Adı Soyadı	Cansu YILDIRIM ENSARİOĞLU		
	Numarası	22813101026		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Müziği		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Mehmet GÖNÜL		
Tezin Adı	Türk Müsîkîsi Repertuarında Yer Alan Nevâ İlâhilerin Makâm ve Usûl Yönünden Tahkik ve Tashîhi			

Türk müziği sırası ile Orta Asya, Selçuklu ve Osmanlı devlet ve medeniyetlerinin bir ürünü olarak gerek makam anlayışı gerekse usûller ve formlar açısından zengin bir birikime sahiptir. Bu eşsiz birikimin nesilden nesile aktarım yöntemi meşk sistemi ile yürütülmüştür. Türk Müsîkîsinin kültürel intikâlinin sağlanması, icrâların aktarımındaki az ya da çok farklılıklar, makam-usûl yönünden tutarsızlıklar gibi sorunların önüne geçmek için icrâları notaya almak elzem hale gelmiştir. Osmanlı devletinin ilk resmi konservatuvarı olan Darülelhan ile notalama sisteminin temelleri atılmıştır.

Bu çalışmamızda câmi ve tekke müsîkîsi başlıkları altında tasnif olunan ilâhi formunda ve Nevâ makamındaki eserlerin makam ve usûl yönünden tahkîki ve tashîhi yapılmıştır.

Çalışmada nazariyat tahlilleri, Kantemiroğlu, Abdülbâki Nâsır Dede, Yakup Fikret Kutluğ'un nazariyat görüşlerine göre, usûl tahlilleri ise Prof. Dr. Mehmet Gönül'ün usûl konusunda neşrettiği kitap ve makalelerine göre çalışılmıştır.

Bu çalışmada, Türk müsîkîsi nota arşivine kaynaklık edebilmesi, Nevâ İlâhilerin makâm ve usûl yönünden tahkîk ve tashîhi yapılarak gelecek kuşaklara nota sistematîği içerisinde tutarlı bir arşiv sunulması amaçlanmıştır.

Çalışma nitel bir çalışmadır ve çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma sonucunda ilâhilerin makâmı ve usûllerinin tashih edilmiş nüshaları eklerde sunulmuş, nota arşivlerdeki diğer formlardaki eserlerin de incelenmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Müsîkîsi, İlâhi, Nevâ, Makam, Usûl

ABSTRACT

Author's	Name and Surname	Cansu YILDIRIM ENSARİOĞLU		
	Student Number	22813101026		
	Department	Turkish Music		
	Study Programme	Master's Degree (M.A.)	X	
		Doctoral Degree (Ph.D.)		
	Supervisor	Prof.Dr. Mehmet GÖNÜL		
Title of the Thesis/Dissertation	Verification and Revision of Neva Hymns in Turkish Music Repertoire in terms of Maqam and Usul			

Turkish music, as a product of the Central Asian, Seljuk, and Ottoman states and civilizations, possesses a rich heritage in terms of both makam (musical modes) and usûl (rhythmic patterns) and forms. The transmission of this unique heritage from generation to generation has been facilitated through the meşk system. To address challenges such as ensuring the cultural continuity of Turkish music, discrepancies in performances, and inconsistencies in makam and usûl, it has become essential to notate these performances. The foundations of the notation system were established with the Darülelhan, the first official conservatory of the Ottoman state.

This study focuses on the investigation and correction of works in the form of ilâhi (devotional hymns) within the Nevâ makam, classified under the headings of cami (mosque) and tekke (dervish lodge) music.

The theoretical analyses in this study are based on the views of Kantemiroğlu, Abdülbâki Nâsır Dede, and Yakup Fikret Kutluğ. Usûl analyses are conducted according to the publications of Prof. Dr. Mehmet Gönül on usûl.

The aim of this study is to contribute to the Turkish music notation archive by providing a consistent archive within the notation system for future generations through the investigation and correction of makam and usûl aspects of Nevâ ilâhiler. This study is qualitative and utilizes a scanning model. The corrected versions of the ilâhiler (devotional hymns) in terms of makam and usûl are presented in the appendices, and it is suggested that further examination of works in other forms within notation archives be undertaken.

Keywords: Turkish Music, İlahi, Neva, Makam, Usul

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam süresince değerli bilgi, birikim ve tecrübelerini aktararak çalışmama yön veren, yardım ve desteklerini anlayışla sürdüren kıymetli danışman hocam, Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Müdürü ve NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Mehmet GÖNÜL'e, şükran ve minnetlerimi arz ederim.

Bu zaman diliminde birbirimize destek olduğumuz arkadaşım Filiz AKINCI'ya ve âilevî bazı sorumluluklarımı üzerine alan, anlayış ve özverisiyle güç katan değerli eşim Erhan ENSARİOĞLU ve etkin zamanlarından harcadığım sevgili kızım Beste Binevş ENSARİOĞLU'na sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
SİMGELER KISALTMALAR.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
RESİMLER LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	16
1.2. Alt Problemler	16
1.3. Araştırmanın Amacı	16
1.4. Araştırmanın Önemi	17
1.5. Araştırmanın Varsayımları	17
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	17
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	18
3. YÖNTEM	20
3.1. Araştırma Yöntemi	20
3.2. Evren ve Örneklem.....	20
3.3. Veri Toplama Araçları ve Veri Analizi.....	20
4. BULGULAR ve YORUMLAR	25
4.1. Açıldı çün Besm-i elest	26
4.2. Allah Diyelim.....	28
4.3. Aşk Yoluna Girelim	30
4.4. Aşkını Niyaz Eyleyerek	32
4.5. Ateş-i Aşkınla Yandır Kalbimi Subh ü Mesâ.....	35
4.6. Bârekallah Ey Gürûh-ı Evliyanın Serveri	38
4.7. Ben Dervişim Diyene	42
4.8. Ben Dost İle Dost Olmuşam.....	44

4.9. Bilmek İstersen Seni.....	47
4.10. Bir Tahta Yaratmışsın	49
4.11. Can Ellerinden Gelmişem	52
4.12. Can Yine Bülbül Oldu.....	54
4.13. Canda Misâfir	57
4.14. Cebrâilim Selâm Eyle.....	59
4.15. Çün Şevkın Bana Âşına.....	61
4.16. Derviş Olan Kişiler.....	63
4.17. Dolap Niçin İnlersin	65
4.18. Dost Cemâli Şem'inin Pervânesidir	68
4.19. El-Meded.....	71
4.20. Ez Cân-ü Dil Peygambere Âşık	73
4.21. Gel Berû Dertli İsen	77
4.22. Gelin Ey Dervişler Gelin.....	79
4.23. Gelmiştir O Lutfeylediğin Nağme Gönüldem.....	81
4.24. Gerçek Aşıklara Salâ Denildi	84
4.25. Gülistanda Gülü Handan Eden Dost	86
4.26. Hakka Temkîn-i Rızada Hamd eden	88
4.27. Hâlet İle Bana Bir Hâl Göründü.....	91
4.28. Halilullah İbrahim	93
4.29. Kaf ü Nûn Hitâbı İzhâr Olmadan	96
4.30. Kuldan Sana lâyık n'ola	98
4.31. Mâsiva Kaydından Et Bizi Halâs	100
4.32. Mecnun Olalı Gönüm.....	102
4.33. Mektebi İrfana Girip.....	104
4.34. Muradlar Verici Ol Ganî Settar	106
4.35. N'oldu Bu Gönüm.....	108
4.36. Pervaneyim Şem-i Yâre	112
4.37. Rabbimiz İhsan Eder	114
4.38. Sırr-ı Tevhîdin Hüdâya Kıl Tecellîsin Ayan	116
4.39. Şöyle Kim Bî-dil ü Bî- Can Olmuşam	119
4.40. Şûride Vü Şeydâ Kılan.....	123

4.41. Tahammül Kalmadı Tende.....	125
4.42. Tahkik Eder Tastikini.....	127
4.43. Tahrîr-i Nokta-i Aşk Cümle Zemâne Sığmaz	129
4.44. Talib-i Hak Olup Derde Düşenler	132
4.45. Tekye-i Rûhunda Dâim âşıkın.....	134
4.46. Ummân-ı Kerem Rahmet-i Rahmân	136
4.47. Vakti Seherde Açıla Perde	138
4.48. Yâ Râb, ne olur lûtfîle Cürmüm Tükeneydi.....	141
4.49. Yine Meşayih Meclisi	143
4.50. Yüz Bin Cefâ Kılsan Bana	145
4.51. Zahidâ Devrâna Gelki	148
5. SONUÇ ve ÖNERİLER	150
5. KAYNAKÇA.....	164
EKLER.....	168

SİMGELER KISALTMALAR

Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
C. Kosal.	: Cüneyt Kosal
Dr.	: Doktor
E.T.	: Erişim Tarihi
no.	: Numara
Prof.	: Profesör
S.	: Sayı
s.	: Sayfa

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Arşivlerde yer alan Nevâ İlâhilerin Tablosu	20
Tablo 2. Nevâ İlâhilere İlişkin Sonuç Tablosu	159

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1. Yakup Fikret Kutluğ'un Nevâ Makâmı Târifi	14
---	----

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Açıldı çün Besm-i elest	26
Şekil 2. Allah Diyelim	28
Şekil 3. Aşk Yoluna Girelim	30
Şekil 4. Aşkını Niyaz Eyleyerek.....	33
Şekil 5. Ateş-i Aşkınla Yandır Kalbimi Subh ü Mesâ.....	35
Şekil 6. Bârekallah Ey Gürûh-ı Evliyanın Serveri	39
Şekil 7. Ben Dervişim Diyene	42
Şekil 8. Ben Dost İle Dost Olmuşam.....	45
Şekil 9. Bilmek İstersen Seni.....	47
Şekil 10. Bir Tahta Yaratmışsın	49
Şekil 11. Can Ellerinden Gelmişem	52
Şekil 12. Can Yine Bülbül Oldu.....	54
Şekil 13. Canda Misâfir	57
Şekil 14. Cebrâilim Selâm Eyle.....	59
Şekil 15. Çün Şevkân Bana Âşına.....	61
Şekil 16. Derviş Olan Kişiler.....	63
Şekil 17. Dolap Niçin İnlersin	65
Şekil 18. Dost Cemâli Şem'inin Pervânesidir	68
Şekil 19. El-Meded	71
Şekil 20. Ez Cân-ü Dil Peygambere Âşık.....	74
Şekil 21. Gel Berû Dertli İsen	77
Şekil 22. Gelin Ey Dervişler Gelin.....	79
Şekil 23. Gelmiştir O Lutfeylediğin Nağme Gönülde	82
Şekil 24. Gerçek Aşıklara Salâ Denildi	84
Şekil 25. Gülistanda Gülü Handan Eden Dost	86
Şekil 26. Hakka Temkîn-i Rızada Hamd eden	89
Şekil 27. Hâlet İle Bana Bir Hâl Göründü.....	91
Şekil 28. Halilullah İbrahim	94
Şekil 29. Kaf ü Nûn Hitâbı İzhâr Olmadan	96
Şekil 30. Kuldân Sana lâyıkn'ola	98
Şekil 31. Mâsiva Kaydından Et Bizi Halâs	100

Şekil 32. Mecnun Olalı Gönlüm.....	102
Şekil 33. Mektebi İrfana Girip.....	104
Şekil 34. Muradlar Verici Ol Ganî Settar	106
Şekil 35. N’oldu Bu Gönlüm.....	109
Şekil 36. Pervaneyim Şem-i Yâre.....	112
Şekil 37. Rabbimiz İhsan Eder	114
Şekil 38. Sırr-ı Tevhîdin Hüdâya Kıl Tecellîsin Ayan	117
Şekil 39. Şöyle Kim Bî-dil ü Bî- Can Olmuşam	120
Şekil 40. Şûride Vü Şeydâ Kılan	123
Şekil 41. Tahammül Kalmadı Tende.....	125
Şekil 42. Tahkik Eder Tatikini	127
Şekil 43. Tahrîr-i Nokta-i Aşk Cümle Zemâne Sığmaz	130
Şekil 44. Talib-i Hak Olup Derde Düşenler	132
Şekil 45. Tekye-i Rûhunda Dâim âşıkın.....	134
Şekil 46. Ummân-ı Kerem Rahmet-i Rahmân.....	136
Şekil 47. Vakti Seherde Açıla Perde	138
Şekil 48. Yâ Râb, ne olur lûtfîle Cürmüm Tükeneydi.....	141
Şekil 49. Yine Meşayih Meclisi	143
Şekil 50. Yüz Bin Cefâ Kılısan Bana	145
Şekil 51. Zahidâ Devrâna Gelki	148

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Nevâ Makâmında ve İlâhi Formu Altında Tasnif Edilen Eserlerin Formları	150
Grafik 2. Nüshaları Neşreden Müellifler ve Neşrettikleri Nüshalar	153
Grafik 3. Tâhliller İçin Tercih Edilen Müellifler	154
Grafik 4. Nevâ İlâhilerde Kullanılan Makam Dizisi	155
Grafik 5. Nevâ İlâhilerde Kullanılan Geçki ve Çeşniler	155
Grafik 6. Arşivde Nevâ İlâhilerin Bestekârlarından Bazıları	157
Grafik 7. Nüshalarda belirtilen Usûller	158

1. GİRİŞ

Güzel sanatların en çok temayül edilen alanlarından biri olan mûsikî sanatı, insanın neşe, hüzn, özlem gibi birçok duygusunun tezahürü olmuştur.

Bize göre mûsikî Türkün her yerinde, her şeyindedir: sevincinde, kederinde, barışında, savaşında. Bunu “Türk mûsikîyle doğar, Mûsikîyle yaşar, Mûsikîyle ölür” vecizesiyle Saadettin Arel’de tespit etmiştir. Dahası var: biz Mûsikîden öldükten sonra da kopamayız: kabrimiz başında Kurân, akşam devir hatmimiz, 7’imiz, 40’ımız, 52’imiz, mevlidlerimiz, kandillerimiz, zikirlerimiz, dualarımız, gülbanklarımız... (Tanrıkörur, 2020, 51).

Osmanlı medeniyetinin en hayranlık verici, en gelişmiş, en naif özelliklerini içinde barındıran ve bizi diğer medeniyet ve toplumlardan ayıran en belirgin yanımızdır. Çağlar boyunca bu kültüre ait yeni doğan bebeklerin kulağına mûsikî perdelerinden oluşan ezan okunmuş, anneler tarafından hicaz makamında ninniler seslendirilmiştir (Ayas, 2014, 13).

Mûsikînin estetiğini algılayan her insan, onun yarattığı güzel duygulara da talip olur. Mûsikî geçen zamana dair özlemlerin, bilinçaltında kalarak açıklanamayan türlü hislerin târifî olmuştur. Bu yolla geçmiş ve gelecek insanlarla aramızda bir gönül bağı yaratan, manevi haz ve feyiz alınan yoldur (Özalp, 2000, 14).

Türkler tarihteki yerini aldıklarından bu yana mûsikîye ayrıca önem vermiş ve medeniyetlerinin kıymetli bir unsuru olarak görmüşlerdir. Mûsikî hikayemiz ‘Kopuz’ ile başlamış ve her bulunduğu coğrafyada aslını kaybetmeden gelişmeye devam etmiştir (Salgar, 2017, 11).

Osmanlı saray teşkilatının mûsikî kökenine bakıldığında mûsikînin Orta Asya, Selçuklu ve Osmanlı medeniyetinin ortak bir ürünü olduğunu ve bu sanatsal kültürün bu süreçte geliştiğini görülmektedir (Gençoğlu, 2020, 2).

Bugün ki haliyle Osmanlı döneminde vücut bulan mûsikîmiz İslâm öncesi dönemde de çeşitli sebeplerle vuku bulmuştur.

Orta Asya’da yaşayan ilk Türk devletleri Abbasilerle olan etkileşimi sonucu İslâmîyet’e geçmeden önce müziği gerek dini gerek günlük hayatlarında; dini törenlerde, savaşta, cenazelerde kullanmaya başlamıştır. O dönemde mûsikî

Tanrı'nın insanlara bahşettiği bir hediye, Tanrı'yla insan arasında ki iletişimi sağlayan kuvvetli bir araçtır. Şamanlar âyinlerinde müziği çokça kullanır müziğin ilâhi kudretine inanmışlardır. İlk Türk toplumları da görkemli düğünler ve kutlamalar gibi eğlence anlayışına sahip, müzikte her daim bu kültürün bir parçasıdır. Savaş zamanında büyük davullar ve yüksek sese sahip ağız kopuzlarla coşkulu ve ürkütücü seslerle hem kendi askerine cesaret vermek hem de karşı tarafı korkutmak maksatlı müzik yapılmıştır (<https://derstarih.com/turk-muzigi-ve-calgilari/> E.T.23.09.2023).

15. yy'da İstanbul'un fethi ile İslâm dünyasının Orta Doğudaki kültür merkezlerinde etkinliklerine devam eden mûsikîşinaslar için İstanbul yeniden özerk duruma gelmiştir. Türkler gibi Osmanlı Yahudileri ve Ermeniler içinde burası sanatın merkezi olarak kabul görmüş, faaliyetlerini burada sürdürmüşlerdir. Bu büyük imparatorluğun tüm etnik ve dini öğelerini bir arada görmek burada mümkün olmuştur. Osmanlı mûsikîsi çok uluslu sosyo-kültürel yapının bir ürünü olarak gelişmeye ve yayılmaya devam etmiştir. Bu özelliği ile kurumsallaşan Osmanlı mûsikîsi, geleneğin nesilden nesile aktarılmasında zincir görevi görmüştür (Aksoy, 2008, 36-37-39).

Türk mûsikîsi geleneğinin oluşmasında ve intikalinde ibadet içre mütemadiyen icra alanı olmaları bakımından camiler ve tekkelerin çok büyük katkısı olmuştur.

Câmi Mûsikîsi

Câmilerde yapılan İbâdetler içinde ya da Câmi dışında, kendine ait bir biçim ve Usûlde okumak için bestelenen, çoğu zaman bir makam çerçevesi içinde, belli bir usluba ve Usûle dayanan ritimli eserlerdir (Özalp, 2000, 107). Dini Mûsikî başlığı adı altında değerlendirilir ve saz olmadan icrâ edilir (Salgar, 2021, 29).

Câmi Mûsikîsinde Ezan, Salâ, Salât, Kıraat, Mûnaca't, Na't, Mevlid, Mirâciye, Temcid ve İlâhi gibi formlar bulunmaktadır (Özalp, 2000, 107-111).

Tekke Mûsikîsi

Tasavvufî hayat sadece uzlete girme şekli değil, dervişin semâ ve Mûsikî ile iç dünyasının dışı vurumudur. Ayrıca Mûsikî tasavvufî düşüncede dervişin kalbini temizleyen, onu Allah'a yakınlaştıran bir araç olarak düşünülmektedir. Bu sebeple tekkelerde zikir ve semâ sırasında Mûsikîden faydalanılmış ve farklı özellikte müzik

türleri gelişmiştir. Tekkeler en önemli formların bestelenip, icrâ edildiği yerler olmuştur (Çakır, 2021, 133).

Prof. Dr. Mehmet Gönül'ün, tekke mûsikîsini ile ilgili târifi şu şekildedir;

Tekke mûsikîsi ise, tarîkâtlerin vücûda gelmesinden başlayarak ortaya çıkan, Türk mûsikîsinin gelişmesinde çok önemli bir yer tutan âsitâne, tekke ve dergâhlarda, daha ziyâde zikre eşlik etmek, ilâhi hisleri kuvvetlendirmek ve yine zikre zindelik, ahenk ve ritim sağlamak maksadıyla, tasavvuf edebiyatı şâirleri ve ozanlarından alınan güftelerin, Türk mûsikîsi bestekârları tarafından Türk mûsikîsi makam ve usûllerine göre bestelenmesi ve/veya irticâlen icrâ edilmesi neticesinde oluşmuş tür ve biçimlerin bütünü kapsamaktadır” (2018, 40).

Câmi ve Tekke Mûsikîsinin ortak formlarından olan İlâhi diğer formlara nazaran en çok icra edilen ve eser üretilen form haline dönüşmüştür.

Arapça olan “İlâhî” kelimesi, “ilâh, mâ'bûd, tanrı” gibi kelimelerden aidiyet bildiren “î” eki alarak türetilmiş ve ism-i mensûb olarak “Allâh” (c.c.) ismine aitlik bildiren bir kelime olarak şekillenmiştir. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de de “Ve İlâhüküm İlâhün Vâhid. Lâ-İlâhe illâ Hüve'r-Rahmânü'r-Rahîm” âyet-i kerîmesinde Allâh, (c.c.) “İlâhımız bir tek İlâh'tır, O'ndan başka İlâh yoktur, O, Rahmân'dır, Rahîm'dir” buyurmakta ve bu âyette yer alan “İlâh” kelimesi “Allâh” (c.c.) anlamına gelmekte olup, bu sebeple “İlâhî” kelimesi de “Allâh'a ait, Allâh'a mahsus” manalarına gelmektedir. Çoğulu “ilâhiyyât” olan kelimenin aynı zamanda nida ünlemi olarak “ey Allâhım, ey Rabbim” gibi anlamları da mevcuttur” (Tüysüz, 2017, 35-36).

İlâhi dini duyguların tasviri amacı ile bestelenmiş eserlerdir. Allah ile ilgili manasını taşır. Konu olarak Allah'a ve peygambere duyulan sevgiyi, tarikat adabını, dini ve manevi vecdi, tarikat görgüsü gibi unsurları işler (Demirci, 2017, 26).

İlâhi, makam ve usûl kaidelerine göre bestelenen, dini meclislerde okunan edebiyatımızın nazım türlerine mensup şiirlerdir (Özgökmen, 2009, 36). Türk edebiyatında nazım türleri oluşmadan evvel dini muhtevaya sahip her türlü şiire ilâhi denmiştir. Daha sonra tasavvufi temaları işleyen ve Türk mûsikîsi makam ve usûl kaidelerine göre bestelenen şiirlere ilâhi adı verilmiştir. Bu şekliyle ilk kez 'bestelenmiş dini tasavvufi şiir' anlamıyla Evliyâ Çelebi'nin eserinde yer almaktadır (Turabi, Koca, 2021,158). İlâhiler; Bektaşilerde “nefes”, alevilerde “deyiş”, diğer tarikatlarda “cumhur” adıyla ifade edilir. Kutsi bir mahiyete sahip ilâhiler var

olduğundan bu yana dinlerin ve inançların seslerle dışa vurumudur (Özgökmen, 2009, 36).

Mûsikîde İlâhi kavramı koşma, gazel, koşma, rubai, murabba, muhammes, müseddes vb. nazım biçimleriyle yazılmış dini ve tasavvufi konuları işleyen şarkı şemasına benzer bir formdur. Bestekârlar çoğunlukla “Nizamoğlu Seyfullah, Niyazi Mısırî, Yunus Emre” vb. şairlerin şiirlerini bestelemiş farklı makam ve usûlde beste yapmışlardır. Bestelerinde küçük usûller kadar büyük usûller de kullanan Bestekârlar seyir olarak tiz seslere çok fazla yer vermemişlerdir. Dini mûsikîde verilen eserlerin çoğunluğu İlâhi formundadır. Osmanlı’da birçoğunun güftecisi meçhul olsada İlâhi güfteleri “mecmua-i ilâhiyyât” adlı eserde bir araya getirmişlerdir. Müstakimzâde Süleyman Sadeddîn Efendi’ye ait Süleymaniye Kütüphanesi’de Esad Efendi Yazmaları içinde bulunan dergi bunların içinde en çok mâlum olanıdır. Makamlarına göre sınıflara ayrılan “mecmua-i ilâhiyyât” eserler tahkik edilerek “Tevhid, Nâ’t-ı Şerîf, Mersiye, Durak, Savt, Nefes, Şuğul, Kaside, Nevbe, Semah.” Şeklinde formlar tespit edilmiştir (Tığ, 2019, 8-9).

Türk mûsikîmizin farklı medeniyet ve kültürlerle tanıklık ederek gelişmesi ve asarın intikali meşk yöntemi ile süregelmiştir. Ecdadımızın bizlere bırakmış olduğu bu kıymetli miras 16. yüzyıldan bu yana meşk sistemi ile aktarılagelmiştir. Notalama yapılmadığı dönemler eserler bu yolla intikal edebilmiştir (Çakır, 2009, 27).

Meşk, Türk mûsikîsinde bir eserin peyderpey çalınması ve okunması suretiyle öğrenciye öğretilmesi ve öğrenci tarafından öğrenilmesidir (Öztuna, 2006, 45).

Nota Sistemi

Yazı, insanlık tarihinin var oluşuyla birlikte birikimlerini ve tecrübelerini geleceğe eriştirmek için bir araç, kendileri içinde bir hatırlatma unsurunun bir nevi tezahürü olmuştur. Bu bağlamda müzik sistemlerinin de geleceğe intikal sürecinde yazıya dökülme hususu ihtiyaç haline gelmiştir. Notalama, müzik sistemi ve kuralları bakımından birleştirici bir yöntem olmuş, dönemlere ait müzikal hissiyatın var olmasında somutlaşmış bir araç olarak kullanılmıştır.

Nota yazımının ilk örneklerine Sümer tabletleri ve eski Yunan yazıtlarında sözlerin yazıldığı harflerin üzerine belirtici bazı işaretler konulduğu görülmektedir. M.Ö 6.

Yüzyılda Yunanca kitaplarda görüldüğü üzere bir müzik yazısı oluşturulmuş, sesin yüksekliğini ve süresini gösteren bir takım sembollere rastlanmıştır. İlk olarak alfabetik ve işaretle notalama sistemi kullanılmış; alfabetik notada sesleri ifade etmek için harfler kullanılırken işaretle notalama sisteminde semboller kullanılmıştır. Nota sistemlerinin temel ögesi olan ‘Neuma’ ilk olarak Kitab-ı Mukaddes metinlerinde rastlanmıştır. Bunlar, müzikal tema olarak kesin bilgi vermeyen sadece basit hatırlatmalarda bulunarak işaret görevi görmektedir (<https://www.altayli.net/turk-muziginde-kullanilan-notalama-sistemleri.html> E.T.26.09.2023).

Türk Müziğinde nota düzenlemeleri en bilindik haliyle ilk olarak 17. yy’da görülmeye başlanmış olsa da yapılan çalışmalarda Türklerin İslâmiyeti kabulünden önce de eserler üzerinde semboller kullandıkları görülmüştür. Göktürk ve Uygurlar dönemine ait Dunghuang notalarında İslâmiyet öncesi kullanılan Kuça Nota yazım sistemine karşılaşılmıştır (Fevzi, 2018, 1894) Ayrıca Hıtay Türkleri için kaynaklarda, bilmedikleri bir eseri seslendirmek için her sesi temsil edecek bir sembol oluşturdukları ve buna göre tekrar ederek eseri pekiştirip icrâ ettikleri söylenir (<https://İslâmansiklopedisi.org.tr/nota> E.T.27.09.2023).

Türk Müziği notalama işaretlerinin tespiti bağlamında, yaşanan dönem itibariyle kullanılan birçok nota yazım sistemine rastlanılmıştır. İlk olarak Arap alfabesindeki harfler kullanılarak nota yazım sistemi geçilmiş, çoğunlukla harfler ses yüksekliklerini temsil ederken, sayılar da süre değerlerini ifade etmiştir. Ebced sistemi olarak tabir edilen bu sistem asırlar boyunca Orta Asya, Arap ve Türk Dünyasına ait eserlerin kaydını almakta kullanılmıştır (Fevzi, 2018, 1892) Önemli bir İslâm filozofu olan Yakup El kindî tarafından ebced harfleri kullanarak oluşturulan ‘Ebced Nota’ sistemi İslâm aleminin ilk nota yazım uygulaması olmuştur (Ak, 2018, 30).

Kindî ebced yazısını ilk olarak “Risâle fî hubri te’lî’fi’l elhân “ adlı eserinde kullanmış, perde-tel isimleri metoduyla ud çalgısı için ritmik melodiler içeren etüt yazmıştır. Benzer sistemi İbn Sînâ, Fârâbî ve Abdül Kâdir-i Merâği Kitaplarında kaleme almıştır. 13.yy’da sistemci ekolün kurucusu Safiyüddin el Urmevî daha da gelişen ebced sistemini “Kitâbü’l Edvâr ve Şereffiye” adlı eserinde açıklamıştır (<https://İslâmansiklopedisi.org.tr/nota> E.T.27.09.2023). Doğu müzik dünyasında

kabul görmüş bir oktavı 17 perdeli ses sistemi olan Safiyüddin Abdü'l-mü'min Urmevî perdeleri ebced sistemine göre harflerle göstermiştir. Sistemde üstte notalar altta sürelerle yer verilmiş ve notada süre problemini bu şekilde ilk kez Urmevî çözmüştür (Arslan, 2017, 127). Terkîb adı verilen, makamları bir dörtlü ve beşliyi birbirine ekleyerek oluşturmuş bu makamlara da isimler vermiştir. Makamları belirlerken seyir özelliklerini göz ardı etmesi eleştiri konusu olmuştur (Kaçar, 2023, 12). Ebced notası temelli bir diğer yaklaşım da Kutbettin-i Şirâzîye'nin geliştirmiş olduğu, farklı olarak içinde nüanslara da yer verilen nota yazma sistemidir (Fevzi, 2018, 1893). Rauf Yekta 'Kitâbet-i Mûsikyye Tarihine Bir Nazar' yazısında, Şirâzî'nin nota hususunda ileri gittiğini, ihmal edilmekte olan nüanslara dair bir çok işaretin öncüsü olduğunu belirtmiştir (Arslan, 2017, 138).

Bir repertuarı tespit etmek amacıyla kaleme alan ilk isim Ali Ufki ile Kantemiroğludur. 1650 yılında Batı müziği nota sistemi ile 550 civarında eser yâyinlamıştır. Mecmûa-yı Saz u Söz adlı bu mecmuada 200'ü aşkın peşrev saz semaisi, 60'a yakın murabba beste, 35 adet nakış ve semai, 120 civarı türkû ve dini eserler yer almaktadır. XVII. Yüzyılın hatırasıyılır Mûsikîşinaslarından olan Dimitri Kantemiroğlu da kendi geliştirdiği nota sistemiyle 350'ye yakın peşrev ve saz semaisini kaleme almıştır. XVIII. yüzyılının önemli neyzeni olarak tanınan Kutbünnayi Osman Dede (ö.1729) 16 perde ile 14 ara perdeden oluşan Kantemiroğlu'nun geliştirdiği benzer bir dizi ile 33 harf kullanarak nota yazma yöntemi icat etmiştir (Öncel, 2015, 214-215). İstanbul'un en büyük Mevlevi Dergahı olan Galata Mevlevîhânesine Şeyh olarak atanan Nayi Osman Dede'nin Kâr gibi büyük bir formdaki eseri ilk dinlediğinde kaleme alacak kadar yetenekli olduğuna Kaz Asker Salim Bey şahitlik etmiş ve Mevlevîhâne'nin ünlü neyzen, mutasavvuf ve Bestekârı olan Osman Dede bir tür 'Ebced Notası' geliştirmiştir (Emekçioğlu, 1992, 59).

Usta bir neyzen olan Abdülbâki Nâsır Dede (1765) döneminde sabit bir nota yazısı kullanımı olmamasından kaynaklı bu konuyu Tahrîr u Tahrîriyyetü'l Mûsiki kitabında ele almıştır. Kitapta nota yazımının gerekliklerinden bahsedip, kullanımına teşvik etmiştir. Örnek olarak Vardakosta Ahmet Ağa'nın Sûz-i Dilârâ Peşrevi ayrıca III. Selim'in aynı makamdaki Âyini Şerifini kullanmış ve ilk defa bir Mevlevi Âyini

bu suretle notaya alınmıştır. Bu nota yazısı Osman Dede ve Kantemiroğlu'nun mahir olduğu nota yazım sisteminden farklıdır. Nâsır Dede'nin nota yazısı Kindî'nin (866) kullandığı ebced sistemi üzerine geliştirilmiştir. Türk müziğine en uygun ebced notası olarak bilinmektedir (Çırak, 2021, 184-185).

Abdülbâki Nâsır Dede ile aynı dönemde yaşamış Ermeni asıllı bir müzikolog olan Hamparsum Limonciyan'da (1768) Sultan III. Selim'in talebi üzerine nota yazım sistemi ortaya koymuştur. Günümüzde dahi bilinen bu sistem dönemin mûsikîşinaşları tarafından oldukça ilgi görmüştür. Avrupa kilise ve manastırlarında müzik icrâ edilirken ezginin iniş çıkışlarını, güfteler üzerine konulan 7 işaretle göstermiştir (Ak, 2018, 33). Ermeni "neuma" sistemine dayalı bir notasyon çeşiti olan Khaz Nota sistemi üzerinde bazı düzenleme ve değişiklikler yaparak Türk mûsikîsi ses sistemine uygun biçime getirilmiştir. Bu sistem Batı notası gibi soldan sağa yazılmıştır (Karamahmutoğlu, 2020, 325-327).

Hamparsum geliştirdiği nota sistemiyle Türk Müziği eserlerini 6 defterde kayıt altına almış fakat bunlardan 4'ü kaybolmuştur. Kaydettiği eserlerin bir bölümünü Mandoli Yarutin Havadurin kaleme aldığı için şuan Ankara Radyosu arşivinde; 17 şarkı, 14 saz semaisi, beste, aksak ve yürük semai bestelerinin içinde olduğu kaynak yer almaktadır (Ekmekçioğlu, 1992, 65-66).

1826 yılında II. Mahmut askeri bir Mûsikî sistemi geliştirmek istemiş ve Mehterhaneler kapatılıp yerine 1827 yılında Muzıka-i Humayun kurulmuştur. Bu kuruluşun başına İtalyan müzisyen Guideppe Donizetti getirilmiş ve eski Enderun öğrencilerinin Hamparsum notasını bilmeleri üzerine Donizetti tarafından hem batı notası hem de bu nota karşılaştırmalı olarak öğretilmiştir (Temiz, 2010, 329-330). Nota muallimi olarak bilinen Hacı Emin Efendi ilkokuldan sonra Muzıka-yı Humayun'a girip kurumun şeflerinden Callisto Guatelli'den ders alıp hem Batı hem de Türk Müziği notası öğrenmiştir. Geleneksel müziği Batı müziği notalarıyla ifade etmeye çalışan ilk kişi olarak 'Notacı' ünvanını almıştır. Mansur akordu temel alarak porte üzerindeki alttan ikinci çizgiye denk gelen sol notasını, gelenekteki ismini değiştirmeden rast perdesi olarak belirlemiştir. Batı müziğindeki bemol ve diyez sembollerini kullanmış, öğrencileri nota öğrenmeleri konusunda teşvik etmiştir (Pınarbaşı, 2021, 211-212).

Bu değişimle birlikte müziğin usûl, güfte, melodik yapı, kullanılan çalgılar gibi alt dinamikleri de etkilenmiştir. 19. Yüzyıl'da farklı nota yazım sistemlerinin bir arada kullanıldığı görülmektedir. Türk müziğinde dizekli nota sistemlerinin ilk örnekleri Ali Ufkî Bey ile rastlanılsa da 19.yy'ın son çeyreğinde de bu bağlamda nota çalışmaları mevcuttur (Fevzi, 2018, 1896-1897).

Ali Ufkî Bey'in porteli sistemi Türk müziğine adapte etme eyleminden sonra bunu ilk kez sistemli olarak ele almış kişi Rauf Yekta Bey olmuştur. Yekta Bey oluşturduğu kurumsal yapılı müzik yazısı ile sözlü kültürün yazılı kültüre aynı zamanda Türk müziği geleneğinin geleceğe intikalini oluşturma çabasındadır (Taşdelen, 2021, 70).

Yekta Bey, porteli sistemi mûsikîye tatbik etmenin dışında, yalnız dini formları kayıt altına almak için Türk notası adını verdiği nota sistemi de oluşturmuştur (Erguner, 2003, 175). "Günümüzde kullanılan Batı notasının Türk mûsikîsine uygulanmış şekli olan nota yazısında temel alınan, bir 8'li içerisinde 24 eşit olmayan aralığın yer aldığı 25 perdeli bu sistemin ilk teorik açıklamasını Rauf Yektâ Bey yapmıştır." (Özcan, Çetinkaya, 2020, 260).

Ekrem Karadeniz, hocası Abdülkadir Töre'den devraldığı notlardan faydalanarak Türk Mûsikîsi Nazariye ve Esasları (1983) adlı bir Türk müziği kuramı kitabı yazmıştır. Böylelikle Töre-Karadeniz sistemi Mûsikîmize dahil olmuştur. Töre'ye göre bir tanini 6 aralıktan meydana gelir. Arel-Ezgi sistemindeki gibi birim aralık komadır. Bu sistemde asıl gam Çârgâh değil Rast makamı dizisidir. Seyir kavramının önemini vurgulayan bu sistem, makamları açıklarken Arel-Ezgi sisteminin dörtlü ve beşlilerine başvurmamıştır. Makamı basit ve bileşik olmak üzere iki türde açıklamışlardır (<https://www.msxlabs.org/forum/sanat/506911-tore-karadeniz-sistemi.html>. E.T.02.10.2023).

Sonraki yıllarda İsmail Dede Efendi'nin torunu olan Mustafa Nezih Albayrak 'Yıldırım Sistemi' adında bir sistem icat etmiştir. Bugüne kadar ister ebced ister batı notası olsun bütün nota sistemlerinin zaman aldığını söyler ve stenografik notanın zamandan büyük ölçüde tasarruf sağladığını beyan etmiştir fakat bu nota sistemi

beklenen ilgiyi görmemiştir (<https://www.friendz10.com/sanat/kiraat-i-Mûsikî-iv-friendz10-28804.E.T.03.10.2023>).

Tarihi süreçte sanatkârane duruş ve yeterlilikler konusunda bazen gerekli düzeyin yakalanamaması, siyasi, şahsi, ve ekonomik yaklaşımlar, mûlahazalar ve sebepler, zaman zaman geleneği koruma gayretlerinin arşivlerin paylaşılmaması sebebi ile kayıplara sebep olacak kadar ileri götürülmesi, sistemin kazanımları yanında elbette kayıplara sebep olabilmişse de, bugün dile getirilen bir takım olumsuzluklara rağmen, notanın kullanılmadığı ve yeğane yöntem olarak meşk sisteminin idâme ettirildiği dönemde mûsikîmizde, günlük hayata geçirilen, icrâ edilen eserlerin sayısının bugün arşivlerde nota olarak yer alan eserlerden ziyadesiyle fazla olması, aslında meşkin, asarın ve geleneğin ifasında ve intikâlinde ne denli önemli yer tuttuğunu açıklamaktadır (Gönül, 2021, 5).

Bilindiği üzere bir ilim kâideleri, metotları ve kuralları çerçevesinde gelişir ve süregelir.

El-Kındî'den; Farâbî, İbni Sinâ, Safiyyüddin gibi nazariyatçıların kullanmış olduğu ebcede dayalı nota sistemi ve sonradan Osmanlıya geçen Batı nota sistemi Mûsikîşinaslar tarafından kabul görmemiş, meşk sistemi ile eğitim devam etmiştir (Yıldırım, 2021, 28).

XIX. yüzyılın sonlarına doğru mûsikîşinaslar tarafından nota yayınlarına ilgi, alaka olmasına rağmen, XX. yüzyılın büyük bir bölümüne kadar meşk yöntemiyle mûsikî eğitim ve intikaline devam edilmiştir. Mutlu Torun: “Geleneğimizdeki meşk sisteminden bugünkü notalı eğitime geçiş devrinde nota bilenler eski sistemi, kulaktan çıkarmayı küçümsemişlerdir. Ancak tamamen notaya dayalı eğitimde de kulak eğitimi, ezbere icrâ gibi konular zayıf kalmıştır. Bu açıdan, metodlardan yapılan çalışma da, geleneğimizdeki semai (işitmeye dayalı) sisteminin avantajlarından faydalanmak doğru olur” demiştir (Gürbüz, 2010, 35).

Meşk sisteminde; mûsikî kuramı, icrâ teknikleri ve repertuar nota kullanmaksızın öğrenciye verilerek ve kendisinden, aktarılan tüm bilgileri ezberleyerek hafızasında tutması istenmiştir. Ancak zaman içinde meşkin bu özelliği yüzyıllar içerisinde binlerce eserin değişmesinin ve kaybolmasının yanında, hafızasında tutanların aktarmadan ebediyete intikal etmeleri gibi sorunları da beraberinde getirmiştir (Ak, 2018, 30).

17.yy'da Batı'da nota derlemelerinin ortaya çıkışıyla birlikte Osmanlı'da bundan payını almış ve meşk sistemine olan ilgi peyderpey azalmaya başlamıştır. Buna bir örnek olarak kaynaklarda 17.yy'da yaşamış olan bestekâr Bursalı Sekman'ın Süleyman Çelebi'nin Mevlid'ini besteleyerek birçok mevlidhan tarafından icrâ edildiği fakat 19. yy. da bu mevlidi en son icrâ eden Mutafzâde Ahmed Efendi'nin eseri öğretmek için ilgili kimse bulamadığı kaynaklarda yer almaktadır (Yıldırım, 2021, 58).

Öte yandan XIX. yüzyılda Osmanlı'nın maârif politikası oluşmaya başlamıştır. Abdülkadir Töre I. Cihan Harbi'nin başladığı yıllarda ' Türk Mûsikîsi Mektebi' kurulmasını öneri olarak sunmuş ve Avrupa'nın ilerleyen müzik eğitimi yanında Türk Mûsikîsinin gelişimi için eğitim kurumu açmak elzem duruma gelmiştir (Özden, 2018, 100).

1916 yılında bu eserleri yaşatmak; nazariyat, solfej, Türk dinî mûsikîsi, Türk mûsikîsi usûlleri, Türk mûsikîsi aletleri dersleri yanı sıra klasik eserleri aslına uygun olarak tespit etmek, notaya almak ve mûsikî zevkini topluma yaymak amacıyla Osmanlı devletinin ilk resmi konservatuvarı Dârülelhan kurulmuştur (Uzun, 200, s. 64-68).

Bu kurumda Batı müziği ile birlikte Türk mûsikî eğitimi 2 yıl süreyle verilmiş Nuri Duyguer, Mustafa Sunar, Sedat Öztoprak, Santuri Ziya Bey, Refik Fersan, Fahire Fersan, Ruşen Ferit Kam, Rauf Yekta Bey, Hafız Ahmet Irsoy, İsmail Hakkı Bey gibi önemli Mûsikîşinaslar eğitim vermeye başlamıştır. Dârülelhan mecmuasında Bektaşî nefesleri, Türk mûsikîsi klasikleri, İlâhiler ve ayinler derlenip yayınlanmıştır (Kaçar, 2023, 8). Dini mûsikî klasikleri ile 180 adet Türk müziği klasiği bu kurumda tertiplenmiştir (Ak, 2018, 37).

Dönemin önemli çalışmalarından biri olan Türk mûsikîsinin seçme eserleri yayınlanmış, Rauf Yekta Bey başkanlığında bir heyet 4 sayfa halinde 1'den 120'ye kadar numaralanan eserleri Usûl vuruşlarını da dahil edilerek yayımlamıştır. Daha sonra tahminen 1924 yılında "İstanbul Konservatuvarı Neşriyatı" adı ile 180 numaraya kadar devam ettirilmiştir. Ayrıca Dârülelhan süreç içerisinde 18 ciltlik Câmî ve tekke mûsikîsi örnekleri, 15 türkû defteri, 3 ciltlik Zekâi Dede Külliyyatı, Buselikli Fasıllar, 21 fasıl defteri, Tanburi Mustafa Çavuş'un 36 Şarkısı, Subhi

Ezgi'nin 5 ciltlik Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi gibi bugün için de kaynak vazifesini gören çeşitli eserler yayımlamıştır (Kara, 2010, 48).

Heyet'in talimatnamesinde dînî mûsikî eserlerine öncelik verilmesi hususunda bir madde bulunmaktadır. Bu nedenle mûsikî heyeti dînî mûsikî eserlerini notaya alıp, tertib ederek Türk mûsikîsine kazandırmışlardır (Özcan, 1993, 520).

Sistemli ve metotlu mûsikî eğitimi vermek için açılan Dârülelhan, Kurtuluş Savaşı ve İstanbul'un işgali gibi mühim olaylardan sonra yaşadığı sıkıntılar nedeniyle erkekler bölümü 1918 yılında feshedilmiştir. Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne devredilen Dârülelhan, 14 Eylül 1923 tarihinde tekrar açılmış, konservatuvar müdürü Mûsa Süreyya Bey ile (ö.1932) daha sistemli ve teşkilatlı bir yönetmelik ve programla faaliyete girmeyi amaçlamış fakat 9 Aralık 1926 tarihinde ise Sanayi-i Nefise Encümeni'nin kararı ile Türk mûsikîsi eğitim programı lağvedilmiştir (Canural, 2021, 8).

Bu çalışmalar sonucunda günümüzde faydalanılan büyük arşivlerden biri de Devler Korosu Nota Arşividir. Kuruluşu ile beraber geçmiş kültürün yansımalarının geleceğe intikali sürecinde önemli bir görevin parçası olmuştur. Türk müziğine gönül vermiş mûsikîşinasların eserlere ulaşmak için kullandığı bir veri tabanıdır. Eserlerin doğru icrâ edilmesi için kuşkusuz en önemli unsurlardan biri de doğru notalama yazısıdır. Repertuarlar incelendiğinde zaman zaman nota yazısı ile ilgili hatalara rastlanmaktadır. Bunlar; bir makamın donanımını ortaya koyan perdelerin yanlış yazımı, makamın farklı bir isimle nitelendirilmesi, düzümlere dikkat edilmeden yazılan ve doğru ölçülemeyen usûller, eserin güfte ve bestecisinin doğru tespitinin yapılmaması gibi problemlerdir. Bu çalışmamızda Devlet Korosu Nota Arşivi Türk Müzik Kültürünün Hafızası bölümündeki Nevâ makâmında ilâhiler başlığında yer alan İlâhi, Şuğul, Tevşih, Mersiye, Nefes, Münâcât gibi formlar incelenip tespit edilen farklılıklar, hatalar veya eksiklikler giderilerek Türk mûsikîsi makam ve usûl geleneği ışığında tekrar yazılması amaçlanmıştır.

Araştırmamıza konu olan 'Nevâ' kelimesinin anlamı Türk Mûsikîsinde basit bir makam adı olmasının yanı sıra ahenk, nağme, ses anlamına gelmektedir. Kökeni Farsçadır (Ökmen, 1969, 948).

‘Makam’ kelimesinin kökeni ise Arapçadır ve durma yeri, görev yeri, mânevî yer manasına gelmektedir (Kantar, 2005, 432).

Arapça kaame-yekuumu (Ayakta durmak) fiil kökünden gelen makam kelimesi, İslâmın ilk yıllarında Kurân-ı Kerim’i ayakta okuyanların durduğu yere denirdi. Yani sözlük anlamı ile makam, kıyam edilen, durulan, durulacak yer, durak demektir. Belli giriş, gelişme ve bitiş kurallarına göre kullanılan müzik dizelerine Uygurlar “kök” ve “küğ” şeklinde okunabilen bir isim vermişlerdir. İşte makam, bu anlamda ilk defa Azeri Mûsikî Bilgini Meragalı Hoca Abdülkadir tarafından, 1418 tarihli “Makaasîdü’l-Elhan” adlı kitabında kullanılmış ve öylece yerleşmiştir (Ak, 2018, 187).

Dizide seslerin durakla ve güçlü ile münasebetlerinden doğan hususiyete “makam” denilir. Şu hâlde makam bir durakla güçlünün etrafında bunlara bağlı olarak toplanmış seslerin umumi durumudur. Dizi makamın çatısını gösterir. Dizilerde pesten tize doğru yürüyüş “çıkıcı hareket”, tizden pese doğru yürüyüş “inici hareket”tir. Bazı makamların hareketi çıkıcı, bazılarınıninki inici, bazılarınıninki de hem inici hem çıkıcıdır (Arel, 1991, 32).

Prof. Dr. Mehmet Gönül’e göre;

Bilerek ya da bilmeyerek Türk Mûsikîsi ses sistemlerinden alınarak/seçilerek oluşturulmuş, kararı diğer hiç yapıyla aynı olmayacak şekilde kendine özgü odak perde ya da bölgeleri, çeşnisi/çeşnileri, birbiri ile doğrudan ya da dolaylı münâsebetleri, perdeleri, aralıkları, seyir özellikleri olan, yine kendine özgü hissiyatı ile insan ruhundan doğan küçük ya da büyük ses örüntülerine makam denilir. (Gönül, 2023, 304).

Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar’a göre;

Makamın oluşumundaki diğer önemli unsurlardan biri de “Seyir”dir. Arapça “seyr” kelimesinden gelmektedir. Gezme, gezinme, yolculuk anlamındadır. Mûsikîde nağmelerle yapılan bir gezinti diyebiliriz. Ancak bu gezinti başıboş değil, kuralları olan bir gezintidir. Makamın karakteristik özelliklerinin oluşmasında birinci derece rol oynamaktadır. Seyir olmaksızın makam dizisi bir anlam ifade etmemektedir. Bu bakımdan makamın oluşmasında en önemli unsurlardan biridir (Kaçar, 2023, 62).

Rauf Yekta Bey’e göre;

Makam bir Mûsikî skalasının özel formudur. Yapısında dörtlü, beşli, dizi, asma karar gibi teşkil edici unsurlar yer alır. Genişlik, başlangıç,

güçlü, karar perdesi, seyir ve tam karar gibi diğer önemli unsurlar da makamın oluşumunu teşkil eder. Makam bir oluş tarzıdır. Kendisini teşkil eden çeşitli nispetlerle ve aralıkların düzenlenmesiyle vasfını belli eden Mûsikî skalasının hususi şeklidir (Demirci, 2017, 43).

Nevâ Makamının Özellikleri

Nevâ makâmı ile ilgili kaynaklar incelendiğinde farklı görüşler ve yüzyıllara göre farklılıklar vardır bunlara kısaca şöyledir;

İlk Anadolu Edvarı Hasan Ali Karaman'ın eseri "Marifet-i Mûsikî Edvarı'nda (1385?) Nevâ makamı edvarın birinci bölümünde 12 perdeden biri Nevâdır perdelerin üçüncüsüdür, edvarın ikinci bölümünde tabakalar hesabıyla Nevâ dördüncü dairede oluştuğunu yazmıştır. Birinci bölümün 13. faslında Nevânın tanımı 'eğer birinci nağme Nevâ üzere olursa ve mahattı uşakta olursa buna Nevâ derler' diye ifade etmiştir. Nevânın terazi burcuna ve sonbahar tabiatına karşılık geldiğini yazmıştır (Uslu, 2021, 43).

XVII. nazariyatçılarından Dimitri Cantemiroğlu nevâ makamının sevilen bir makam olduğunu, yegâhın bir sekizli üstündeki perdenin nevâ perdesi olduğu bilgisini sunmuştur. Seyre düğâh perdesinden başlayan makamın nevâ perdesine çıkararak kendini gösterdiğini, makamın düğâh, nevâ ve aşîran perdesi olmak üzere üç karar yeri olduğundan bahsetmiştir. Makamın genişlemesi için, yukarıda tiz hüseyniye kadar çıkıp, aşağıda yegâha kadar inebilir bilgisini vermektedir (Yeprem, 2007, 515).

Sistemci okulda 12 makamdan birini temsil eden Nevâ makamının kurucular arasında farklı görüşleri bulunmaktadır. Safiyüddin Urmevî Şerefiyesinde Nevâ olarak bildiğimiz makam Muhayyirü'l- Hüseyni adını vermiş, Nevâ olarak adlandırdığı makam bugünkü Buselik dizisidir. Abdülkadir Merâgî'de Câmi-ül Elhân adlı kitabında Buselik olarak ele almıştır. Ladikli Mehmet Çelebi ve Ali Şah'ta Nevâ Yerine Muhayyer adını kullanmıştır. Kantemiroğlu Nevâ makamını; düğâh perdesinden başlayıp nevâ perdesinde kendini gösterdikten sonra, tiz hüseyniye çıkıp ardından yegâh perdesine kadar inebilir ve düğâhta karar eder şeklinde betimlemiştir. Nevâ'yı târif eden Abdülbâki Nâsır Dede ise; Nevâ perdesinden seyre başlayarak hüseyni, Nevâ, hicaz perdesinde gezinip tekrar Nevâ, Çârgâh, Segâh perdesine geldikten sonra düğâhta karar edilir. Makam üst tarafta gerdaniye ve muhayyer

perdesine çıkmakta, aşağıda rast perdesine inmektedir şeklinde ifade etmiştir. Nevâ makamının mûsikî alanındaki gelişiminin ardından Abdülbaki Nâsır Dede ile bugünkü dizisi literatüre geçmiştir. Son hali şu şekilde tasvir edilmiştir; Nevâ makamı inici-çıkıcı bir niteliktedir. Yerinde Uşşak dörtlüsüne Nevâda Rast beşlisinin eklenmesiyle hasıl olur. Güçlüsü Nevâ perdesi olan Nevâ makamının Tiz durağı Muhayyer, durağı Dügâh perdesidir. İlk seyrini Nevâ etrafındaki perdelerde dolaşarak başlar. Eviç perdesinde önemli duraklamalar yapar, acem perdesini asma kararlarda kullanmaz. Daha sonra eviç perdesini acem'e dönüştürerek Nevâ üzerinde ve Nim Hicaz perdesi yedeni ile Buselik makamına geçki yapılır. Ayrıca Nim Hicaz perdesi kullanılmadan, Çârgâh perdesi yedeni ile Nevâ üzerinde Beyati asma kararlarda verebilir. Muhayyer üzerinde Uşşak dörtlü dolaşır fakat Tahir makamı hissiyatının önüne geçmek için buralarda çok seyretmez. Dügahtan daha pest seslere inmez, Uşşak dörtlüsü olmakla beraber Beyati çeşnisini göstererek karara inilir (Kutluğ, 2000, 174-175).

Yakup Fikret Bey'e göre Nevâ makâmı portede şu şekilde gösterilmiştir. (Kutluğ, 2000, 174).

Resim 1. Yakup Fikret Bey'in Nevâ Târifi

Prof. Dr. Mehmet Gönül'ün Nevâ makâmı târifi; “ Güçlüsü Nevâ ile kararı dügah perdeleri arasında atlamalar yaparak Uşşak seslerle seyre başlar. Nevâ üzerinde Rast seyreder. Bu esnada Rast makamının tabiatı gereği eviç perdesinde yedensiz Segâh kalışlar görülür. Nevâ üzerinde Buselik, Beyati gibi geçkiler de görülür. Tahir makamına benzemek endişesi ile Muhayyer üzerinde çok seyredilmez. Dizi seslerinde karara gelerek ve karar altına genişlemeden dügah'ta karar eder” şeklindedir (Gönül, 2023, 216).

Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar'ın Nevâ makâmı târifi; “İnici çıkıcıdır. Nevâ perdesi civarında seyre başlanır. Dizi seslerinde karışık dolaşıldıktan sonra güçlüsü olan Nevâ perdesinde Rast beşlisi kullanılarak yarım karar yapılır. Genişleme bölgeleri kullanılarak ve

gerekli asma kararlar duyurularak Dügah perdesinde Uşşak dörtlüsü ile tam karar verilir” şeklindedir (Kaçar, 2023, 104).

Usûlün Önemi

“Îka, düzüm anlamına gelmektedir. Usûl asl kelimesinin çoğuludur. Usûl, makam ve vurgu ile birlikte Mûsikînin üç temel yapısından birini teşkil eder” (Demirci, 2017, 94). İlk Anadolu Edvarı Hasan Ali, Marifet-i Mûsikî Edvarı (1385) kitabında Usûl için ‘Başlı başına bir sanattır’ ifadesini kullanmıştır (Uslu, 2021,72). “Dar manâda ‘zamanın kalıplaşmış şeklidir’ de denmektedir” (Salgar, 2021, 203) “Bu iş Mûsikîde oldukça önemlidir. Her eser kendi ağırlığı ile ve kendine mahsus tavrı ile icrâ edilmezse etki ve güzelliğini kaybeder” (Ak, 2018, 224-225).

Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar’ın Usûl târifi; “Vuruş süreleri birbirine eşit olan veya olmayan, kuvvetli, yarı kuvvetli ve zayıf zamanlardan meydana gelen, ritim kalıplarına usûl denilmektedir” şeklindedir (Kaçar, 2023, 24).

Gönül usûl hakkında şöyle demektedir;

Kâinatın, ezeli ve ebedi her aşamasında, mutlak güç olan Allah (C.C)’ın yarattığı her şey, diri olsun ya da olmasın belli bir düzen ile yaşamını ve varlığı devâm ettirir. Bu düzen ritmin ta kendisidir. Etrafımızdaki ilâhi kudretle yaratılan ve akıp giden ritmin, mûsikî dâhilinde ifade edilebilmesi, okunabilmesi, yazılabilmesi, öğrenilebilmesi, öğretilbilmesi, birlikte icrâ edilebilmesi için belirli en az 2 ve/veya 3 zamanlı küçük parçaların yalnız, çeşitlemeler ile ya da birleştirilerek oluşturdukları kalıplara ihtiyacı vardır. Bu kalıplara usûl denir. (Gönül, 2017, 92).

Bir eseri icrâ ederken eserin Usûlü ve melodisi arasındaki özel bağlantıyı koruma hususu oldukça önemlidir. Eğer bu uyum bozulacak olursa her daim ya bir acemilik belirtisi ya da affedilmez bir estetik hata olarak algılanacaktır (Behar, 2003, 24).

Usûl, müzik geleneğimizin intikal sürecinde meşk sistemimizin önemli bir unsurudur. Çünkü usûlün pedagojik işlevi sebebiyle, bir eserin hafızaya alınabilmesinde önemli bir rolü vardır (İnce, 2021, 56).

Ayrıca usûllerimiz kültürel zenginliğimizi imrendirecek nitelikte bir müzik ögesidir.

Nasıl Batı müziğinde makam kavramı yoksa Türk müziğinin 120 zamanlıya kadar çeşitliliği olan usûl kavramının da Batı müziğinde bir karşılığı yoktur. 5,7,9,11,13,15

zamanlı aksak ölçüler Batı müziğinin her daim bilinmeyeni olarak kalmıştır. Klasik ritim kalıplarını aşan özgür müzik anlayışına sahip olan cazcılar bile, Türk Müsikîsinin aksak Usûllerine büyük ilgi ve hayranlık göstererek hemen öğrenip icrâ etme eğilimindedirler (Tanrıkorur, 2020, 34).

1.1. Araştırmanın Problemi

Belirtilen görüş ve genel kaynak tarama sonucunda Nevâ İlâhilerin bugüne kadar usûl ve makam yönünden yeterli nitelikte analiz çalışmasının olmadığı tespit edilmiştir.

Bu çıkış noktasından hareketle problem cümlesi “Türk mûsikîsi repertuarında yer alan nevâ ilâhilerin makam ve usûlleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir.

Çalışmamızda aşağıdaki alt problemlere de cevap aranmıştır.

1.2. Alt Problemler

- Nevâ makamı Türk mûsikîsi kaynaklarında nasıl ifade edilmiştir?
- Arşivlerde yer alan Nevâ makamındaki İlâhiler hangileridir?
- İlâhilerde Nevâ makamı nasıl kullanılmıştır?
- Nevâ ilâhilerin usûlleri nelerdir?
- Nevâ ilâhilerin ritmik özellikleri nasıldır?
- Nevâ ilâhilerde tartım kullanımı nasıldır?
- Mevcut Nevâ İlâhilerin notalama şekli doğru mudur?
- Nevâ ilâhilerin güftekar ve bestekârları kimlerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Yukarıda belirtilen problemlerden hareketle, araştırmamızın amacı arşivlerde bulunan Nevâ ilâhilerin usûl, güfte, beste, makam dizisi yönünden incelenmesi suretiyle belirlenip, yeniden notaya alınarak alana katkı sağlamaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma;

Nevâ makamındaki tüm ilâhilerin belirlenerek makam, usûl, güfte, beste bakımından incelenmesi, geleneğe dayalı icrâ örneklerini dinleyerek en doğru notalama şeklinin bulunması, Türk Mûsikîsi kuramı ışığında arşivdeki notaların birtakım hatalarından arındırılarak yeniden notaya alınmasıyla mûsikîmizin korunması, yaşatılması ve aktarılması bakımından önem arz etmektedir.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Bu tez çalışmasında;

- Araştırmada kullanılacak yöntemin, araştırmanın konusu ve amacına uygun olduğu
- Nevâ makamındaki ilâhileri araştırmak için arşivlerin yeterli olduğu,
- Araştırma örnekleminin evreni temsil edecek nitelikte olduğu,
- Araştırmada kullanılacak kaynakların, örnekleme oluşturacak nitelikte olduğu varsayımıyla hareket edilecektir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

- Araştırma kapsamında belirlenen, arşivlerde bulunan Nevâ makamındaki 51 İlâhi formundaki eserle,
- Araştırmacı tarafından analiz edilecek sözlü eserlerin kayıtlarıyla,
- Araştırmaya kaynaklık edebilecek niteliğe sahip yazılı, görsel kaynak ve eserlerin kayıtları ile sınırlandırılmıştır.

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu kısımda doktora ve yüksek lisans tezlerinin makam ve usûl yönünden analizlerini konu alan araştırmalara yer verilmiştir.

Gülçin Yahya Kaçar tarafından 2000 yılında hazırlanan “Yorgo Bacanos’un Ud Taksimleri” adlı doktora tezinde Yorgo Bacanos’un çeşitli makamlardaki taksimleri notaya alınmış ve incelenmiştir. Taksimlerde kullanılan makam, kişisel motifler, seyir, geçkiler ve perdelerin süre değerleri tetkik edilmiştir

Mehmet Gönül tarafından 2010 yılında “Nevres Bey’in Ud Taksimlerinin Analizi ve Ud Eğitimine yönelik Alıştırmaların Oluşturulması” adlı doktora tez çalışmasında, Neveres Bey’in 14 farklı makamda 20 adet taksimi doğrultusunda Mûsikî donanımı analiz edilmiş ve bu bilgiler ışığında 14 örnek çalışma oluşturulmuştur.

Emre Erdoğan tarafından 2020 yılında hazırlanan “Kanun İcracılığı ve Türk Müziği Besteciliği Yönüyle Hasan Ferid Alnar” adlı doktora tezinde Alnar’a ait üslup özellikleri, parmak ve tırnak teknikleri, seslendirme ve yorumlama özellikleri tespit ve tahlil edilmiştir. Taksimler de ve Türk Mûsikîsi bestelerinde makam kullanımı, seyir özellikleri, tartım özellikleri gibi müzik unsurları incelenmiştir.

Mashar Gönülay tarafından 2019 yılında “ Tab-i Mustafa Efendi’ye ait Beste Formundaki Eserlerin Makam Analizi” adlı yüksek lisans tezinde, Mustafa Efendi’nin beste formunda olan 10 adet eseri tespit edilmiştir. Hûzi makamındaki bir eserin notalamadan kaynaklı okunamayacak durumda olmasından dolayı 9 adet beste formundaki eser de kullanılan melodi yapısı, geçkiler, eserlerdeki müzikal yorum analiz edilip, incelenmiştir.

Halil Can Çetik tarafından 2022 yılında hazırlanan “Cinuçen Tanrıkorur’un Aksak Semai ve Lenk Fahte Usûlünde Bestelediği Sözlü Eserlerin Makamsal Analizi” adlı yüksek lisans tezinde, Tanrıkorur’a ait aksak semai ve lenk fahte Usûlünde bestelemiş olduğu sözlü eserlerin makam analizi ve gelenek ten farklı kullanımlarının olup olmadığı yönünde inceleme yapılmıştır.

Şükriye Gezgic tarafından 2023 yılında hazırlanan “Arşivlerdeki Dügâh İlâhilerin makam ve Usûl yönünden incelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, Dügâh İlâhilerden

yola çıkarak 3nemli nazariyatıların t rifleri iŐıĝında makam analizi, Prof. Dr. Mehmet G3n3l'3n kitabı iŐında da Us3l y3n3nden incelenmiştir. Notaya alma esnasında tatbik s3recinde hatalar tespit edilerek eserler tekrar notaya alınmiŐtır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi

Bu çalışma, elde edilen veriler ışığında araştırma problemine yönelik sonuçları ortaya çıkarmayı hedefleyen betimsel bir nitelik taşımaktadır. Tarama modeli kullanılarak kaynak taraması yapılacaktır.

Tarama modelleri geçmişteki ve günümüzdeki bilgileri tasvir etmeyi amaçlayan bir araştırmaya yaklaşımdır. Kaynalardan alınan veriler doğrultusunda yorum yapılacaktır (Karamsar, 2018, s. 51). Ayrıca nazariyat tahlilleri yapılırken, perde ve makam isimleri karışmaması için; perde isimleri küçük, makam isimleri büyük yazılarak ifade edilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini arşivlerde bulunan Nevâ makâmındaki eserler, araştırmanın örneklemine ise arşivlerde yer alan Nevâ makamında ve ilâhi formundaki 51 eser oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Veri Analizi

Araştırmanın verileri arşivlerde bulunan 51 adet Nevâ makamındaki ilâhi formunda eserler oluşturmaktadır. Tespit edilen eserler aşağıda Tablo 1’de liste halinde verilmiştir.

Tablo 1. Arşivlerde yer alan Nevâ İlâhilerin Tablosu

No	Eser Adı	Formu	Makâmı	Usûlü
1	Açıldı çün Besm-i elest	İlâhi	Nevâ	Sofyan
2	Allah Diyelim	İlâhi	Nevâ	Aksak
3	Aşk Yoluna Girelim	İlâhi	Nevâ	Sofyan
4	Aşkını Niyaz Eyleyerek	İlâhi	Nevâ	M.Devri Revânı
5	Ateş-i Aşkınla Yandır Kalbimi Subh ü Mesâ	İlâhi	Nevâ	Düyek

Tablo 1. (devam) Arşivlerde yer alan Nevâ İlâhilerin Tablosu

No	Eser Adı	Formu	Makâmı	Usûlü
6	Bârekallah Ey Gürûh-ı Evliyanın Serveri	Niyâz İlâhi	Nevâ	M.Devri Revânı Yürük Semâi
7	Ben Dervişim Diyene	İlâhi	Nevâ	Aksak
8	Ben Dost İle Dost Olmuşam	İlâhi	Nevâ	Sofyan
9	Bilmek İstersen Seni	İlâhi	Nevâ	Sofyan
10	Bir Tahta Yaratmışsın	İlâhi	Nevâ	Sofyan
11	Can Ellerinden Gelmişem	İlâhi	Nevâ	Sofyan
12	Can Yine Bülbül Oldu	İlâhi	Nevâ	Sofyan
13	Canda Misâfir	İlâhi	Nevâ	Yürük Semai
14	Cebrâilim Selâm Eyle	İlâhi	Nevâ	Sofyan
15	Çün Şevkîn Bana Âşına	İlâhi	Bayâti	Sofyan
16	Derviş Olan Kişiler	İlâhi	Nevâ	Aksak Semâi
17	Dolap Niçin İnlersin	İlâhi	Nevâ	Nim Sofyan
18	Dost Cemâli Şem'inin Pervânesidir	İlâhi	Nevâ	Evsat
19	El-Meded	İlâhi	Nevâ	Sofyan
20	Ez Cân-ü Dil Peygambere Âşık	İlâhi	Nevâ	Düyek
21	Gel Berû Dertli İsen	İlâhi	Nevâ	Sofyan
22	Gelin Ey Dervişler Gelin	İlâhi	Nevâ	Aksak
23	Gelmiştir O Lutfeylediğin Nağme Gönüldem	İlâhi	Nevâ	Sofyan
24	Gerçek Aşıklara Salâ Denildi	İlâhi	Nevâ	Sofyan
25	Gülistanda Gülü Handan Eden Dost	İlâhi	Nevâ	Sofyan
26	Hakka Temkîn-i Rızada Hamd eden	İlâhi	Nevâ	Devri Hindi
27	Hâlet İle Bana Bir Hâl Göründü	İlâhi	Nevâ	Düyek
28	Halilullah İbrahim	İlâhi	Nevâ	Sofyan

Tablo 1. (devam) Arşivlerde yer alan Nevâ İlâhilerin Tablosu

No	Eser Adı	Formu	Makâmı	Usûlü
29	Kaf ü Nûn Hitâbı İzhâr Olmadan	İlâhi	Nevâ	Sofyan
30	Kuldân Sana lâyık n'ola	İlâhi	Nevâ	Sofyan
31	Mâsiva Kaydından Et Bizi Halâs	İlâhi	Nevâ	Düyek
32	Mecnun Olalı Gönüm	İlâhi	Nevâ	Sofyan
33	Mektebi İrfana Girip	İlâhi	Nevâ	Sofyan
34	Muradlar Verici Ol Ganî Settar	İlâhi	Nevâ	Sofyan
35	N'oldu Bu Gönüm	İlâhi	Nevâ	Sofyan
36	Pervaneyim Şem-i Yâre	İlâhi	Bayâti	Sofyan
37	Rabbimiz İhsan Eder	İlâhi	Nevâ	Sofyan
38	Sırr-ı Tevhîdin Hüdâya Kıl Tecellîsin Ayan	İlâhi	Nevâ	Evsat
39	Şöyle Kim Bî-dil ü Bî-Can Olmuşam	İlâhi	Nevâ	Düyek
40	Şûride Vü Şeydâ Kılan	İlâhi	Nevâ	Sofyan
41	Tahammül Kalmadı Tende	İlâhi	Bayâti	Düyek
42	Tahkik Eder Tastikini	İlâhi	Bayâti	Sofyan
43	Tahrîr-i Nokta-i Aşk Cümle Zemâne Sığmaz	İlâhi	Nevâ	Yürük Semai
44	Talib-i Hak Olup Derde Düşenler	İlâhi	Bayâti	Sofyan
45	Tekye-i Rûhunda Dâim âşıkın	İlâhi	Nevâ	Nim Evsat
46	Ummân-ı Kerem Rahmet-i Rahmân	İlâhi	Nevâ	Sengin Semai
47	Vakti Seherde Açıla Perde	İlâhi	Nevâ	Sofyan
48	Yâ Râb, ne olur lûtfîle Cürmüm Tükeneydi	İlâhi	Nevâ	Aksak
49	Yine Meşayih Meclisi	İlâhi	Bayâti	Sofyan

Tablo 1. (devam) Arşivlerde yer alan Nevâ İlâhilerin Tablosu

No	Eser Adı	Formu	Makâmı	Usûlü
50	Yüz Bin Cefâ Kılsan Bana	İlâhi	Nevâ	Sofyan
51	Zahidâ Devrâna Gelki	İlâhi	Nevâ	Devri Hindi

TRT arşivleri, kütüphane arşivleri ve mûsikîmizi en iyi şekilde temsil eden icrâcılarının ses kayıtlarına ulaşılarak tüm veriler temin edildi.

Çalışmada, alt problemler doğrultusunda arşivlerde bulunan 51 adet Nevâ Makâmında bestelenmiş ilâhi formundaki eserlerin her biri için makâm ve usûl analizi yapıldı.

Bu verilerden hareketle Nevâ makamındaki ilâhilerin tahlil ve tashîhi yapılarak eserler 2014 finale programından yararlanılarak tekrar düzenlenerek notaya alındı.

İlâhilerin Makam Yönünden İncelenmesi

İlâhilerin makam yönünden tahlili yapılırken Türk mûsikîsi bilgini ve bestekârı Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makamı anlatımı ve Türk mûsikîsi açısından birçok yetkin isimlerinin makam anlatımlarının da içinde bulunduğu geniş açıklamalı Yakup Fikret Kutlu'nun eserlerinden faydalanılmıştır.

Ayrıca bu konuda görüşme yaptığımız Prof. Dr. Mehmet Gönül'ün nazariyat görüşlerinden istifade edilmiştir.

İlâhilerin Usûl Yönünden İncelenmesi

Nevâ ilâhilerin usûl yönünden tahkik ve tashihleri Prof. Dr. Mehmet GÖNÜL'ün usul nazariyesine gösterilmesine ifadesine ve yazılmasına ilişkin kaynaklarından istifade edilerek yapılmıştır.

Prof. Dr. Mehmet Gönül'e göre;

İster hece vezni ister aruz ölçüsüne göre yazılmış olsun güftelerin ifâde edilmesinde dikkat edilen vurgularına bağlı olarak oluşturulmuş düzümlemlerin; kuvvetli, yarı kuvvetli ve zayıf darplarına dikkat çekecek şekilde bir araya

getirilmesi ile usuller meydana gelmekte veya çeşitlenmektedir. Dolayısıyla sesler üzerine bir düzenleme san'atı olan mûsikîde, düzenleme kısmını usûl üstlenmektedir. Bunun doğal sonucu olarak usulün, eserler üzerinde mutlak hâkimiyeti vardır. (Gönül, 2023, 93)

Buna göre bu çalışmada, eserleri usûl yönünden incelerken şu durumlar dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

- Hece ölçüsü ile yazılan eserlerin usûl ana kalıp ve velveleleriyle âhenkli olup olmadığı,
- Aruz vezni ile yazılan eserlerin usûl ana kalıp ve velveleleriyle âhenkli olup olmadığı,
- Motif ve mûsikî cümlelerinin usûl ve darplar bakımından uyumu,
- Eserdeki icrâ biçiminin eserin usulün gideri ile uyumlu olup olmadığı,
- Eser boyunca güfte ve ezgi seyrinin usûl bakımından birbirine bağlı olarak süreklilik arz edip etmediği,
- Usûlün akışını sınıflandıran tartımların usûl ana kalıp ve velveleleriyle uyumu,
- Güfte ve nağme cümleleri tamamlanırken doğru zaman birimi ile ifade edilip edilmediği.

4. BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde tespit edilen 50 ilâhi ve 1 tevşih toplamda 51 eserin makam ve usûl unsurları tek tek incelenmiştir. Öncelikle eser ismi, bestekâr ve güftekâr ismi, arşiv numaralarına yer verilmiştir. Nüshalarda belirtilmeyen güftekâr ismi için güfte sonundaki ‘mahlas’ a, muhtelif kaynaklara, varsa diğer nüshalara ulaşılarak bestecinin ve güftecinin kimliği doğrulanmaya çalışılmıştır. Nüshaların arşiv numaraları da aynı titizlikle tahlil edilip, ulaşılan arşiv numaralarına inceleme kısmında yer verilmiştir. İlâhiler yöntem bölümünde belirtilen ölçütlere göre değerlendirilmiştir. Birden fazla nüshaya sahip olan eserler; makam, usûl ve notalama tertibi açısından en doğrusu olduğu ön görülen nüshaya göre incelemeye alınmıştır. İlâhilerin nüshaları ve tahlilleri alfabetik sıraya göre aşağıda yer verilmiştir. Araştırmalar sonucu birçok kadim eserin orijinal icrâ kayıtlarına ulaşılamaması sebebiyle, olası farklılıklar oluşabilir. Sonradan ortaya çıkabilecek ve ya ulaşılabilecek icrâ kayıtlarıyla bu tez ekinde yer alan yazılmış nota nüshaları düzeltilecektir.

İlâhiler ve Tahlilleri

4.1. Açıldı çün Besm-i elest

NEVÂ
(İlâhî)

AZİZ MAHMUD HÜDÂYÎ

SOFYAN 8.

A
An dan : dan : dr pün
çen
bez
ler mi ol mi e
du
lest
mest Dev
A rey
yıl
ey
yıl le ma di ho ho cam pey
mes
mâ mâ ne si
tâ tâ ne si YÖMÜRÜ

Açıldı çün bezm-i elest
Devr eyledi (hocam) peymânesi
Andan içenler oldu oldu mest
Ayrılmadı mestânesi

Ol bâdeden kim nûş eder
İçtiği dem sarhoş eder
Deryâ gibi ol cûş eder
Esrük olur divânesi

Savm-ı sivâyı kim tutar
İd-i visâle ol yeter
Bilbul gibi dâim öter
Gülşen olur kâşânesi

Ağ gözünü hakkıyla bak
Oku HÜDÂYÎ'den sebak
Kâmil olmuş ehl-i Hak
Doğmazdan evvel ânesi (!)

Şekil 1. Açıldı çün Besm-i elest

Eser Adı	Açıldı çün Besm-i elest
Güftekâr	Aziz Mahmud Hüdâyi
Bestekâr	Aziz Mahmud Hüdâyi
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan biri Y. Ömürlü imzası taşımaktadır. Diğer nüshada tarih 14/12/1947 olarak belirtilmiştir fakat notaya alan kişi gibi bilgiler bulunmamaktadır. Bu nüshada yazım hataları görülmesi sebebiyle eserin makam ve usûl tespitleri Y. Ömürlü imzası bulunan nüshaya göre yapılmıştır.
Makâmı	Eser seyrine karar peredsinden Uşşak seslerle başlanmış ve nevâ perdesinde güçlü kalınmıştır. Nevâ odağında seyre devam edilmiş ve yine düğah perdesine dönülerek tam karar edilmiştir. Eserdeki makam seyri Dimitri Cantemiroğlu'nun Nevâ makamı tarifi (Yeprem, 2007, 515) ile uyuşmaktadır.
Usûlü	Eserin usûlü Y.Ömürlü nüshasında Sofyân, diğer nüshada düyek olarak belirtilmiştir fakat ölçüler Nim Sofyân'a göre oturtulmuştur. Usûl incelendiğinde, eserin motif ve cümlelerinin dört zamanda tamamlanması tespiti sonucu Sofyân olarak düzümlenmesi gerektiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makamında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.2. Allah Diyelim

NEVA İLAHI

B: HAFIZ MURAD ÖZKAN
G: YUNUS

AKSAK

AL LAH İDİ YE LİM DÂ İM MEVLÂ GÖRE LİM NEY LER
GÜN DÜZ Ö LA LİM SA İM GECE Ö LA LİM KÂ İM

YOL DA DUR ALIM KÂ İM MEVLÂ GÖRE LİM NEY LER
AL LAH İDİ YE LİM DÂ İM

SEN SAN MADI ĞİN YER DE SÂ YET A ĞI LA PER DE
NİT Tİ BU YU NUS NİT Tİ BİR DO Ğ RU YU LA GİT Tİ

DERMAN ERİBİ DE BER DE AL LAH GÖRE LİM NEY LER
BİR ŞEYH ETE ĞİN TUT TU

ALLAH DİYELİM DÂİM
MEVLÂ GÖRELİM NEYLER
YOLDA DURALIM KÂİM
MEVLÂ GÖRELİM NEYLER
SEN SANMADIĞIN YERDE
SÂYET ACILA PERDE
DERMAN ERİBA PERDE
ALLAH GÖRELİM NEYLER

GÜNDÜZ OLALIM SÂİM
GECE OLALIM KÂİM
ALLAH DİYELİM DÂİM
MEVLÂ GÖRELİM NEYLER
BİTTİ BUYUNUS NİTTİ
BİR DOĞRU YOLA GİTTİ
BİR ŞEYH ETEĞİN TUTTU
ALLAH GÖRELİM NEYLER

Not: Bestekârın kânda
kayıtlı sesinden notaya
aldı. 1.2.1991
Mihâl ARISOY

Şekil 2. Allah Diyelim

Eserin Adı	Allah Diyelim
Güftekâr	Yunus Emre
Bestekâr	Hâfız Murad Özkan
Arşiv Bilgisi	14027
Eser Nüshaları	Arşivde eserin bir adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshada “ Bestekârın banda kayıtlı sesinden Mithat Arısoy tarafından notaya 01-02-1991 tarihinde alınmıştır ” notu bulunmaktadır. Esere âit makam ve usûl tespitleri bu nüshaya göre yapılmıştır
Makâmı	Eserde Nevâ perdesi civarında seyre başlanmıştır. Ardından Uşşak seslerle devam edilmiştir. Nevâ perdesi üzerinde Rast gezindikten sonra Uşşak seslerle karara inilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin nüshada donanımdaki usûlü Aksak olarak görülmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 9 zamanda tamamlandığı, ölçülerdeki kuvvetli ve zayıf darpların Aksak usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği görülmektedir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Aksak usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.3. Aşk Yoluna Girelim

Usûlü: SOFYAN NEVÂ İLÂHİ Göfte: AŞKÎ
3 Beste: ERDİNÇ ÇELİKKOL
22.11.1974

Aşk yo lu na gi re lim Yâ Hû Yâ Hak di ye rek
Aşk o du ca na dü ser Can aşk o dun da pi ser

Zâ tı Hak ka e re lim Yâ hû yâ Hak di ye rek
Me lek ler bi le co sar

Her kim bu yo la gir di er geç mak su da er di
Aş ki ye o lan ol du ci le si ta mam ol du

Aşk ol du o nun vir di Yâ hû Yâ Hak di ye rek
Ne bü yük dev let bul du

Aşk yoluna girelim, Yâ hû Yâ Hak diyerek,
Zât-ı Hakka erelim, Yâ hû Yâ Hak diyerek.
Her kim bu yola girdi, er geç maksuda erdi,
Aşk oldu onun virdi, Yâ hû Yâ Hak diyerek.

Aşk odu cana düşer, can aşk odunda piser,
Melekler bile cosar, Yâ hû Yâ Hak diyerek.
Aşkî'ye olan oldu, cilesi tamam oldu,
Ne büyük devlet buldu, Yâ hû Yâ Hak diyerek.

Erdinç Çelikkol

Şekil 3. Aşk Yoluna Girelim

Eser Adı	Aşk Yoluna Girelim
Güftekâr	Aşkî
Bestekâr	Erdinç Çelikkol
Arşiv Bilgisi	14607
Eser Nüshaları	Eserin Arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan biri C. Kosal imzası taşımaktadır. Diğer nüshada eserin bestecisi E. Çelikkol'a âittir. Her iki nüshada 22.11.1974 tarihli not bulunmaktadır. C.Kosal eseri Bayâti makamı olarak yorumlamış E. Çelikkol ise, Nevâ makamı olarak belirtmiştir. Eser seyir özelliği bakımından ve Ayhan Polat'ın kaydı üzerine E. Çelikkol'un notası ile örtüşmektedir (https://www.youtube.com/watch?v=5VEJGkjhG7s . E. T. 02.01.2014) Bu sebeple E. Çelikkol'un nüshasına göre tespitler yapılmıştır.
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, yerinde Uşşak makâmı ve dügâh perdesi üzerinde Hicâz gösterilip, Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Donanımda görünmeyen eviç perdesine ilişkin arıza ekte yer alan nota nüshasına eklenmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifî ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.4. Aşkını Niyaz Eyleyerek

Nevâ İlâhî

Mevlevî Deürî Revânî Güfte: Hz. Aşkî (Şeyh Muzaffer-Özak)
Beste: M. Hakan Alvan

Aş kı ni yaz ey le ye rek
Aş kı se nin i le le bet
hu zur da
kö le din
E lin den bir bâ de ic sem
Gö nül e ri ri Hak yo lun da
Mev lâ len nâ
ö len din
E lin den bir bâ de ic sem
Gö nül e ri ri Hak yo lun da
Mev lâ len na
ö len dir
So yun dur san si vâ dan bir
Ger çe kâ şık şık ö lür ken de
na zâr da
gü len din
So yun dur san si vâ dan bir
Ger çe kâ şık şık ö lür ken de
na zâr da
gü len din

M. Devri Revân (Nevâ ilâhînin devamı) Göfte: Hz. Aşki
Beste: H. Alvan

Mes-to lup ken dan dim den geç sem
A ya ğin dan bir kez uç sam
Mev lâ nâ
Mev lâ nâ
Mes-to lup ken dan dim den geç sem
A ya ğin dan bir kez uç sam
Mev lâ nâ
Mev lâ nâ

(7-11-1953)

Peygamber değilsin kitabın vardır;
Bütün insanlığa hitabın vardır,
Mazlûma mahzûna şitabın vardır;
Lütfet sen sîmîni acsam Mevlânâ.

Hazreti Allah'ın sevgili kulu,
Muhammed aşkıyla buldu Halk yolu,
Âlî'nin elinden içti bir dolu,
Bir katre versende sacsam Mevlânâ.

Güfteinin tamamı (Ziyaret:ül Kulüb)
Sayfa 442 443

Şekil 4. Aşkını Niyaz Eyleyerek

Eserin Adı	Aşkıını Niyaz Eyleyerek
Güftekâr	Hz. Aşkî
Bestekâr	M. Hakan Alvan
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Arşivde eserin bir adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshada “Güfte’nin tamamı Ziyet-ül Kulüp Sayfa 442-443 ve 07-11-199” tarihli notu bulunmaktadır.
Makâmı	Nüshaya göre eser nevâ perdesi civarında seyrine başlanıp, devamında sırası ile nevâ perdesi üzerinde Rast, bir Eviç çeşnisi yapılıp, nevâ’da Rast ve Buselik seslerle devam edilmiştir. Ardından yerinde Şehnaz çeşnisi, Eviç çeşnisi gösterilip, nevâ Üzerinde Rast seslerle devam edilmiştir. Segâh’lı (uşşak) kalış ve tekrar Eviç çeşnisi yapılmıştır. Yeden (nim hicaz) de duyurularak neva’da Rast ve neva’da Buselik gösterilip, yerinde Uşşak seslerle karar edilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede’nin Nevâ makâmı tarifi ile uyusmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü nüshada Mevlevî Devr-i Revânı olarak görülmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 14 zamanda tamamlandığı, ölçülerdeki kuvvetli ve zayıf darpların Mevlevî Devr-i Revânı usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği görülmektedir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Mevlevî Devr-i Revânı usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.5. Ateş-i Aşkınla Yandır Kalbimi Subh ü Mesâ

USGÜL-DÜYEK NEVÂ İLÂHİ Beste-ZEKİ ALTIN
Güfte-TEVFİK ÇAPACIOĞLU

A TE Şİ AŞ KIN LA YAN DIK KAL BI MI SUB HÜ... ME SA
TU TU NURTEV FİK BU YO LA ARZ İ NÂ LİM DİR... SA NA

ÇÜN Kİ HAY RAN OL MU ŞUM BEN BEZ Mİ E LEST TE SA NA -AH-
TUT E LİM AK TAB Ü EB RAK KURB İ AH YAR AŞ KI NA -AH-

TE SA NA -AH- HUB Bİ DÜN YA DAN A YIR AL KAL BI MI SEN
AŞ KI NA -AH- BÜ YLE GE GEL SİN Hİ DA YET BU YA KI ŞIK

DEN... YA NA -AH- DEN... YA NA Ey HA Bİ Bİ KIB Rİ YA İS...
SA... NI NÂ -AH- SA... NI NA

... Nİ MU HAMEB MUS TA FA -AH- MUS TA FA

Ateş-i aşkınla yandır kalbimi subh ü mesâ
Çünkü hayran olmusum ben bezm-i elaste sâna
Hübb-i dünyâdan ağır ol kalbimi senden yana
Ey habîb-i Kibriyâ ismi Muhammed Mustafa

Tutunur Teflik bu yola arz-i hâlimdir sâna
Tut elim oktâb ü ebrâr kurb-i ahyâr âkına
Böylece gelsin hidayet bu yakışır sânine
Ey habîb-i Kibriyâ ismi Muhammed Mustafa

Muhterem Zeki Altın'ın versiyi notadan...

19.1.1983

Emin Koca

Şekil 5. Ateş-i Aşkınla Yandır Kalbimi Subh ü Mesâ

Eser Adı	Ateş-i Aşkınla Yandır Kalbimi Subh ü Mesâ
Güftekâr	Tevfik Çapacıoğlu
Bestekâr	Zeki Altun
Arşiv Bilgisi	12413
Eser Nüshaları	<p>Arşivde üç adet nüshası bulunmaktadır. Nüshalardan ikisi C.Kosal diğeri C.E.E'ye âittir. Bu nüshaların bir tanesinde 19.01.1989 tarihi ile “Muhterem Zeki Altın'ın verdiği notadan..” notu bulunmakta ve Cüneyd Kosal imzası taşımaktadır. Yaptığımız incelemeler sonucu eserin Mustafa Demirci ve Murat Necipoğlu tarafından icrâ edildiği tespit edilmiştir.</p> <p>(https://www.youtube.com/watch?v=DTNbH33PE4Y E.T. 14.02.2024) Eserin makam ve usûl tespitleri daha tutarlı olduğunu düşündüğümüz ve eser kaydının bu nota ile bağdaştığını tespit ettiğimizden dolayı, inceleme bu notaya göre yapılmıştır.</p>
Makâmı	<p>Eserde Nevâ perdesi civarında seyrine başlanmıştır. Ardından Nevâ üzerinde Rast ve yerinde Uşşak seslerle devam edilmiştir. Eviç perdesinde kalış yapıp, nevâ perdesi üzerinde Rast gezindikten sonra Uşşak seslerle karara inilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).</p>
Usûlü	<p>Eserin usûlü iki nüshada da Düyek olarak geçmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 8 zamanda tamamlandığı, mûsikî cümle yapısının usûldeki birim zamanla uyumlu olduğu ve Düyek usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir. Eserin usûlünün düyek olmasına rağmen eserin usûlün her bir ölçü içerisinde iki sofyan velvesi ile icra edildiği görülmektedir.</p>

Tashih Edilen Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
Nüsha Hakkında makâmında ve Düyek usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde
yer almaktadır.

4.6. Bârekallah Ey Gürûh-ı Evliyanın Serveri

Nevâ Niyaz İlahîsi

Usûl: Mev. Devr-i Revâm Güfte: Lefloqa Mevlevihânesi Şeyhi
Siyâhî Mestafa Dede
Beste: Nûyzen Şaban Keşkeç

Bâ-re-kal lah ey-gürû-hi ev-li-yanın ser-ve-ri
Ey-ke-râ meç bur-cu min mâh ri zi-ya hâh şen de-âi

Ey-ce-nâ bu mev-le-vî ak-tâ-bu-đeh-rân mih-te-ri
Vey-si-pîh ri mâ-ne-vî an mâ-lu-bed-ri em-ve-ri

Y. SEMÂİ Ey-ye-gâ-ne-şeh-sü-vân ar-sa-i mey-da-nı-şık - - - SAZ - - -

Vey-be-mi-şeh hem-de-mi-hân râ-zı-böz-mi hay-de-re hay-de-re

Sen-sin-ol-mer-di-di-li-ri peh-le-vâ-ni râ-hu-din - - - SAZ - - -

Sen-sin-ol-mer-di-di-li-ri peh-le-vâ-ni râ-hu-din - - - SAZ - - -

Sâ-li-kî-râ-hu-hidâ-yet-pey-re-vi-pey-gam-be-ri - - - SAZ - - -

Sâ-li-kî-râ-hu-hi-dâ-yet-pey-re-vi-pey-gam-be-ri gam-be-ri

- - - SAZ - - -

Nevâ Niyaz İlahîsi (Devâmı)

43 Sen sin ol kut bi ye gâ ne men bâ i bah ri re şat

47 - - - SAZ - - - Sen sin ol kut bi ye gâ ne men bâ i bah

53 ri re şat Kim zâ lâ li fey zi le dil teş ne dir in sü pe ri

57 Kim zâ lâ li fey zi le dil teş ne dir in sü pe ri

61 *Son Yürük Semâi*

65

69

73

*Bârekallâh ey gürûh-ı evliyanın serveri
Ey cenûb-ı Mevlevî aktûb-ı dehşetü mâhteri*

*Ey kerâmet hürçünüm nâir-i ziyâ bahşendesi
Vey şîkri-i münevvinâ mâh-ı bedr-i avveri*

*Ey yegâne şehsûvâr-ı arsa-i meyvlân-ı aşk
Vey henûçe hem-dem ü hem rûz-ı bezm-i hâşşere*

*Sensin ol merd-i dâir-i pehlevân-ı rah-ı dîn
Sâlik-i hîddyet-peyrev-i peygamberi*

*Sensin ol kutb-ı yegâne menbâ-ı bahr-i reşat
Kim zülâl-i feyz ile dil-teşnedir ins ü perî*

Şekil 6. Bârekallâh Ey Gürûh-ı Evliyanın Serveri

Eser Adı	Bârekallah Ey Gürûh-ı Evliyanın Serveri
Güftekâr	Mustafa Siyâhi Dede
Bestekâr	Neyzen Şaban Keşkeş
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde üzerinde herhangi bir imza bulunmayan ve bilgisayar ortamında yazılmış 1 adet nüshası bulunmaktadır.
Makâmı	Eserde nevâ perdesinden seyrine başlanmış, nevâ perdesi üzerinde Buselik ve Rast seslerle devam edilmiştir. Sıklıkla neva ve segâh (uşşak) perdesinde güçlü kalışlar yapılmış, Tahir ve Nişabur seslerle devam edilmiş, yeden (nim hicaz) de duyurularak Neva'da Rast ve Neva'da Buselik kalışlar yapılmıştır. Eserin son altı dizeğinde sıklıkla düğah üzerinde Hicaz sesler gösterilmiş ve bu şekilde karara gidilmiştir. Eserdeki makam seyrinde karara Hicaz seslerle ulaştığı için eserin makamı Neva-Hicaz olarak tespit ve tasnif edilmiştir.
Usûlü	Eserin nüshasındada usûlü Mevlevi Devr-i Revânı olarak belirtilmiş, 4. dizekten itibaren Yürük Semâî usûlüne geçilmiştir. Dolayısıyla repertuarda yer alan niyaz ilâhi münavebeli usûl kullanımına uygun olarak bu eserin bestelendiği görülmektedir. İlk 3 dize için nüshada verilen usûl incelendiğinde, eserin motif ve cümlelerin 14 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Mevlevi Devr-i Revânı usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği; 4. dizekten itibaren ise motif ve cümlelerin 6 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı da göz önünde bulundurularak eser sonuna kadar usulün Yürük Semai usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.

Tashih Edilen Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
Nüsha Hakkında makâmında ve Mevlevî Devr-i Revânî-Yürük Semâî usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.7. Ben Dervişim Diyene

H E V N İ L Ğ H İ
(BEN DERVİŞİM DİYENE) GÜFTE: DERVİŞ YÜNUS
BESME: İBRAHİM MİRAT

VEGİL: AKSAK

BEN DER VİŞİM DİYENE SİRAT KILAN İNCE DİR YİR ÜN İDESİM GELİR
SEYİRDÜP ENSESİNE VARIP YİTESİM GELİR
BİR ÜN İDESİM GELİR SEYİRDÜP ENSESİNE VARIP ANIN ÜSTÜNE
EVLER YAPASIM GELİR
ALTINDA GAYYA VARDIR İÇİ NAR İLE PÜRDÜR
VARIP BEN O GÖLGEDE HİRAZ YATASIM GELİR
DERVİŞ YÜNUS BU SÖZÜ EĞRİ BÜĞRÜ SÖYLEME
SENİ STAYYA ÇEKEN BİR MOLLA KASIM GELİR

BEN DERVİŞİM DİYENE
BİR ÜN İDESİM GELİR
SEYİRDÜP ENSESİNE
VARIP YİTESİM GELİR

SİRAT KILDAN İNCE DİR
KILIÇTAN KESKİNCEDİR
VARIP ANIN ÜSTÜNE
EVLER YAPASIM GELİR

ALTINDA GAYYA VARDIR
İÇİ NAR İLE PÜRDÜR
VARIP BEN O GÖLGEDE
HİRAZ YATASIM GELİR

DERVİŞ YÜNUS BU SÖZÜ
EĞRİ BÜĞRÜ SÖYLEME
SENİ STAYYA ÇEKEN
BİR MOLLA KASIM GELİR

Şekil 7. Ben Dervişim Diyene

Eser Adı	Ben Dervişim Diyene
Güftekâr	Derviş Yûnus
Bestekâr	Hâfız Murad
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde, üzerinde herhangi bir imza ve tarih bulunmayan 1 adet nüshası bulunmaktadır.
Makâmı	Eserde seyre nevâ seslerle başlanıp, Uşşak seslerle devam edilmiştir. Nevâ perdesinde sıklıkla güçlü kalışlar yapılmıştır. Segâh (uşşak) sesinde de kalış gösterip, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü isim ve donanımda gösterim olarak Aksak yazılmıştır. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 9 zamanda tamamlandığı ve Aksak usûlü darpları ile bütünlük ve uyum gösterdiği görülmüştür.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Aksak usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.8. Ben Dost İle Dost Olmuşam

8 - Sofyan

1- NEVÂ İLÂHİ

Beste: Derviş Kânûnî * C. KOSAL -
Güfte: YUNUS EMRE

BEN DOST_İ LE DOST_OL MU SANI HU HU YÂ HU
BEN DOST_İ LE DOST_OL MU SANI HU
DER VİS_YU NUS BİR HİC'E DEM HU

KİM DE LER DOST_OL MAZ BA NA HU HU YÂ HU
LÂ Nİ Mİ KUR BAN Nİ LA YIM HU
FA Nİ DÜN YÂ Yİ TERK_E DEM HU

KİM DE LER DOST_OL MAZ BA NA HU HU YÂ HU
LÂ Nİ Mİ KUR BAN Nİ LA YIM HU
FA Nİ DÜN YÂ Yİ TERK_E DEM HU

MÜN KİL LER BA KİP GÜ LÜ JÜR HU HU YÂ HU
ÖL MEZ DEN EV VİL B LE YİM HU
YÂ NE YÂ NE DÜS TA Gİ DEM HU

SE LAM DA Mİ VER MEZ BA NA HU HU YÂ HU
DÜN YÂ BÂ KI KAL MAZ BA NA HU
PER DE HİCÂB OL MAZ BA NA HU

SE LAM DA Mİ VER MEZ BA NA HU HU YÂ HU
DÜN YÂ BÂ KI KAL MAZ BA NA HU
PER DE HİCÂB OL MAZ BA NA HU

BABA

Beste tarihi 30.10.1988
Tam güfte arkada..

E. İnci Kosa

Ben dost ile dost olmuşam
 Kimseler dost olmaz bana
 Münkîrler bakıp gülüpür
 Selam dahi vermez bana

Ben dost ile dost olayım
 Canımı kurban kılayım
 Ölmeden evvel öleyim
 Dünya bâki kalmaz bana

Ben âptek-i bî-câreyim
 Bastan ayağa yâreyim
 Ben bir deli divâneyim
 Akkem da yâr olmaz bana

Kimseler bilmez hâlimi
 Ask odu yakıtı cânımı
 Seçmesem soldan sağımı
 Nâmus ü âr olmaz bana

Sanmanız beni deliyem
 Dost bahçesinin gülüyem
 Mevlânın kemter kuluyam
 Kimse bâhâ saymaz bana

Bülbül olubem âterim
 Dost bahçesinde biterim
 Gül olırım gül sâterim
 Bağ ü bostan olmaz bana

Dervîş Yunus bir nic'edem
 Fânî dünyâyı terk edem
 Yâne yâne dostâ gidem
 Perde hicâb olmaz bana.

Divan şif 10	5. katta
T. M. Ant 6/232	5 ?
Alb. S. Güner şif 45	5 ?
S. Eyübozlu şif 73	7 ?

Şekil 8. Ben Dost İle Dost Olmuşam

Eser Adı	Ben Dost İle Dost Olmuşam
Güftekâr	Yunus Emre
Bestekâr	Derviş Kânûnî Cüneyd Kosal
Arşiv Bilgisi	14043
Eser Nüshaları	<p>Eserin Arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan ikisi de C. Kosal imzası taşımaktadır. Bir nüsha C.Kosal'ın el yazması notasıdır, beste tarihi 30.10.1983 tarihli ve “ Divan shf 10-5. Kıta, T.M Ant 1/292 5. Kıta, Alb.S.Gürer shf 45-5. Kıta, S.Eyüpoğlu Shy 79-5. Kıta notu bulunmaktadır. Eser Fatih Koca'nın kaydı üzerine C. Kosal'ın el yazması notası ile örtüşmektedir</p> <p>(https://www.youtube.com/watch?v=G11XtuQM5aY E. T. 13.01.2024) Bu sebeple C.Kosal'ın el yazması nüshasına göre tespitler yapılmıştır.</p>
Makâmı	<p>Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, nevâ'da Rast seslerle devam ettikten sonra segâh kalışı (uşşak) gösterilip, yerinde Uşşak seslerle seyrine devam edilmiştir. Eviç çeşnisi ve nevâ'da Buselik gösterilip, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Donanımda görünmeyen Eviç perdesine ilişkin arıza ekte yer alan nota nüshasına eklenmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).</p>
Usûlü	<p>Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlanması, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.</p>
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	<p>Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.</p>

4.9. Bilmek İstersen Seni

NEVA İLAHI

Usulü : Solyân Güfte: Hasan Bayram Yelî
Beste: Prof. Dr. Şahin Uyar

Bilmek i ster sen sen
Sen seni bil sen seni
Görnek istersen anı
Sen seni bil seni

..... M..... Al..... b..... M..... gör nek i ster
..... M..... Al..... b..... h i s le..... il..... M
h mer ev e il..... M
M..... M.....

Dünya Zıvada Kıyam Zıvada

Bilmek istersen seni
Sen seni bil sen seni
Görnek istersen anı
Sen seni bil seni

Görünen sıfatındır
Anı gören şahındır
Geyni na lace fındır
Sen seni bil sen seni

Bayram cıvayı bildi
Bilmi anda buldu
Bilmek ol kızı oldu
Sen seni bil sen seni

Şekil 9. Bilmek İstersen Seni

Eser Adı	Bilmek İstersen Seni
Güftekâr	Hacı Bayram Veli
Bestekâr	Prof. Dr. Şahin Uçar
Arşiv Bilgisi	16085
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Bu nota Hakkı Tekin imzası taşımaktadır.
Makâmı	Eser seyrine hüseyini perdesi tutularak ve hemen akabinde nevâ perdesini güçlendirerek seyrine başlanmıştır. Yerinde Uşşak ve nevâ'da Buselik yapıp, Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifî ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.10. Bir Tahta Yaratmışsın

Usül: Sofyan NEVÂ İLÂHÎ Besta: Muallim İSMAIL HAKKI B.
Güfte: He. YUNUS

BİR TAHTA YA RAT MIŞ SİN HÂ LİM AN DA
YA Z MIŞ SİN MEVLÂM NE YA Z DİN AN DA
KUL LAR ANI NE BİL SİN KE RİM AL LAH A
MAN AL LAH RA HİM AL LAH

BİR TAHTA YARATMIŞSIN
HÂ LİM ANDA YAZMIŞSIN
1) MEVLÂM NE YA ZDIN ANDA
KULLAR ANI NE BİLSİN

2) EĞER HAYIR EĞER ŞER
EĞER AVRET EĞER ER
4) YALISINDA GÜLMİYEN
ŞAIR YERDE NE GÜLSÜN

5) YEPİ TAMU YARATTIN
KÂFİRLERE VA'DETTİN
ANA MÜMINLER GİRMEL
HAZZI OLANLAR GİRSİN

3) BİRDA MİZAN KURANIN
HAYIRI SERİM TARTMAYA
BİRDE HAYIR SEZMESEN
O TERAZI NE TARTSIN

Vakıfda Okunduğu gibi.
Muallim İsmail Hakkı Beyin Talebesi,
Şakir Bey'in Talebesi,
Yunus İzzet Bey'in Talebesi
E.H. 1384 New York
İsmail Hakkı Bey

6) SENİZ CENNET YARATTIN
HABİBİNE VA'DETTİN
ANA KÂFİRLER GİRMEL
MÜ'MİNLERE NE DERSİN

7) YÜZÜM KARE ELİM BÖP
BİRİM YANIM GÜZÜM YAF
İNAYET EYLE MEVLÂM
YUNUS CEMÂLİN GÖRSÜN

İlâhî kâfeler Şâh Râşid dâhî
yazma Mevlânâ'nın (154/120)
CÜNEYD KOSAL

Şekil 10. Bir Tahta Yaratmışsın

Eser Adı	Bir Tahta Yaratmışsın
Güftekâr	Yunus Emre
Bestekâr	İsmail Hakkı Bey
Arşiv Bilgisi	14044
Eser Nüshaları	<p>Eserin Arşivde altı adet nüshası bulunmaktadır. Nüshalardan biri Darül Elhan notası, bir diğeri Y.Ömürlü imzası taşımakta, ayrıca bir nüshada notaya alan kişi belirtilmemiştir. Bu nüshalardan üçü C. Kosal imzası taşımaktadır. Bir nüsha C.Kosal'ın el yazması notasıdır, ve bu nüshada “ Vakıfta okunduğu gibi .. Muallim İsmail Hakkı Bey'in Talebesi Bekâr Bey dergâhı zâkiri yarbay Zühtü Bey'den geçilmiştir. 6.11.1984 Newyork” notu bulunmaktadır. Eser Ahmet Özhan'nın kaydı üzerine C. Kosal'ın el yazması notası ile örtüşmektedir</p> <p>(https://www.youtube.com/watch?v=xmHDjwDuwQo. E.T. 26.02.2024). Bu sebeple C.Kosal'ın el yazması nüshasına göre tespitler yapılmıştır.</p>
Makâmı	<p>Nüshaya göre eserin seyri nevâ perdesi dolaylarından başlanıp, seyir içerisinde sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilmiştir. Çargâh sesinde kalış yapıp, yerinde Rast sesler duyurulup, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).</p>
Usûlü	<p>Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlanması, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.</p>

Tashih Edilen Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
Nüsha Hakkında makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde
yer almaktadır.

4.11. Can Ellerinden Gelmişem

Sofyan *Beste: NEVĀ ILĀHĪ Güfte: İBRAHİM HAKKI-ERZURUMİ*

CAN EL LE NÜN DEN DEL Mİ DEM FĀ Nİ ME KĀ Nİ NĒY LE REM
DÜN YĀ YĀ DEL DİM GĪT ME YE İLM İ LE HİL ME YĒT ME YE

DE MŪL KE MEY LİM SAL Mİ SAM BEN BU Lİ HĀ Nİ NĒY LE REM
AŞK İ LE ĀN SEY RET ME YE BEN İN Ū Ā Nİ NĒY LE REM

AŞ KİN BA BA BİN İĞ Mİ SEM DİL GŪL NE Nİ NE GŪĞ MŪ SEN
DİL DEN Dİ LE BİN TER CE MĀN VAR KEN NE SŪĞ LĒR BU Lİ SAN

BEN VAR U ĞİM SAN GŪĞ Mİ NEM NAM Ū Nİ Ā Nİ NĒY LE REM
SŪM CĀN Ū DİL DİR HEM ZE BĀN NOTK Ū BE YĀ Nİ NĒY LE REM

SON BİTĀ
HAK Kİ CE Mİ ? HAL Kİ DAN MŪS TAG Nİ YEM BİL LĀ Hİ BEN

HAL LĀ Kİ Ā LEM VAR İ KEN HAL Kİ ZĀ MA Nİ NĒY LE REM

Gülte 15 ktb ... tamamı Güfte gülleriyle
İbrahim Hakki Şif. 163 da.
2-12-1930

Emin Koca

Şekil 11. Can Ellerinden Gelmişem

Eser Adı	Can Elllerinden Gelmişem
Güftekâr	İbrahim Hakkı
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Her iki nota da C.Kosal imzası taşımaktadır. Nüshalardan birinde “ Güfte 15 kıta... tamamı ‘Çeşitli yönleriyle İbrahim Hakkı’ Shf 169’da 2.10.1990” notu bulunmaktadır. Ayrıca Fatih Koca’nın icrâsı da bu nota ile örtüşmektedir (https://www.youtube.com/watch?v=SG_0OD9bH48 E.T. 26.02.2024) . Eserin makâm ve usûl tespitleri bu nüshaya göre yapılmıştır.
Makâmı	Eserin seyri nevâ perdesinden seyre başlanıp, nevâ’da Rast seslerle devam edilmiştir. Eviç perdesinde kalışlar yapıp, sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilerek, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede’nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü her iki nüshada da donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.12. Can Yine Bülbül Oldu

Mekam : NEVA İLÂHİ

Beste : _____

Usl : Sâhyan

Güfte : Niyâzî

CAN Yİ NE GÜL . GÜL OL DU - - - - - CAN Yİ NE GÜL
 GÜL OL DU - - - - - HER A GI . KİP GÜL OL DU ME
 DED ME DED ME DED . HER A GI . KİP GÜL OL DU - -
 GÜL KÜ LAK OL DU HER YER - - - - - GÜL KÜ LAK OL
 DU HER YER - - - - - HER NE Kİ VAR O LUN DU ME
 DED ME DED ME DED HER NE Kİ VAR O LUN DU

Ferhad bugün ben oldümü
 Vâcib dâim deldim
 2) *İstiklal marşı*
 Her canbânı yal oldüm

Vâcib la Okunmuşu gibi
 26.6.1984
 Lâzizî

Gel ak ile kavadan
 Hâkika lâkâr aradan
 Niyâzî "ak" butandan
 Dâim me sâz gel oldüm

Şekil 12. Can Yine Bülbül Oldu

Eser Adı	Can Yine Bülbul Oldu
Güftekâr	Niyâzi Mısrî
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	14093
Eser Nüshaları	Eserin Arşivde yedi adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan biri C. Kosal imzası, biri Y. Ömürlü diğeri Ahmet Hatipoğlu imzası taşımaktadır. Diğer nüshalarda notayı tahsis eden kişi belirtilmemiştir. A. Hatipoğlu eseri Uşşak makamı ve Sofyân usûlünde, Y.Ömürlü ise Nevâ makamında Düyek usûlünde tanımlamıştır. Bir nüsha C.Kosal'ın el yazması notasıdır ve eseri Nevâ makamı -Sofyân usûlü olarak tanımlamıştır. Nüshada 26.06.1984 tarihli ve “Vakıfta okunduğu gibi” notu bulunmaktadır. Eser, Ahmet Özhan'nın kaydı üzerine C. Kosal'ın el yazması notası ile örtüşmektedir (https://www.youtube.com/watch?v=nMINdr91gv4E . T. 15.01.2024) Bu sebeple C.Kosal'ın el yazması nüshasına göre tespitler yapılmıştır.
Makâmı	Eserde seyre nevâ perdesinden başlanıp, yerinde Uşşak seslerle seyre devam edilmiştir. Segâh (uşşak) kalıplar yapılıp, Uşşak seslerle karar edildiği görülmektedir. Bir ve dördüncü dizek, iki ve beşinci dizek aynı melodiye sahiptir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin toplamda altı nüshası bulunmaktadır. Bu nüshaların donanımının dördünde usûl sofyan, ikisinde düyek ve birinde nim sofyan olarak geçmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyan usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği görülmüş ve eser Sofyan usûlü olarak tespit edilmiştir.

Tashih Edilen Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
Nüsha Hakkında makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde
yer almaktadır.

4.13. Canda Misâfir

Ufûk semâi ♩ = 140 *Nevân* Söz: Mehmet Turan Yaranar
Basta: AKIN ÖZKAN

Canda mi sa fir (saz) Tan rı yı hoş tut (saz)
Tan rı yı hoş tut (saz) gay ri yi boş tut (saz)
Geç de ya lan dan (saz) ger çe ği hoş tut (saz)
Tan rı yı hoş tut (saz) gay ri yi boş tut (saz)
Al La hu ek ber Al La hu ek ber Al La hu ek ber Al La hu ek ber D.C.

İ L İ H İ

19.4.1976-2227

Canda misâfir, Tanrı'yi hoş tut
Tanrı'yi hoş tut, gayriyi hoş tut
Geç de yalandan, gerçeği hoş tut
Tanrı'yi hoş tut, gayriyi hoş tut.

Emete isaktır, duyguda aktır
Hem dayanaktır, hem barınaktır
Bir adı Mevlâ, bir adı Hak'tır
Tanrı'ya hoş tut, gayriyi hoş tut.

Ahmed'e cânna, Mehmed'e cân bu
Fikri gören bu, zikri duyan bu
Aleme hâkim, Nûkûl koyan bu
Tanrı'ya hoş tut, gayriyi hoş tut.

Mehmet Turan Yaranar

Şekil 13. Canda Misâfir

Eser Adı	Canda Misâfir
Güftekâr	Mehmet Turan Yazar
Bestekâr	Akın Özkan
Arşiv Bilgisi	16279
Eser Nüshaları	Eserin arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Her iki nüshada da notaya alan kişi belirtilmemiştir. Program ile yazılan nüshada “ 227/1-13.04.1996” el yazması olan nüshada “ 13.04.996-227/1” notu bulunmaktadır. Makâm ve usûl yönünden tespitler el yazması nüshaya göre yapılmıştır.
Makâmı	Eserin seyri nevâ perdesi civarından seyrine başlanıp, nevâ perdesi üzerinde Rast ve yerinde Uşşak seslerle devam edilmiştir. Çargâh’lı ve segâh’lı (uşşak) kalırlar yapılıp, nevâ perdesinde güçlü kalırlar gösterilip, ardından yerinden Uşşak seslerle karar ettiği görölmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsir Dede’nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin her iki nüshada da usûlü Yürük Semâi olarak belirtilmiştir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 6 zaman ile uyumu, tartım ve darpların dağılımlı yönlerinden Yürük Semâi usûlü darpları ile bütönlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Yürük Semâi usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.14. Cebrâilim Selâm Eyle

 Sofyan

NEVÂ İLÂHÎ
 CEBRÂİLİM SELÂM EYLE

Göfte : Yunus Emre
 Beste : ?

 Ceb-râ - İ - lîm se - lîm sây - le dus - tu - ma
 nat - dîm gel - sin gö - re - yîm
 se - ve - riz Mu - ham - me - di

 Be - nim Mu - ham - me - dîm nur - dan Ah - me - dîm
 Kul - la - rı - mın lâ - lî - den ha - ber so - ra - yım
 Her an - dık - ça ve - re - lîm sa - lâ - vâ - tı

 Be - nim Mu - ham - me - dîm nur - dan Ah - me - dîm Süy - le gel - sin
 Kul - la - rı - mın lâ - lî - den ha - ber so - ra - yım O gel - sin ben
 Her an - dık - ça ve - re - lîm sa - lâ - vâ - tı Ka - câr Mev - lîm

 çık - san ar - gın üs - lâ - ne Be - nim Mu - ham - me - di
 a - na ha - ber ve - re - yim Be - nim Mu - ham - me - di
 o - na mah - bû - hum de - di Be - nim Mu - ham - me - di

 ve - dîm nur - dan Ah - me - dîm
 me - dîm nur - dan Ah - me - dîm
 me - dîm nur - dan Ah - me - dîm

 Be - nim Mu - ham - me - dîm nur - dan Ah - me - dîm
 Be - nim Mu - ham - me - dîm nur - dan Ah - me - dîm

 dîm Ar - ş - tîm do - tur - dan Ah - me - dîm
 dim Der - viş Yu - nus

TÜRK TASAVVUF MÜSİKİSİ VAKFI

Şekil 14. Cebrâilim Selâm Eyle

Eser Adı	Cebrâilim Selâm Eyle
Güftekâr	Yunus Emre
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde, notaya alan kişi ve nota yazım tarihinin bulunmadığı bir adet nüshası bulunmaktadır. Eserin icrâ kaydı bulunmamaktadır.
Makâmı	Nüshaya göre eserin seyri nevâ perdesi dolaylarından başlanıp, devamında Segâh çeşni yapılıp, yerinde Uşşak sesler gösterilmiştir. Sıklıkla yeden (nim hicâz)de duyurularak Buselik çeşni ve segâh'lı (uşşak) kalışlar yapılmıştır. Nevâ sesi sıkça güçlendirilerek, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.15. Çün Şevkın Bana Âşına

Makâmı: Beyâtı
Sivâsi ilâhileri: Dindirme şifâ - Süzi ep.
Okuyan: Hüseyin Şemsi Beste: Şeyh Hüseyin ef.

Çün şev-kin ba-na âş-ınâ düş-
dü çeşm-i nâ-bi-ne rû-şinâ düş-
dü der vaiz aş-kın za-hmı on-
ul-maz yâ-re-me aş-kın çün şif-â düş-
dü zâ-hi-din ol-
sun cen-nât'ü hür-î çün bi-ze dost-
dan mer-habâ düş-
dü der-dime çare bul-ma-dım der-
ken dil-berin der-di hoş dev-â düş-
dü zül-fi tel-i-nin her nağ-me-sin-den
can ku-lağ-ma bin sed-â düş-
dü kâ-be-i kö-yin tav-âfâ gel-dim
vas-lı-na kur-ban can fed-â düş-
dü dün-ya ve uk-bâ kay-dın un-
uttum gö-n-lü-me an-cak bir Hud-â düş-
dü ilm ile züh-dâ vâ-ri-mü if-nâ
ey-le-dim dost-a ki-mi-ya düş-
dü *Sü-zi* yi aş-kın â-şık kı-ralı
mâ-şû-ka lâ-yk bir ged-â düş-
dü

SIVÂSÎ İLÂHİLERİ 18

Cambur İlahisi

Dindirme

Güfte: Süzi

Beste: Şeyh Hüseyin Efendi

Makâmı: Beyâtı

Okuyan: Hüseyin Şemsi Günceren

Çün şevkın bana âşınâ düşdü
Çeşm-i nâbine rûşinâ düşdü

Der vaiz aşkın zahmı onulmaz
Yâreme aşkın çün şifâ düşdü

Zâhidin olsun cennât'ü hürî
Çün bize dostdan merhabâ düşdü

Derdime çare bulmadım derken
Dilberin derdi hoş devâ düşdü

Zülfi telinin her nağmesinden
Can kulağma bin sedâ düşdü

Kâbe-i köyin tavâfâ geldim
Vaslına kurban can fedâ düşdü

Dünya ve ukbâ kaydın unuttum
Gönlüme ancak bir Hudâ düşdü

İlm ile zühdâ vârimü ifnâ
Eyledim dosta kimiya düşdü

Süzi yi aşkın âşık kıralı
Mâşûka lâyk bir gedâ düşdü

Şekil 15. Çün Şevkın Bana Âşına

Eser Adı	Çün Şevkân Bana Âşına
Güftekâr	Sûzi Efendi
Bestekâr	Şeyh Hüseyin Efendi
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nüshada, notaya alan kişinin adı belirtilmemiştir.
Makâmı	Eser arşivlerde Bayâtî makamı olarak geçmekte ancak Prof. Dr. Mehmet Gönül öncülüğünde eser incelenip Nevâ makâmı özellikleri taşıdığı tespit edilmiştir. Nüshaya göre eserin seyri nevâ perdesi dolaylarında başlanıp, sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilerek devam etmekte ve Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.16. Derviş Olan Kişiler

Makâm: Nevâ
Sivâsî İllâhîleri
Okuyan: Hüseyin Şemsi

Güfte: Yunus Emre
Beste: Şeyh Hüseyin Efendi

Makâm: Nevâ
Dervîş o - lan ki - pi - ler de - li o - la - jan a - lar
Aşk ne - dir bil - me - yen - ler a - ne gü - le - jan a - lar

SIVÂSÎ İLLÂHÎLERİ 19

Cumhur İllâhisi

Dindirme

Güfte : Yunus Emre

Beste : Şeyh Hüseyin Efendi

Makâmı : Nevâ

Okuyan : Hüseyin Şemsi Güneren

Dervîş olan kişiler deli olağan olur
Aşk nedir bilmeyenler âna güleşen olur

Sakın gülme sen âna iyi değildir sana
Âdem neye gülerse başa geleşen olur

Bir âdem âşık olsa aşk deryâsına dalsa
O deryânın dibinde cevher bulaşan olur

Âşık "Yunus" sen dahi incitme dervîşleri
Dervîşlerin duası kabul olağan olur

Şekil 16. Derviş Olan Kişiler

Eser Adı	Derviş Olan Kişiler
Güftekâr	Yunus Emre
Bestekâr	Şeyh Hüseyin Efendi
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde üzerinde herhangi bir imza bulunmayan bir adet nüshası bulunmaktadır.
Makâmı	Eserin seyri, düğah'tan gerdaniye sesine atlayarak başlanıp, hemen akabinde nevâ sesi güçlendirilmiştir. Uşşak seslerle seyrine devam edilmiş, sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilerek, yine Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyumaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175). Aynı zamanda eserdeki başlangıç seyir özelliği Tanburi Cemil Efendinin Neva Peşrevinde de aynı atlamalar (Düğah-Gerdaniye) görülmektedir.
Usûlü	Eserin usûlü nüshada Aksak Semâi olarak görülmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 10 zamanda tamamlandığı, Aksak Semâi usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği görülmüştür.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Aksak Semâi usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.17. Dolap Niçin İlersin

Mekam : NEVÂ İLÂHİ

Eeste : SELÂHADDİN
GÜNER

Usul : NİM SOFYAN

Güfte : YUNUS

Vokalde okunduğu gibi

28.9.1984

İsmail Koral

Yâ Muhyeddin

o Beşat

o Belav

o Dussuki

o Nuraddin

o Cerrah

DOLAP N'İĞİN İNİLERİM
DERDİM VARDI İNİLERİM
BEN MEVLAYA AŞIK OLDUM
ANIN İĞİN İNİLERİM

BEN BİR DAĞIN AĞACIYIM
NE TATLIYAM NE ACIYIM
BEN MEVLAYA İVACIYIM
ANIN İĞİN İNİLERİM

BENİM ADIM DERTLİ DOLAP
SUYU AKAR YALAP YALAP
BÖYLE EMREYLENİŞ ÇALAP
ANIN İĞİN İNİLERİM

SUYU ALLAKDAN GERERİM
ÇEKER YÜRSEĞE DÖKERİM
BEN MEVLAYI ZİKREDERİM
ANIN İĞİN İNİLERİM

BENİ BİR DAĞDA BULDULAR
KOLUM KANANIM KIBDILAR
DOLABA LAYIK GÖRDÜLER
ANIN İĞİN İNİLERİM

AŞIK YUNUS EDER AHI
GÖZ YAŞI SİLER GÜNANI
HAKKA AŞIKIM BİLLAHİ
ANIN İĞİN İNİLERİM

Şekil 17. Dolap Niçin İlersin

Eser Adı	Dolap Niçin İnilersin
Güftekâr	Yûnus Emre
Bestekâr	Selâhaddin Gürer
Arşiv Bilgisi	14478
Eser Nüshaları	<p>Eserin arşivde aynı isimde altı adet nüshası görülmektedir. Nüshalardan üçü C.Kosal imzası taşımakta, bir adet nüshada notaya alan kişi yazılmamakta ve “ Yunus ilâhilerin Güldestesi’den istifade ederek Sefer Efendinin himmetiyle yeniden tanzim edildi, 10.11.1995 ” tarihi notu bulunmaktadır. Diğer iki nüshanın biri Düyek usûlünde ve Uşşak makamı tanımını ile H.Can’a âittir. Bir diğer nüsha ise Nevâ-Uşşak makamı, Sofyân usûlü tanımını ile Y. Ömürlü imzası taşımaktadır.</p> <p>Esere âit makam ve usûl tespitleri, Sami Savni Özer’in kaydı üzerine C.Kosal’ın ‘ Vakıfta okunduğu gibi, 28.09.1984’ tarihli notu bulunan el yazması nüshasına göre yapılmıştır. (https://www.youtube.com/watch?v=LCqYGMjUGo8 E.T 19.01.2024)</p>
Makâmı	<p>Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, yerinde Uşşak seslerle seyrine devam edilmiştir. Sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilip, segâh (uşşak)’lı perdesinde kalışlar yapıp Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede’nin Nevâ makâmı tarifi ile uyumaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).</p>
Usûlü	<p>Eserin usûlü nüshaların ikisinde Sofyân, birinde Düyek, üçünde de Nim Sofyân olarak geçmektedir. Hocam, Mehmet GÖNÜL’ün görüşleri ve tespitleri sonucunda eserin motif ve cümle yapılarına bakıldığında 2, 4 ve 8 zamanda değil ancak 6 birim zamanda anlamlı, tanımlanabilen ve tamamlanabilen</p>

ezgilerden oluştuğu grlmştr. Eserin uslnn Sengin Semâi olduğu tespit edilmiştir.

Tashih Edilen Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
Nüsha Hakkında makâmında ve Sengin Semâi uslnde yazılan eserin nüshası
eklerde yer almaktadır.

4.18. Dost Cemâli Şem'inin Pervânesidir

NEVÂ İLÂHÎ
DOST CEMÂLÎ ŞEM'İNİN PERVÂNESİDİR

Göze : Hz.Pîr Ömerîl Şiran
Çinârî Pîr-Habîrî 1487-1508
Beste : Halk Âhmed El

Uslû : Evzâl

Dost ce - mâ - li gem' - i - nin per - - -
Â - ye - ti Rah - mâ - na uy - - - duk

vâ - - - ne - si - dir câ - mi - muz
ham - - - dü - lî - lâh çok - şü - kûr

A - nin i - - çin ol Mu - ham - - - med
Ten di - lin - - de can di - lin - - - de

nû - ru - dur î - - - mâ - - ni - muz (Hayyî)
zik - ro - lan sub - - - hâ - - ni - muz (Hayyî)

Çün Mu - ham - - - med nû - - - ru - na mez - - -
Der Si - nan Üm - - - mî bi - ze mür - - -

hâr ya - rat - - - di lâ - - - ye - zâl
şid o - lan Hû - dur he - man

Tev - hî - di - zâ - - tî i - lâ - - - hî -
Ev - vel â - - - hir bah - ri - - - miz Hû -

dir bi - zim bur - - - hâ - - - ni - muz
dur bi - zim um - - - mâ - - - ni - muz

Dost cemâli şem'inin pervânesidir cânımız
Anın için ol Muhammed nûrudur îmânımız

Çün Muhammed nûruna mazhar yaratdı lâ-yezâl
Tevhîd-i zât-i ilâhîdir bizim burhânımız

Âyet-i Rahmân'a uyduk hamdülilâh çok şükür
Ten dilinde can dilinde zîkr olan Sübhânımız

Der Sinan Ümmî bize mürşid olan tevhîd-i zât
Evvel âhir bahrımız "Hû"dur bizim ummânımız

Şekil 18. Dost Cemâli Şem'inin Pervânesidir

Eser Adı	Dost Cemâli Şem'inin Pervânesidir
Güftekâr	Eserin iki nüshası bulunmaktadır. Güftekâr ismi C.Kosal imzalı nüshada Hz. Pir Ümmi Sinan olarak geçmekte, Y.Ömürlü imzası taşıyan nüshada isim görünmemektedir. Son beyitte geçen 'Sinan Ümmî' mahlası eserin bize Sinan Ümmî'ye âit olduğunu göstermektedir.
Bestekâr	Hâfız Ahmed Efendi
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Arşivde eserin C.Kosal ve Y. Ömürlü imzalı iki adet nüshası bulunmaktadır. C. Kosal imzası taşıyan nüsha nota açısından daha okunaklı olduğu için eserin makam ve usûl tespitleri bu nüshaya göre yapılmıştır.
Makâmı	Eser nevâ perdesi dolaylarından seyrine başlanıp, yerinde Eviç çeşnisi gösterilmiştir. Yerinde Uşşak seslerin ardından tekrar Eviç çeşnisi ve Tahir çeşnisi yapılmıştır. Akabinde yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûl	Eserin her iki nüshasında da usûlü donanımda Evsât olarak geçmektedir. İnceleme sonucunda motif ve mûsikî cümlelerinin 26 zamanda tamamlandığı, usûldeki birim zamanla uyumlu olduğu ve Evsât usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.

Tashih Edilen Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
Nüsha Hakkında makâmında ve Evsât usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.19. El-Meded

Sofyan
♩ = 180

NEVÂ ILAHI
(El-Meded)

Güfte S.M. Rûhî
Beste: M. T.

El me ded ey sâ hi Gey lâ nim

Gey lâ nim El me ded bi' ey gâ der re

de Ol dum der â ma va nim re ma va nim re

El me ded ey sem si tâ

bâ nim bâ nim

① El-meded ey Sâh-i Beylânım
El-meded ey derde dermânım
El-meded ey şemri tûbânım
Kaldım biçâre oldum âvâre

② El-meded Sultânü'l-Evliyâ Kaldım biçâre oldum âvâre
El-meded Vârisü'l-Enbiyâ

③ El-meded ey nest-i Hâsımî
El-meded ey feyz-i dâimî
Menzûbunm gör su hâlini

④ El-meded Sertâcû'l-Asfiyâ
Kaldım biçâre oldum âvâre

Hakkı için şol sâdikların
Cözüştü için âsikların
Rûhî'yi sen terketme yârın
Kaldım biçâre oldum âvâre

Şekil 19. El-Meded

Eser Adı	El-Meded
Güftekâr	S. M Rûhî
Bestekâr	Eserin bir adet nüshası vardır ve besteci M.T kısaltmasıyla yazılmıştır.
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshada notaya alan kişi belirtilmemiştir.
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanmıştır. Ardından nevâ'da Buselik gösterilip, yerinde Uşşak seslerle devam edilmiştir. Nevâ perdesi üzerinde Rast seslerle ilerlenip, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.20. Ez Cân-ü Dil Peygambere Âşık

DÜYEK

NEVÂ
(Hânî)

Ez. cā nū dil .

Pey gam be re .

â şık i sen .

sal. iū a leyh

Sā. Nā. hū. ō. nār. iur .

rū sun . zi lut ce fu zā na .

şek Poy et gam me be gel tin .

şāl. iū. a leyh . ah

Sün ne ti ni .

Pey gam be rin .

ic - râ - e - der .
 i - sen e - ğer
 Sün - ne ti ni .
 Pey - gam - be - rin .
 ic - râ - e - der
 i - sen e - ğer

Kömlü

Ez cân ü dil peygambere âşık İsen sallı aleyh
 Sâhib çıkar rûz-i cezâ şekk etme gel sallı aleyh

Sünnetini Peygamber'in İcrâ eder İsen eğer
 Nâil olursun lutfuna Peygamber'in sallı aleyh

Her kim şerîat üzredir kurbıyyete basar kadem
 Mazhar olur lutf-ı Hakk'a hiç şüphesiz yok sallı aleyh

Cümle nebîler efdalî âhır zaman peygamberi
 Mazhar olur Hak lutfuna hiç şüphesiz yok sallı aleyh

Ta'zîm ile tekrîm ile leyl ü nehâr hem şevk ile
 Ey FAHRÎ'yâ her hâl ile ez cân ü dil sallı aleyh (I)

Şekil 20. Ez Cân-ü Dil Peygambere Âşık

Eser Adı	Ez Cân-ü Dil Peygambere Âşık
Güftekâr	Arşivde bulunan iki nüshanın birinde güftekâr ismi görülmemektedir. Şâirin mahlasını kullandığı beyitte göz önünde tutulup incelendiğinde güftekârın Fahri (Sünbülü) olduğu düşünülmektedir. (https://divanmakam.com/wiki/mustafa-efendi-seyh-calakzade.4734/ . E.T. 24. 01.2024).
Bestekâr	Çolakzâde Mustafa Efendi
Arşiv Bilgisi	14149
Eser Nüshaları	Eserin arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan biri C. Kosal diğeri Y.Ömürlü imzası taşımaktadır. Y.Ömürlü'ye âit notanın daha okunaklı ve usûl yönünden daha tutarlı olmasından kaynaklı bu esere âit makam ve usûl tespitleri bu nüshaya göre yapılmıştır. Ayrıca bu eserin ilâhi kategorisinde yer aldığı ancak farklı arşivlerde Tevşih formunda adlandırıldığı ve güfte analizi sonucu Tevşih formuyla daha uyumlu olduğu saptanmıştır
Makâmı	Eser seyrine Nevâ perdesi dolaylarında başlanmış, yerinde Çargâh, nevâ'da Rast ve Buselik gösterilerek yerinde Uşşak seslerle devam edilmiştir. Segâh'lı (uşşak) kalıplar yapılmış, devamında yerinde Eviç ve Segâh çeşnisi duyurulmuş, nevâ'da Buselik, Tahir çeşnisi işlenmiş ve yerinde Uşşak seslerle karar edilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).

- Usûlü** Eserin usûlü incelenen her iki nüshada da Düyek olarak geçmektedir. Fakat C. Kosal imzalı nüshada donanımda usûle Düyek adı verilip ölçüler Nim Sofyân olarak oturtulmuştur.
- İncelemeler sonucunda motif ve mûsikî cümlesinin 8 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Düyek usûlü ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.
- Tashih Edilen** Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
- Nüsha Hakkında** makâmında ve Düyek usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.21. Gel Berû Dertli İsen

Safyan
News

NEVÂ ILÂHİ

Göçke: Erefeju Rûmî
Şeyke: Korim Öztürk
19.09.2001

Gel gel be nî dert li i sen

der mâ ni is te bul bu gün

Gel imdi ey a va re kul

sul tanı is te bul bu gün

Gel gel berû dertli İsen
Dermânı iste bul bugün
Gel imdi ey avare kul
Şükânı iste bul bugün

Yık süreti yıkılmadan
Baz natânı baskından
Dü gibi akaga günt
Ummânı iste bul bugün

Erefeju Rûmî gib,
Sen de seni elden bırak
iki çânı isteme
Sübhanı iste bul bugün

Şekil 21. Gel Berû Dertli İsen

Eser Adı	Gel Berû Dertli İsen
Güftekâr	Eşrefoğlu Rûmi
Bestekâr	Kerim Öztürk
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin Arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. F.Koç tarafından notaya alınmış ve 19.08.2001 tarihli not bulunmaktadır.
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, yerinde Uşşak ve nevâ'da Rast gösterilmiştir. Eviç çeşnisi kullanılıp, nevâ'da Rast seslerle devam edilip, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterildiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.22. Gelin Ey Dervişler Gelin

NEVÂ İLÂHÎ 16
(GELİN EY DERVİŞLER GELİN)

GÜFTE: YUNUS EMRE
BESTE: HAFİZ MURAT

USUL: AKSAK

GE LİN EY DER VİŞ LER GE LİN
ÇAĞ LA DER VİŞ YU NUS ÇAĞ LA
BU HER ZİL Ü ZA ĞA BEN ZER
SER Ü ZİL NÜ HAK KA BEN ZER
NA ZAR KIL DİM ŞU DÜN YA YA
AĞ LAN İ SEN HA Lİ NE AĞ LA
KU RUL MUŞ TU ZA ĞA BEN ZER
EL DEN VE FA YO ĞA BEN ZER

Ağla
GELİN EY DERVİŞLER GELİN
BU MENZİL UZAĞA BENZER
NAZAR KILDİM ŞU DÜNYAYA
KURULMUŞ TUZAĞA BENZER

BİR PİRİN ETEĞİN TUTTUM
ANA BENİ DEYÜP SİTTİM
NİCE YÜZBİN GÜNAH ETTİM
HER BİRİ BİR DAĞA BENZER

ÇAĞLA DERVİŞ YUNUS ÇAĞLA
SEN ÖZÜNDÜ HAKKA DAĞLA
AĞLAR İSEN HÂLINE AĞLA
ELDEN VEFA YDĞA BENZER

Şekil 22. Gelin Ey Dervişler Gelin

Eser Adı	Gelin Ey Dervişler Gelin
Güftekâr	Yunus Emre
Bestekâr	Hâfız Murad
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası mevcuttur. Eser Mithah Arısoy tarafından notaya alınmıştır. Eserin üzerindeki tarih notu okunamamaktadır.
Makâmı	Nüshaya göre eserin seyri Nevâ seslerle, yerinde Uşşak yapılarak başlanıp, ardından nevâ perdesinde güçlü kalış yapılmıştır. Devamında Çargâh'ta ve Segâh'ta (uşşak) kalışlar yapıp, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü isim ve donanımda gösterim olarak Aksak yazılmıştır. İnceleme sonucunda motif ve cümlelerinin 9 zamanda tamamlandığı ve Aksak usûlü darpları ile bütünlük ve uyum gösterdiği görülmüştür.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Aksak usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.23. Gelmiştir O Lutfeylediğin Nağme Gönüldem

NEVA İLAHİ
"Gelmiştir o lutfeylediğin nağme gönülden"

Sofyan Besteci: Bekir Sıdki Sezgin
Güfte: Fâruk Nâfiz Çamlıbel

Cal mış dir o lat fey le di ğin nağ me gö nül.....

ten..... den.....

Bir bü yi çe fâ 'at gi bi sul.....
Nü hen be de nen her i ki â.....

tâ ni ru sul..... den.....
len de o gül..... den.....

Bir bü yi çe fâ 'at gi bi sul.....
Nü hen be de nen her i ki â.....

tâ ni ru sul..... den.....
len de o gül..... den.....

Dur ol ma sen ey hül bü li gül.....

zi ri Me di..... ne.....

Dur ol ma sen ey hül bü li gül.....

2G zi ri me di..... ne.....

Neva ilekhi
2. Şeybani

Beste: Bekir Sıdkı Sezgin
Göfte: Fâruk Müfîz Çamlıbel

Sal lü sal lü sal lü a lü..... Mu han med

Sal lü sal lü sal lü a lü..... Mu han med

Sal lü sal lü sal lü a lü..... Mu han med

B. Sıdkı

Gelmışdir o lutfeylediğın nağme gönülden
 Bir büy-i şefâ'at gibi sultân-ı rusülden
 Dür olma sen ey bülbül-i gül-zâr-ı Medîne
 Râhın bedensen her iki âlem de o gülden

Vezni: Mef'ûlû mefâilü mefâilü fedîlû

ŞİMLER

lutf	: (İntuf) hoşluk, güzellik, iyi muamele; iyilik
büy	: koku
şefâ'at	: birinin suçundan geçilmesi, affedilmesi veya dileğinin yerine getirilmesi için edilen aracılık
büy-i şefâ'at	: şefâ'at kokusu
Rûsûl	: peygamberler
sultân-ı rusûl	: peygamberlerin sultânı (Mîrzâsın peygamberi Hazret-i Muhammed S.A.V.)
Dür	: uzak
Gül-zâr	: gül bahçesi
Bülbül-i gül-zâr	: gül bahçesinin bülbülü
Gül-zâr-ı Medîne	: Medîne'nin gül bahçesi. Burada, hazret-i Muhammed s.a.v.'in medfûn bulunduğu "Zevce-i mutahhara" mezarındadır.

Şekil 23. Gelmiştir O Lutfeylediğın Nağme Gönülden

Eser Adı	Gelmiştir O Lutfeylediğin Nağme Gönüldem
Güftekâr	Faruk Nafiz Çamlıbel
Bestekâr	Bekir Sıdkı Sezgin
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Bekir Sıdkı Sezgin tarafından notaya alınmış herhangi bir tarih notu bulunmamaktadır.
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, yerinde Uşşak seslerle devam edilip, ardından nevâ'da Rast sesler gösterilmiştir. Eviç kalışı yapıp yerinde düğâh üzerinde Rast sesler kullanılmıştır. Eviç ve Segâh geçkisi gösterilip, Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsir Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.24. Gerçek Aşıklara Salâ Denildi

NEVA İLÂHİ

Gülşeh: Emir-Sultanlık
Kaseme:

Sıfırın

Gerçek aşık da safa de nit di
ko n la... r ku ru l maş pa za

Qerdi o lan ge l si ri der ma ne bu t du... m
Canlar me zat o t maş tet kut da ge ze

Qerdi o lan ge... t si ri der ma ne bu den A hi ke vah
Canlar me zat o t maş tet kut da ge zer o ter maş ün

i... te... ca la e das ke cã n ma i
me ti n be ra tin ya za Hoş ka mah bul

Si n der - cã nã ni bu t du... m cã n ma i
o lã n bul ya ni bu t du... m Hoş ka mah bul

Si n der - cã nã ni bu den A si t maş ün
to n sul ta m bu t den Emir. Bul ya za

KADAR DOLAR!

Gerçek aşıklara salâ denildi
~~nerde olan gerçek aşıkın buldum~~
~~nerde olan gerçek aşıkın buldum~~
 Cãmmi içinle cãnãni buldum
 Aşıkın duş kanlar kurutmuş pazar
 Canlar meşet olmuş tetkut da gezer
 Cãmmi içinle cãnãni buldum
 Nerde olan gerçek aşıkın buldum

Emir Sultan ider hoş pazar imiş
 Aşıkın salma gezerler imiş
 Cãmmi içinle cãnãni buldum imiş
 Hatta kaysı olan dıvãni buldum

Ömerli oral

Şekil 24. Gerçek Aşıklara Salâ Denildi

Eser Adı	Gerçek Aşıklara Salâ Denildi
Güftekâr	Emir Sultan
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. C.Kosal tarafından notaya alınmıştır.
Makâmı	Eser nevâ perdesi dolaylarından seyrine başlanıp, segâh'lı (uşşak) kalışlar yapılmıştır. Yeden (nim hicaz)de duyurularak nevâ'da Buselik seslere yönelinmiştir. Segâh sesinde (uşşak) kalışlar yapıp, nevâ sesi güçlendirilmeye devam edilmiştir. Eser bu şekilde seyredip, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsir Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.25. Gülistanda Gülü Handan Eden Dost

Sofyan Neva İlahi-36 Güfte: Aziz Mahmud Hüdayi Beste: M. Hakan Akwan

Gü listan da gü lü han dan e den dost
Su nu kim e de Mev la maz ha nı zat

Gü listan da gü lü han dan e den dost
Su nu kim e de Mev la maz ha nı zat

A na bü bü le ri na lan e den dost
Hü dâ yi bul sa tân mi ni ce lez zât

A na bü bü le ri na lan e den dost
Hü dâ yi bul sa tât mi ni ce lez zât

Di ler se kat re yi um man e den dost
Ce ma li ne e düb in sa ni mi rat

Di ler se kat re yi um man e den dost
Ce ma li ne e düb in sa ni mi rat

Ki mi ni kul ki min sul tan e den dost
Ke ma li hü s nü mü Sey ran e den dost

Ki mi ni kul ki min sul tan e den dost
Ke ma li hü s nü mü Sey ran e den dost (4A)

Tarih: 6.7.1993
Güftesi: Kemale Ziver
Terenen: A.M. Hüdayi Divanı
(İstikbal 1985) Sayfa 33 (4A)

Şekil 25. Gülistanda Gülü Handan Eden Dost

Eser Adı	Gülistanda Gülü Handan Eden Dost
Güftekâr	Aziz Mahmûd Hüdâyi
Bestekâr	M. Hakan Aluan
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. H.A rumuzuyla Hakan Aluan tarafından notaya alınmış ve 06.07.1993 tarihli ‘Güftenin tamamı Ziver Tezeren . A.M. Hüdâyi Divanı (İstanbul 1985) Sayfa 33 no:18) notu bulunmaktadır.
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, yerinde Uşşak sesler ve nevâ’da Rast gösterilmiştir. Yer yer Eviç ve Nişabur çeşnisi kullanılarak, sıklıkla nevâ üzerinde Rast sesler duyurulup, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede’nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.26. Hakka Temkîn-i Rızada Hamd eden

Usûl = Devrîhîndî 10-NEVÂ İLÂHÎ Beste = Dervîş Kâhânî (C. KOSAL)
Gülle = AZMÎ Dede

HAK KA TEM KİN İ Rİ ZÂ DA HAMD E DEN MES
BİR A BÂ Pİ Sİ GÖ RÜN CE EY LE ME KAH

RÜR O LUR LÂ İ LÂ HE İL LAL LAH
İ NA ZAR * * * * *

HU * * * * * AL LAH

DÂ İ MÂ ZİKR Ü SA LÂ TA SUD E DEN LER
KİBR İ LE ME LÜF O LAN LAR A KI BET MAH

NUR O LUR LÂ İ LÂ HE İL LAL LAH
HUR O LUR * * * * *

HU * * * * * AL LAH

BİR Kİ Sİ KİM HAK Kİ SEV SE HAK Kİ SÖY LER
PİR İ NÜ RED DİN İ MUT BUN MUT KU DÜR BU

DÂ İ MÂ LÂ İ LÂ HE İL LAL LAH
AZ Mİ YÂ * * * * *

x. C. Kosal

M-NEVÂ İLÂHİ

HU HU AL LAH

SÂ HİB'İ İR FÂN' O LUB' OL Â Kİ BET MÂĞ
BİR MA HAL DEN BİR MA HAL LE NAKLE DEN MES

FÂ' O LUR LÂ İ LÂ HE İL LAL LAH
RUR' O LUR

HU HU AL LAH BARR'

Hakk'ı temkîn-i rızada hamdeden meârif olur
 Dâimâ zikr ü salâta şükr edenler nûr olur
 Bir kisi kün Hakk'ı sense Hakk'ı söyler dâimâ
 Sâhib-i irfân olub ol âkibet mağfûr olur

Bir ebâ-pûsi görünce eyleme kahr-ı nazar
 Kibr ile me'lûf olanlar âkibet mekhûr olur
 Pîr Nûreddîn-i kütübü nutkudur bu Azmiyâ
 Bir meâlden bir meâlele nakleden meârif olur

Beste tarihi : Nisan 1984 Newyork

E. İsmail Koca

Şekil 26. Hakka Temkîn-i Rızada Hamd eden

Eser Adı	Hakka Temkîn-i Rızada Hamd eden
Güftekâr	Azmî Dede
Bestekâr	Derviş Kanûni (Cüneyd Kosal)
Arşiv Bilgisi	14223
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Bu nota C.Kosal imzası taşımaktadır.
Makâmı	Eser düğâh sesinden nevâ perdesine atlamış ve hemen akabinde nevâ sesi güçlendirilerek seyrine başlanmıştır. Devamında düğâh üzerinde Rast çeşni yapıp, segâh'lı (uşşak) kalışlar yapılmıştır. Nim Hicâz perdesi kullanılarak Hüseyni'de asma kalış, düğâh perdesi üzerinde Rast ve yerinde Segâh çeşni yapılmıştır. Eviç perdesinde ve muhayyer perdesinde asma kalış ve ardından yerinde Uşşak, Hicâz, Evcara çeşni duyurulmuştur. Tahir geçki yapıp, Uşşak seslerle karar edilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Devri Hindi olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 7 zamanda tamamlanması, darpların dağılımı yönlerinden Devri Hindi usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Devri Hindi usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.27. Hâlet İle Bana Bir Hâl Göründü

Makam : NEVÂ ILÂHÎ - 6

Beste : Eyyûbî MEHMETO
R. 14.

Usul : Düyek

Güfte : YUNUS

HA LET İ LE BA NA BİR HAL GÖ RÜN
A SIK YU NUS SA NA SIK İ LE TA
DÜ RAR BİR YE SİL SAN ÇAK LI
RAR DÜ RAR SÜL TAN ÖŞ AĞ N
DÜ RAR ÖŞ ZÜ MÜN ÖŞ DÜ RAR
SÖY LE RİM Sİ EY AL LA HİM
Bİ Zİ BİR YE SİL SAN ÇAK LI
ZE TAR SÜL TAN ÖŞ AĞ N
DÜ RAR

HALET İLE BANA BİR HAL GÖRÜNDÜ
BİR YEŞİL SANCAHLI SULTAN GÖRÜNDÜ
GÖZÜMÜN GÖRDÜĞÜN SÖYLERİM SİZE
BİR YEŞİL SANCAHLI SULTAN GÖRÜNDÜ

SANCAĞINI AÇDI ŞÖYLE YÜRÜDÜ
HURRİETİNİNDE YAĞI ERİDİ
MUHAMMED'İN NURU AĞI AÇIYOR
BİR YEŞİL SANCAHLI SULTAN GÖRÜNDÜ

SANCAĞI AK İDİ DÖNDÜ YEŞİLE
UYANDIM KENDİMİ DEYDİM TAKİLE
İLÂHÎ BİR DANI ÖSTEK DÜŞ İLE
BİR YEŞİL SANCAHLI SULTAN GÖRÜNDÜ

SANCAĞINI AÇDI DÜZÜLDÜ YOLA
NİCE BİN HÜCCACI YANINDA BİLE
BEL EY GÜNAHIN KUL AFFINI DİLE
BİR YEŞİL SANCAHLI SULTAN GÖRÜNDÜ

AŞIK YUNUS İYİNE SIK İLE TAPMA
TAPMAYANLAR DÖĞRÜ YILLARDAN SAPMA
EY ALLAHIM BİZİ GÜNAHDAN KURTAR
BİR YEŞİL SANCAHLI SULTAN GÖRÜNDÜ

i. B. K. ne ait bir notadan

20. 2. 1986

Cengiz K. 1986

7. 8. 31/64

Güfte: YUNUS

Kağıt: 120 den

Şekil 27. Hâlet İle Bana Bir Hâl Göründü

Eser Adı	Hâlet İle Bana Bir Hâl Göründü
Güftekâr	Yunus Emre
Bestekâr	Eyyübî Mehmed Efendi
Arşiv Bilgisi	14224
Eser Nüshaları	<p>Eserin arşivde beş adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan dördü C.Kosal biri Y.Ömürlü imzası taşımaktadır. C.Kosal'ın el yazısı olan notada “ İ.B.K’ âit notada 20.02.1986, Y.Öm 3/64 Güfte Nota ve Kaside snf 120'den” notu bulunmaktadır. Eserin Ahmet Özhan icrâsına ulaşılmış ve kaydın bu nota ile örtüşmesinden dolayı bu esere âit makam ve usûl tespitleri bu nüshaya göre yapılmıştır.</p> <p>(https://www.youtube.com/watch?v=PRI7OlepT9U E.T 03.02.2024)</p>
Makâmı	<p>Eserde rast perdesinden seyre başlanıp, akabinde hemen nevâ sesi tutulmuştur. Yeden (nim hicaz)de duyurularak sıklıkla nevâ'da Buselik geçki ve segâh'lı(uşşak) kalıplara yer verilmiştir. Ardından yerinde Uşşak seslerle karar edilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifî ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).</p>
Usûlü	<p>Eserin beş adet nüshasının dördünde usûlü donanımda Düyek, birinde ise Sofyân olarak belirtilmiştir. İncelemeler sonucunda motif ve cümlelerinin 8 zamanda tamamlandığı, eserin usûl kalıplarına bağlı kalınarak bestelendiği görülüp, eserin usûlü Düyek olarak tespit edilmiştir.</p>
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	<p>Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Düyek usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.</p>

4.28. Halilullah İbrahim

NEVA İLAHİ
HALİLULLAH İBRAHİM

Usulü : Sofyan Beste : Av.Doğan GÜLLÜOĞLU

Aranajma... Gütte : M. Adil OYMAK

1

4 Al lah bir dir müjde si süy ler da li ne fe si

7 da vet eyler her ke si da vet eyler her ke si bu ses Al la him se si

10 bu ses Al la him se si SRZ

13 Al lah Ra hman ve ru him Al lah Ra hman ve ru him Al lah Ra hman ve ru him

16 Al lah Ra hman ve ru him

NEVA İLAHİ HALİLULLAH İBRAHİM

Allah birdir müjdesi
Söyler dili nefesi
Davet eyler herkesi
Bu ses Allah'ın sesi

Halilulah İbrahim
Allah Rahman ve Rahim

Elleriyle yaptılar
Sonra dönüp taptılar
Hak yolundan saptılar
Bu ses Allah'ın sesi

"Durun" dedi İbrahim
Allah Rahman ve Rahim

Nemrut yaktı ateşi
Cehennem bir eşi
Attı gerçek güneşi
Bu ses Allah'ın sesi

Nasıl yanar İbrahim
Allah Rahman ve Rahim

Çoktur kulun hatası
Ellerinden tutası
Peygamberler atası
Bu ses Allah'ın sesi

Halilulah İbrahim
Allah Rahman ve Rahim

Dostlar dostu peygamber
Allah O'na dostum der
Kurtuluşa hak rehber
Bu ses Allah'ın sesi

Halilulah İbrahim
Allah Rahman ve Rahim

Adil yalvar Allah'a
Bulanmışsın günaha
Kabul etsin dergâha
Bu ses Allah'ın sesi

Halilulah İbrahim
Allah Rahman ve Rahim

Şekil 28. Halilullah İbrahim

Eserin Adı	Halilullah İbrahim
Güftekâr	M. Adil Oymak
Bestekâr	Av. Doğan Güllüoğlu
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Arşivde eserin nüshaya alan kişinin imzasının bulunmadığı bir adet nüsha bulunmaktadır.
Makâmı	Eserde gerdaniye sesinden seyre başlanıp, nevâ perdesi güçlendirilerek seyre devam edilmiştir. Uşşak sesler duyurulup, nevâ perdesi üzerinde Rast gezindikten sonra Uşşak seslerle ilerlenip, nevâ perdesinde kalışlar gösterilerek karara inilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü incelenen nüshada Sofyân olarak görölmektedir. İnceleme sonucunda motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, ölçülerdeki kuvvetli ve zayıf darpların Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği görölmektedir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.29. Kaf ü Nûn Hitâbı İzhâr Olmadan

SOFYAN

NEVÂ
(ilâhî)

Kâf Nûnî tâ bî iz hâr olma dan

Biz bu kâ - i - na - tın ib - ti - dâ - sı - yız

ib - ti - uâ - sı - yız

YÖMÜRTÜ

Kâf ü Nûn hitâbı izhâr olmadan
Biz bu kâinâtın ibtidâsıyız
Kimseler vâsil-ı dîdâr olmadan
Ol "Kâbe kavseyn" in "Ev ednâ" sıyız

Yok İken Âdem ile Havvâ âlemde
Hak ile Hak idik sırr-ı mübhemde
Bir gececik mihman kaldık Meryem'de
Hazret-i İsâ'nın öz babasıyız

"Küntü kenz" sırrının olduk âgâhı
Aynel-yakîn gördük cemâlullâhı
Ey hâce bizdedir sırr-ı ilâhî
Hünkâr Hacı Bektaş fukarâsıyız

Bize peder dedi tıfl-ı Mesîhâ
"Rabbi erni" diye çağırdı Mûsâ
"Len terâni" diyen biz idik ona
Biz Tür-i Sînâ'nın tecellâsıyız

Zâhidâ gânimiz "İnnâ fetahnâ"
HARÂBÎ kemteri serserî sanma
Biz kırk kırk yarar kâmiliz ammâ
Pîrim Balım Sultan budâilâsıyız (I)

Şekil 29. Kaf ü Nûn Hitâbı İzhâr Olmadan

Eser Adı	Kaf ü Nûn Hitâbı İzhâr Olmadan
Güftekâr	Eserin bir nüshası bulunmaktadır. Güftekâr adı belirtilmemiştir. Şiirin mahlasına bakıldığında güftekârın Hârabî Edip Ahmet olduğu tespit edilmiştir.
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüsha Y.Ömürlü imzası taşımaktadır.
Makâmı	Eser nevâ perdesi dolaylarından seyrine başlanıp, yerinde Eviç çeşnisi ve nevâ'da Buselik yapılmıştır. Ardından yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımında Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde güfte ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.30. Kuldán Sana lâýık n'ola

NEVÂ
(İGHAT)

USTÂD-I EKREMİM
İSMÂİL HAKKİ BEY

SOFYAN

Kul Meğger sa sen na den
İh yik san no
Â vâ şık rab se be ni nâ
Kan yâ de rab bu be fa nâ
Â Sen şık den se ke ni rem
Kan sen de den bu ta tâ

Yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ
Senden kerem senden atâ

Sugrâ senin kübrâ senin
Ölä senin uhrâ senin
Dünyâ senin, ukbâ senin
Yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ
Senden kerem senden atâ

Nefse bizi ismarlama
Çiğnetme dârd ile gama
İrgitir sana yolda kama
Yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ
Senden kerem senden atâ

Ey lâ-yezâl ü lem-yezal
Hanî sana lâýık amel
Abdin işi sehv ü zefel
Yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ
Senden kerem senden atâ

Kama HÜDÂYİ'yi garîb
Vaslın eyle ana nasîb
Yessir merâmî yâ Mücîb
Yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ
Senden kerem senden atâ (I)

Yâ Rabbenâ
Kömürü

Şekil 30. Kuldán Sana lâýık n'ola

Eser Adı	Kuldan Sana lâyük n'ola
Güftekâr	Eserin nüshasında güftekâr adı belirtilmemiştir fakat şiirin mahlasına bakıldığında güftekârın Aziz Mahmud Hüdâyî olduğu tespit edilmiştir.
Bestekâr	İsmâil Hakkı Bey
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Y.Ömürlü tarafından notaya alınmıştır. Eserin Sinan Topçu icrâsına ulaşılmış ve nota ile örtüştüğü görülmektedir (https://www.youtube.com/watch?v=6ovj4W2jWNM E.T. 02.02.2024).
Makâmı	Eser nevâ perdesi dolaylarından seyrine başlanıp, nevâ perdesi üzerinde Rast seyredilmiştir. Nişabur çeşni kullanılıp, nevâ perdesinde güçlü kalış yapılmıştır. Yerinde Uşşak seslerle devam edilip, yeden (nim hicaz)de duyurularak nevâ'da Buselik yapılmıştır. Ardından Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde güfte ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı ve darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.31. Mâsiva Kaydından Et Bizi Halâs

Düğün

NEVÂ İLÂHÎ-30

Beste =
Güfte = AZİZ MAHMUD HÜDAİ

MÂ Sİ VA KAY DİN DAN ET Bİ
PA Dİ ŞA HÂ LÖT Fİ Bİ PA

Zİ MA LÂS KUD RE TE GA YET
YÂN SE NİN HEM NA MU DERD EH

YOK Lİ AL LA HİM ME DED
NE DER MAN SE NİN

AL LA HİM ME DED FAZ LİN İ LE
NE DER MAN SE NİN BU HÜ DA İ

EY LE EH Lİ İN Tİ ŞAS
BEN DE NE İH VAN SE NİN

KUD RE TE GA YET YOK AL LA

HİM ME DED AL LA HİM

ME DED.

Râstü Eris'den aldığım eski yasa
bir notadan 19.6.1970

İsmet Huda

Şekil 31. Mâsiva Kaydından Et Bizi Halâs

Eser Adı	Mâsiva Kaydından Et Bizi Halâs
Güftekâr	Aziz Mahmud Hüdâi
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Arşivde, Dâr'ül-elhân arşivinde Osmanlı Türkçesiyle yazılmış olanla birlikte iki adet nüsha bulunmaktadır. Diğer nüsha C. Kosal imzası taşımaktadır. Bu nüshada “ Rüştü Eriç'den aldığım eski bir notadan 11.06.1990” notu bulunmaktadır. Eserin makam ve usûl bilgilerine göre daha uygun görüldüğünü düşündüğümüz C.Kosal imzası bulunan nüshaya göre makam ve usûl tespitleri yapılmıştır.
Makâmı	Eser seyrine düğâh sesinden başlanıp ardından Uşşak seslerle seyrine devam edilmiştir. Sıklıkla nevâ'da Buselik gösterilip, segâh'lı (uşşak) kalış yapıp, devamında nevâ'da Rast seslere yönelinmiştir. Ardından yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eser makam seyri Dimitri Cantemiroğlu'nun Nevâ makamı tarifi (Yeprem,2007,515) ile uyusmaktadır .
Usûlü	Eserin her iki nüshasında da Usûlü donanımda Düyek olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 8 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Düyek usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makamında ve Düyek usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.32. Mecnun Olalı Gönlüm

Makâm : Beyâtî
Sivâsî İlâhileri : Zikir İlâhisi
Okuyan : Hüseyin Şemsi Güneren
Güfte : Şemsî Sivâsî
Beste : Şeyh Hüseyin

Dünya : Sema

Mec - nun ol - la - gö - nüm Ley - lâ ha - be - ri - ni söy - ler Mec-nun ol - la - gö - nüm
Ley - lâ ha - be - ri - ni söy - ler Mec-nun ol - la - gö - nüm
Ley - lâ ha - be - ri - ni söy - ler Mec-nun ol - la - gö - nüm
Der - de dü - şe - li cân - ım ve - lâ ha - be - ri - ni söy - ler Mec-nun ol - la - gö - nüm
Ley - lâ ha - be - ri - ni söy - ler

(*) Ayğa kalkınca kalbî "Hü" ismiyle okunur.

SIVÂSÎ İLÂHİLERİ 39

Zikir İlâhisi (*)

Güfte : Şemsî Sivâsî

Beste : Şeyh Hüseyin Efendi

Makâm : Beyâtî

Okuyan : Hüseyin Şemsi Güneren

Mecnun olalı gönlüm Leylâ haberin söyler
Derde düşeli cânım veylâ haberin söyler

Cismimde gönül kuşu mahbus olalı ağlar
Cezbeyle boşandıkça âlâ haberin söyler

Can kuşu bu gülşende medhin okumakdaydı
Zülfin ağna düşdü sevdâ haberin söyler

"Şemsî" seni duyalı bu aşkına uyalı
Firkat haberin koyup vuslat haberin söyler

(*) Ayğa kalkınca kalbî "Hü" ismiyle okunur

Şekil 32. Mecnun Olalı Gönlüm

Eser Adı	Mecnun Olalı Gönüm
Güftekâr	Şemsi Şeyh
Bestekâr	Şeyh Hüseyini
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde notaya alan kişinin imzasının bulunmadığı bir adet nüsha bulunmaktadır.
Makâmı	Eser arşivlerde Bayâti makamı olarak geçmekte ancak, Prof. Dr. Mehmet Gönül öncülüğünde eser incelenip Nevâ makâmı özellikleri taşıdığı tespit edilmiştir. Eser düğâh perdesinden seyrine başlanıp hemen akabinde nevâ sesi tutulmuştur. Sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilerek seyrine devam edilmiştir. Nevâ perdesi üzerinde Rast ve Buselik sesler duyurulup, ardından Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Dimitri Cantemiroğlu'nun Nevâ makamı tarifi (Yeprem,2007,515) ile uyuşmaktadır.
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.33. Mektebi İrfana Girip

NEVÂ İLÂHÎ Beste: Tekin Uğurel
Safyan, 2.30 (Mekteb-i İrfana girip...) Güfte: Vehbî. H.

1. Mektebi ir fâ na girip Â yeti Kur'ân okuruz
2. Her güze lin hengi ne biz Bo yan ırz rengine biz

1. İl mile dün vâ kifi yiz Nüşhayı in sâ n okuruz
2. Düş manı nın cengine biz Tiğ i le çev gâ n okuruz

1. İl mile dün vâ kifi yiz Nüşhayı in sâ n okuruz
2. Düş manı nın cengine biz Tiğ i le çev gâ n okuruz

Mevan
1. Söyle me yiz nâ hale fe Böyle ce er dik şere fe
2. Bir biri ni sev meyenin Kendi ö zün bil meyenin

1. Vâ kifo lup Men ara fe nükte i pin hân okuruz
2. Â dâ me baş eğ meyenin is mini şey tân okuruz

1. Vâ kifo lup Men ara fe nükte i pin hân okuruz
2. Â dâ me baş eğ meyenin is mini şey tân okuruz →

SARZ

Mekteb-i İrfana girip	Her güzelin hengine kız	14.2.02
İlm-i ledün vakıfı yiz	Düşmanının cengine biz	
Nüşha-i İnan okuruz	Tiğ ile çev gâ n okuruz	
Söyle meyiz nâ hale fe	Birbirini sev meyenin	
Söyle ce er dik şere fe	Kendi bilin bil meyenin	
Vâ kif olup men ara fe	Âdem'e baş eğ meyenin	
Nükte-i pinhan okuruz	İsmi ni şeytan okuruz	

İlm-i ledün: Allahın ahlakına zıt bilgi, yanlış ilmi
Nüşha: yazık, silinmiş, Nüşha: namikat
Âdîfi: cennet cennetinde bulunan yer
Hengî: ceng: savaş, vuruş, Tiğ: kılıç, çev gâ n: Ortakçılık

Şekil 33. Mektebi İrfana Girip

Eser Adı	Mektebi İrfana Girip
Güftekâr	Vehbî
Bestekâr	Tekin Uğurel
Arşiv Bilgisi	16388
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Halil Can tarafından notaya alınmış ve 14.02.2007 tarihli not bulunmaktadır. Ayrıca eser İbrahim Suat Erbay tarafından icrâ edilmiş ve kaydın bu nota ile örtüştüğü görülmektedir (https://www.youtube.com/watch?v=JAwReKg9NSk . E.T. 02.02.2024).
Makâmı	Eser düğâh perdesinin hemen akabinde nevâ perdesi güçlendirilip, Uşşak seslerle seyrine başlanmıştır. Acem çeşni ve ardından nevâ'da Rast gösterilmiştir. Meyan bölümünde Muhayyer çeşni yapılıp, yer yer Acem çeşni kullanılıp, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Dimitri Cantemiroğlu'nun Nevâ makamı tarifi (Yeprem,2007,515) ile uyuşmaktadır.
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlanması, darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.34. Muradlar Verici Ol Ganî Settar

Nevâ ilâhî

Usul: Sofyan Güfte: Fakir Edna
Beste: Nezih Uzel

Ma rad lar ve ri ci ol ga ni set tar hü
Fa kir Ed na'm bu ma na yı seç me li hü
Ver di mu ra dı mı el ham dü il lah hey
Üs ta dım Ha ta yı ko rah göç me li hey
el ham dü il lah A li Mu ham med dir
Ko nub göç me li A şık o lan bu do
Mu ham med A li hü Gör düm bir el ma dir
la dan iç me li hü Kan dım cür a sın dan
el ham dü il lah hey el ham dü il lah
el ham dü il lah hey el ham dü il lah

Muradlar verici ol Ganî Settar
Verdi muradını elhamdülillah
Ali Muhammed'dir Muhammed Ali
Gördüm bir elmadır elhamdülillah

Tarikat de ma'âfete yar oldu
Yedi kudret deryası da sır oldu
Cebrail rehberdi Ali pir oldu
Erdim hakikate elhamdülillah

Ol kaleye giremedi la denler
İmanlar nesline buğuz edenler
Dünyada cılıyle ağu yuçanlar
Anlar dâlar görmez vañah u billah

Ali Muhammed'dir Muhammed Ali
Anlar kurdu doğru yolu erkânı
Tarikat imâdir ma'rifet gibü
Erdim hakikate elhamdülillah

Şeriatı dahi yeni yaptılar
Yetmiş iki millet ana taptılar
Bir kale var yetmiş üçe yaptılar
Kerpiçi nardandır elhamdülillah

Arşullahda yedi kapı açıldı
Hakk'ın rahmeti kullara saçıldı
Mü'minlere hulle donu biçildi
Geydim libasından elhamdülillah

Fakir Edna'm bu ma'nayı seçmeli
Üstadım Hatayi konub geçmeli
Aşık olan bu doludan içmeli
Kandım cür'asından elhamdülillah*

* İsmail Özmen, Alevî - Bektaşî Şiirleri Antolojisi, C. 3, S. 76
Kültür Bakanlığı, Ankara - 1998

Şekil 34. Muradlar Verici Ol Ganî Settar

Eser Adı	Muradlar Verici Ol Ganî Settar
Güftekâr	Fakir Edna
Bestekâr	Nezih Uzel
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Notaya alan kişi belli değildir. Divan Makam.com 21.Mayıs.2020 tarihli ve İsmail Özmen, Alevi- Bektaşî Şiirleri Antolojisi, C.3, S.76 Kültür Bakanlığı, Ankara-1998 notu bulunmaktadır. Donanımda bulunmayan Eviç perdesi yeni nüshaya eklenmiştir.
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, Uşşak seslerle seyrine devam edilmiştir. Sıklıkla nevâ perdesinde güçlü kalışlar yapıp, Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.35. N'oldu Bu Gönlüm

NEVÂ İLÂHİ₂ - Gâfîr Hacı Bayram Velî

N'OL DU BU GÖN LÜM N'OL DU BU GÖN
GER Çİ KI YAN Dİ GER ÇE ÇE YAN
BAY RA MI İM Dİ BAY RA MI İM

LÜM --- DER DÜ BA MIN LA BA MIN LA
Dİ REN ÇI NE AŞ MIN --- AŞ MIN
BAY GÂME DER SİN E DER SİN

DOL DU BU GÖN LÜM --- YAN DI BU GÖN
CÜM LE BO YAN Dİ KEN DI NE BUL
YÂR İ LE SİM Dİ HAM DÜ SE NA

LÜM DU YAN DI BU GÖN LÜM DU
LAR KEN DI NE BUL DU
HAM DÜ SE NA LAR

YAN MADA DER MAN DER MAN BUL DU BU GÖN
MAT LA Bİ Nİ HOŞ --- BUL DU BU GÖN
DOST İ LE BAY RAM BAY RAM KİL Dİ BU GÖN

LÜM
LÜM
LÜM

19.6.1985
İsmail Hacı

N'OLDU BU GÖNLÜM, N'OLDU BU GÖNLÜM
 DERDÜ GAMINLA BULDU BU GÖNLÜM
 YANDI BU GÖNLÜM, YANDI BU GÖNLÜM
 YANMADA SAFA BULDU BU GÖNLÜM - (YANMADA DERMAN BULDU BU GÖNLÜM)

YAN EY GÖNÜL YAN, YAN EY GÖNÜL YAN
 YANMADA OLDU DERDİNE DERMAN
 PERVANE GİBİ, PERVANE GİBİ
 ŞEMİNE AKIN YANDI BU GÖNLÜM

GERÇİ Kİ YANDI, GERÇEĞİ YANDI
 RENGİNE AKIN CÜMLE BAYANDI
 KENDİNE BULDU, KENDİNE BULDU
 MATLAĞINI HOŞ BULDU BU GÖNLÜM

SEVÂD-I Â'ZAM, SEVÂD-I Â'ZAM
 BELKİ OLUPDA ARF-I MUAZZAM
 MESKENİ CÂNAN, MESKEN -İ CÂNAN
 İOLSUN ACEB Mİ ŞİMDİ BU GÖNLÜM

SEYR-I BİLLAHDİR, SEYR-I BİLLAHDİR
 Lİ-MÂ'ALLAHDİR, FENÂ-FİLLAHDİR
 ÂYİNESİNDE, ÂYİNESİNDE
 GERDİ SİYÂHI BULDU BU GÖNLÜM

EL-FAKR-I FAHRİ, EL-FAKR-I FAHRİ
 DEMEDİ Mİ OL ÂLEMLER FAHRİ
 FAHRİNİ Zİ-RRET, FAHRİNİ ZİRRÉT
 FAHRİ FENÂDA BULDU BU GÖNLÜM

BAYRAMÎ İMDİ, BAYRAMÎ İMDİ
 BAYRAM EBERSİN POST İLE ŞİMDİ - (BAYRAM EDETLER YÂR İLE)
 HAND Ü SENÂLAR, HAND Ü SENALAR
 POST İLE BAYRAM KİLDİ BU GÖNLÜM - (YAR İLE ...)

Şekil 35. N'oldu Bu Gönlüm

Eser Adı	N'oldu Bu Gönüm
Güftekâr	Eserin altı nüshasının dördünde Güftekâr Hacı Bayram Veli olarak geçmekte diğer ikisinde Güftekâr adı belirtilmemiştir. Şiirin mahlasına bakıldığında Güftekârın Hacı Bayram Veli olduğu tespit edilmiştir.
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	14325
Eser Nüshaları	<p>Eserin arşivde yedi adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan dördü C. Kosal imzası taşımaktadır, bir nota Y.Ömürlü imzası taşımakta diğer iki nüshada notaya alan kişi tespit edilememiştir. Bir nüsha C.Kosal'ın el yazması notasıdır ve tarihi 19.06.1985 tarihli not bulunmaktadır. Eser Ahmet Özhan'ın kaydı üzerine C. Kosal'ın el yazması notası ile örtüşmektedir.</p> <p>(https://www.youtube.com/watch?v=IZTZ9U7YVuk E.T.03.02.2024)</p> <p>Bu sebeple C.Kosal'ın el yazması nüshasına göre tespitler yapılmıştır.</p>
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanmıştır. Sıklıkla nevâ perdesinde ve segâh'lı (uşşak) kalıplar yapılmıştır. Eviç çeşnisi ve nevâ'da Rast sesler gösterilip, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü dört adet nüshasında donanımında Sofyân, iki nüshasında Düyek, bir nüshasında da Nim Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.

Tashih Edilen Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
Nüsha Hakkında makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde
yer almaktadır.

Eser Adı	Pervaneyim Şem-i Yâre
Güftekâr	Sûzi Efendi
Bestekâr	Şeyh Hüseyin Efendi
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nüshada notaya alan kişinin adı belirtilmemiştir.
Makâmı	Eser arşivlerde Bayâti makamı olarak geçmekte ancak Prof. Dr. Mehmet Gönül öncülüğünde eser incelenip Nevâ makâmı özellikleri taşıdığı tespit edilmiştir. Eser nevâ perdesi dolaylarında seyrine başlanmış, sıklıkla nevâ perdesini güçlendirilerek seyrine devam edilmiştir. Segâh perdesi (uşşak) duyurulup, ardından Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyumaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.37. Rabbimiz İhsan Eder

Nevā ilāhī
(Bismillah)

Güfte: Hz. Aşkî (Muzaffer Ozak) K.S
Beste: Kudümzen Necdet Tanlak

Sofyan

Rabbi miz ih sa_ni der Rabbi miz ih sa_ni der
Kur'an dan bir ā yet tir Kur'an dan bir ā yet tir
Aş ki yi mes ru_re der Aş ki yi mes ru_re der

Bi hik me ti Bis mil lah Bi hik me ti Bis mil lah
Ah kō ma ri ā yet tir Ah kō ma ri ā yet tir
Sa yı ni mes ku_re der Sa yı ni mes ku_re der

Her i ş i ā sa_ni der Her i ş i ā sa_ni der
Mev la dan i nā yet tir Mev la dan i nā yet tir
Zen bi ni mağ fu_re der Zen bi ni mağ fu_re der

Bi iz ze ti Bis mil lah Bi iz ze ti Bis mil lah
Bi kud re ti Bis mil lah Bi kud re ti Bis mil lah.
Bi rah me ti Bis mil lah Bi rah me ti Bis mil lah.

• BISMILLAH •

-1- Rabbimiz İhsan eder, Bi-hikmeti Bismillāh.. Her işi İhsan eder, Bi-izzeti Bismillāh..	-4- Miftāhıdır kitabın, Hakka varır hitabın, Kobyların gıtabın, Bi-devleti Bismillāh..	-7- Aşkiyi mesrur eder, Sa'yını meşkur eder, Zebini mağfur eder, Bi-rahmeti Bismillāh..
-2- Dağı tagı düz eder, Geceni gündüz eder, Bir acını yüz eder, Bi-kuvveti Bismillāh..	-5- Rabbimizin ebedir, Tâ'zim ile yâdudur, Gönlümüz marâdudur, Bi-hurmeti Bismillāh..	-8- 20-1-2001 Sofyan
-3- Kur'andan bir âyettir, Ahlâka riyyettir, Mevâ'dan inayettir, Bi-kudreti Bismillāh..	-6- Şaytan hemes def' olur, Günahların ref' olur, Zâkreden şeref bulur, Bi-rıf'atı Bismillāh..	

Şekil 37. Rabbimiz İhsan Eder

Eser Adı	Rabbimiz İhsan Eder
Güftekâr	Hz. Aşkî
Bestekâr	Kudümzen Necdet Tanlak
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Bu notalardan birinde notaya alan kişi belirtilmemiş diğer nüsha da Hakan Alvan imzası taşımaktadır. Makâm ve usûl yönünden daha tutarlı olduğu düşünüldüğü için tespitler bu nüshaya göre yapılmıştır.
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, yerinde Uşşak seslerle seyrine devam edilmiştir. Sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilerek, nevâ perdesi üzerinde Rast sesler kullanılmıştır. Yerinde Eviç geçkiler yapıp, Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü bir nüshada donanımda Düyek olarak görünmekte, H. Alvan imzalı nüshada Sofyân olarak belirtilmiştir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiş ve eserin usûlü Sofyân olarak belirlenmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.38. Sırr-ı Tevhîdin Hüdâya Kıl Tecellîsin Ayan

EVSAT (Cumhur Nâhi) ZEKAİ DEDE EF.

Sırr-ı tev-hî-din Hü-dâ-yâ kıl-te-cel-lî-sin a-yan
 Nû-sî-ne fen-lor de-çak râ-ey ile-lâ-yip. ye-gir
 kıl-sin o-se lan-mâ MÜ-şer-şî-şî can-i ma-nîm lan
 Dî-de i-dîl a-pî il-b gör

The image shows a musical score for a song. It consists of two staves of music in a treble clef, with a key signature of one sharp (F#) and a 3/8 time signature. The lyrics are written below the notes. The first staff contains the lyrics 'sün . ce . mâ . lin' and the second staff contains 'nû . rü . nû . KÖMÜRÜ'. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some phrases being accented.

Sırr-ı tevhîdin Hüdâya kıl tecellîsin ayan
 Nûr-ı tende tâ ki is-yâ'kıl olan Mûsâ-yı can (mânım)
 Dîde-i dil açılıp görsün cemâlin nûrunu
 Sîneler çâk eyleyip girsin semâ'â âşıkân

Şekil 38. Sırr-ı Tevhîdin Hüdâya Kıl Tecellîsin Ayan

Eser Adı	Sırr-ı Tevhîdin Hüdâya Kıl Tecellîsin Ayan
Güftekâr	Nüshada eserin Güftekârı belirtilmemiştir fakat incelemeler sonucu Güfte'nin Şeyh Abdülehad Nûrî Kuddise Sırruh'a âit olduğu saptanmıştır. (https://defter-i-ussak.blogspot.com/2018/07/salikde-tevhidin-sirri-tecelli-ederse-ne-olur.html E.T 06.02.2024)
Bestekâr	Zekâî Dede Efendi
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nota, Y.Ömürlü imzası taşımaktadır.
Makâmı	Eserin ilk seyrine nevâ perdesi dolaylarından başlanmıştır. Ardından nevâ perdesinde güçlü kalış yapıp, yeden (nim hicaz)de duyurularak nevâ'da Rast çeşnisi ve Eviç geçkisi gösterilmiştir. Sonrasında Yerinde Uşşak seslerle devam edilip, yeden (nim hicaz)de duyurularak nevâ'da Buselik seslere yönelinmiştir. Gerdaniye perdesi üzerinde Buselik yapıp, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyumaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü nüshada Evsât olarak geçmektedir. İnceleme sonucunda eserin motif ve cümlelerinin 26 zamanda tamamlandığı, güfte, ezgi ve tartımların Evsât usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği görülmüştür.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Evsât usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.39. Şöyle Kim Bî-dil ü Bî- Can Olmuşam

NEVA
(İlahî)

DÜYEK

Söy le kim bî.

di rü bî

cân ol mu şam

Ken di ah
Gâh ce mü.

hi me
pe

hay rî rân cân ol mu
mü

şam şam ah Gâh be ni

ben bil me zem kim

ken de yem KÖMÜRÜ

Şöyle kim bî-dil ü bî-cân olmuşam
Kendi ahvâlime hayrân olmuşam

Gâh beni ben bilmezem kim kandeyem
Gâh cem'ü gâhi perîşân olmuşam

Gâh oldum bî-nişân ü gâh bâ-nişân
Gâh nişansız mülke sultân olmuşam

Gâh ferîşteh olmuşam gâhi perf
Gâh dîv ü gâhi Sulaymân olmuşam

Gâh bulut olup hevâya ağmışam
Gâhi katre gâhi ummân olmuşam

Gâh hevâdan yağmur olup yağmışam
Gâhi nebât ü gâh hayvân olmuşam

Gâhi mescid gâhi sâcid geh sücûd
Gâhi deyr ü gâhi ruhbân olmuşam

Gâhi sâkî gâhi sâğar gâhi mey
Gâhi esruk gâhi mestân olmuşam

Gâh zemîn ü geh zemân gâh âsûmân
Geh zemânı döndüren ben olmuşam

Gâhi Târ ü gâh münâcât gâh Mûsâ
Gâhi Fırtavn gâhi Hâmân olmuşam

Gâh bu cümlesinden oluram beri
Ne melek ne cin ne insân olmuşam

EŞREFOĞLU RÛMÎ'yem ben kim bugün
Kesret ü vahdette yeksân olmuşam (I)

Şekil 39. Şöyle Kim Bî-dil ü Bî- Can Olmuşam

Eser Adı	Şöyle Kim Bî-dil ü Bî- Can Olmuşam
Güftekâr	Eserin iki adet nüshası bulunmaktadır ve her iki nüshada da Güftekârın adı belirtilmemiştir. Şiirin içinde geçen mahlastan ve yaptığımız incelemeler sonucu Güftekârın Eşrefoğlu Rûmî olduğu tespit edilmiştir. (https://dosyalar.semazen.net/Esrefoglu_rumi_divan.pdf E.T 07.02.2024)
Bestekâr	Her iki nüshada da Bestekâr ismi belirtilmemiştir.
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Bu notalardan birinde hem C. Kosal hem de H. Can imzası taşımakta ve bu notada ‘ 15.12.947’ tarihli not bulunmakta olup 947 tarihinin şehven yazıldığı ve gerçek tarihin 1947 olduğu düşünülmektedir. Ayrıca el yazısı ile başka notta mevcuttur fakat okumakta güçlük yaşandığı için buraya aktarılamamıştır. Diğer nüsha Y.Ömürlü imzası taşımakta ve makam ve usûl yönünden daha tutarlı olduğu düşünüldüğü için tespitler bu nüshaya göre yapılmıştır.
Makâmı	Eser nevâ perdesi dolaylarından seyrine başlanıp, ardından sıklıkla nevâ perdesini güçlendirilmiştir. Yine sıklıkla Eviç çeşni ve yeden (nim hicaz)de duyurularak nevâ üzerinde Buselik yapılmıştır. Segâh’ta (uşşak) ve hüseyni perdesinde kalışlar yapıp, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede’nin Nevâ makâmı tarifi ile uyumaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).

- Usûlü** Eserin usûlü her iki nüshada da donanımda Düyek olarak görünmekte, C.Kosal ve H. Can imzalı nüshada ölçüler Nim Sofyân olarak oturtulmuştur. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 8 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönlerinden Düyek usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilip, eserin usûlü Düyek olarak belirlenmiştir.
- Tashih Edilen** Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
- Nüsha Hakkında** makâmında ve Düyek usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.40. Şûride Vü Şeydâ Kılan

Usûl: Sofyan NEVÂ ILÂHÎ - 13. Beste: ?
Gâfîce Yunus

İSÜ RAB KU Rİ DİM LU DE BU NU VÜ KUP MAH

İL LAL LAH HÜ ZÜN ŞEY YAY EY DA EY KI LE LE

LAN YEN YEN İL LAL LAH HÜ YÂ RİN RİN YÂ RİN RİN

CE DE MI MÂ LİM DÜR Lİ LAL LAH HÜ HUN

DİR NAY EY EY BE LE LE Nİ YEN YEN

Â YÜ LEM SİM NU LE GÜ SU RE CUM MEC

İL LAL LAH HÜ NUN RÜŞ ZAY EY VA EY Nİ LE LE

LAN YEN YEN İL LAL LAH HÜ YÂ RİN RİN RİN YÂ RİN RİN

CE CE CE MÂ MÂ MÂ Lİ Lİ Lİ

DİR DİR DİR BE BE BE Nİ Nİ Nİ

Ö. İmreli 31.5.1994.

Şekil 40. Şûride Vü Şeydâ Kılan

Eser Adı	Şûride Vü Şeydâ Kılan
Güftekâr	Yunus Emre
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	16049
Eser Nüshaları	Eserin arşivde üç adet nüshası bulunmaktadır. Bu notalardan biri Y.Ömürlü ikisi C. Kosal imzası taşımaktadır. C.Kosal'ın Sofyân usûlündeki notasında ‘ 31.05.1991’ tarihli not bulunmaktadır. Makam ve usûl yönünden daha tutarlı olduğu düşünüldüğü için tespitler C.Kosal imzalı bu nüshaya göre yapılmıştır.
Makâmı	Eser nevâ perdesi dolaylarından seyrine başlanıp, yerinde Uşşak seslerle seyrine devam edilmiştir. Sıklıkla nevâ sesinde güçlü kalışlar yapıp, çargâh'ta Çargâh, nevâ perdesi üzerinden Rast ve Buselik sesler gösterilmiştir. Ardından yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tavrifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü iki nüshada donanımda Sofyân obir nüshada ise Nim Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve nağme cümlelerinin 4 zamanda tamamlanması düzüm olarak Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiş ve eserin usûlü Sofyân olarak belirlenmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.41. Tahammül Kalmadı Tende

Istanbul Radyosu

BEYATI İLÂHİ - 2 Beste: Selâni Bertoğ Çiftes: Mehmed Emin Çokarçelik

Te han cül kal na di ten de

fe le..... ğin cev ri yet mez

ni ni ----SAZ----

Hu su sı lât fa ih sa nın
Ya nar bı ğâ re ner da ne

A ccep bir ğin e riğ mez
Ne hik met dir bi lin mez

ni ----SAZ---- ni ----SAZ----

Gi rer per va ne dev râ ne

a tı lır ğen i sâ sâ

ne ----SAZ---- ne ----SAZ----

Tahammül kalmadı tende feleğin cevri yetmez ni
Husulî lâtîf-u ihsanın acep bir ğün erimes ni
Girer pervâne devrâne atılır ğen-i sâsâne
Yanar biçâre nerdane ne hikmetdir bilinmez ni.

Şekil 41. Tahammül Kalmadı Tende

Eser Adı	Tahammül Kalmadı Tende
Güftekâr	Mehmet Emin Çakıroğlu
Bestekâr	Selâmi Bertuğ
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nüshada notaya alan kişinin adı belirtilmemiştir.
Makâmı	Eser arşivlerde Bayâti makamı olarak geçmekte ancak Prof. Dr. Mehmet Gönül öncülüğünde eser incelenip Nevâ makâmı özellikleri taşıdığı tespit edilmiştir. Eser düğâh perdesinde seyrine başlanıp hemen akabinde nevâ sesini tutup, sıklıkla nevâ perdesini güçlendirerek seyre devam edilmiştir. Nevâ perdesi üzerinde Buselik sesler duyurulup, gardaniye üzerinde Rast, hüseyini perdesi üzerinde Uşşak yapılıp, ardından Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Dimitri Cantemiroğlu'nun Nevâ makamı tarifi (Yeprem, 2007, 515) ile uyuşmaktadır.
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Düyek olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 8 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Düyek usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Düyek usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

Eser Adı	Tahkik Eder Tastikini
Güftekâr	Aziz Mahmut Hüdâyi
Bestekâr	Derviş Aslan
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nüshada nota alan kişinin adı belirtilmemiştir.
Makâmı	Eser arşivlerde Bayâtî makamı olarak geçmekte ancak Prof. Dr. Mehmet Gönül öncülüğünde eser incelenip Nevâ makâmı özellikleri taşıdığı tespit edilmiştir. Eser düğâh perdesinde seyrine başlanıp hemen akabinde nevâ sesi tutulup, sıklıkla nevâ perdesini güçlendirerek seyrine devam edilmiştir. Nevâ perdesi üzerinde Rast sesler duyurulup, ardından Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Dimitri Cantemiroğlu'nun Nevâ makamı tanifi (Yeprem, 2007, 515) ile uyuşmaktadır.
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

SIVÂSÎ İLÂHİLERİ 71

Zikir İlâhisi (*)

Güfte : Abd-ül Ehad Nûrî

Beste : Hüseyin Şemsi Güneren

Makâmı : Nevâ

Okuyan : Hüseyin Şemsi Güneren

Tahrîr-i nokta-i aşk cümle zemâne sığmaz
 Eşvâk-i âh'î uşşak fehme gümâne sığmaz
 Sırr-ı mehabbetullâh rûhe cenâne sığmaz
 Davâ-yı aşk-ı cânân lâfza dihâne sığmaz
 Vasf-ı sıfât-ı bârî şerhe beyâne sığmaz

Zâhid dilinde pâsı zühd izdiyâdı silmez
 Madem ki aralıkda çavûş-ı aşk yelmez
 Olmasa rişte-i aşk insan Hudâ'yı bilmez
 Nûr-i Cemâl-i Hâlik her dilde cilve kılmaz
 Envâr-ı lâyezâlî iki cihâna sığmaz

Şâh oldu çünkü âşık "rûm'ü" hünûd içinde
 Anıldı heybet-i aşk cümle cünûd içinde
 Keşf oldu "Küntü kenzen" nûr-i şuhûd içinde
 "Simûrg-i" aşk-ı cânân kâf-ı vücûd içinde
 Uçmağa bal açarsa kevn-ü mekâne sığmaz

Râh-ı mehabbetullâh vahdet hûmine doldu
 Esrân "ma remeyte" kalb-i emîn'e doldu
 Enfâs-ı "Hayy'ü Kayyûm" âşık demine doldu
 Cûy-i sirişk-i âşık rûy-i zemîn'e doldu
 Dert ehlinin figanı nûh âsümâne sığmaz

Mahv-i zümûbi âbid bir katre cûde merbut
 İhsân-ı padişâhî bahr-i uhûde merbut
 Ey "Nûrî" "İ'ma' Allah" vakt-i sücûde merbut
 'Medhi' o yarin aşkı mülk-i vücûde merbut
 Dil bu safâdan anma iklim-i cânâ sığmaz

(*) Devranlar arasında çift kalbi "Hay" ismiyle beraber okunur

Şekil 43. Tahrîr-i Nokta-i Aşk Cümle Zemâne Sığmaz

Eser Adı	Tahrîr-i Nokta-i Aşk Cümle Zemâne Sığmaz
Güftekâr	Abd-ül Ehad Nûrî
Bestekâr	Hüseyin Şemsi Güneren
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nüshada not bulunmakta fakat okunaklı olmadığından dolayı ne yazıldığı tespit edilememiştir. Notaya alan kişi belli değildir.
Makâmı	Nevâ bölgesinden ilk seyre, hüseyni perdesi tutularak nevâ'dan müteakip nevâ perdesi güçlendirilerek başlanmıştır. Ardından Segâh ve Rast çeşnilerle devam edilip, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Donanımında sadece Segâh perdesi için koma bulunmaktadır ve eviç perdesi için bakiye diyezi yeni nüshaya eklenmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü nüshada donanımında Yürük Semâi olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 6 zamanda tamamlanması, düzum olarak Yürük Semâi usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilip, eserin usûlü Yürük Semâi olarak belirlenmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Yürük Semâi usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.44. Talib-i Hak Olup Derde Düşenler

Şemsî
Beyâtî

Sivâsî İLÂHİLERİ : 33 (a) Güfte : Şems-i Sivâsî
Okuyan : Hüseyin Şemsî Beste : Şeyh Hüseyin Ef.

Makâm : Söğyet

(a) Otururken okunsa ağır "Hü" ismiyle okunacak

SIVÂSÎ İLÂHİLERİ 33

Zikir İlahisi (*)

Güfte : Şems-i Sivâsî
Beste : Şeyh Hüseyin Efendi
Makâm : Beyâtî
Okuyan : Hüseyin Şemsî Güneren

Tâlib-i Hak olup derde düşenler
Bir mürşid-i kâmil şeyhi bulunca

Mürşid olan bilir ânm işini
Secdeden kaldırmaz olur başını

Aklı hemrâh olup imân yâr olur
Günâhı aifolub küllî nûr olur

"Şemsî" bu sırları duyu bilenler
Cânına başına kıyu bilenler

Derdinin dermânın arar bu deyu
Kolların boynuna dolar Hû deyu

Akıldır gözünden kanlı yaşını
Yüzünü yerlere sürer Hû deyu

Hakka âşık olan benzi sarı olur
Server-i Enbiyâyı arar Hû deyu

Bu yol ârifindir uyu bilenler
Küllî murâdına erer Hû deyu

(*) Otururken okunsa ağır "Hü" ismiyle okunacak

Şekil 44. Talib-i Hak Olup Derde Düşenler

Eser Adı	Talib-i Hak Olup Derde Düşenler
Güftekâr	Şemsi Sivasi
Bestekâr	Şeyh Hüseyin Efendi
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nüshada nota alan kişinin adı belirtilmemiştir.
Makâmı	Eser arşivlerde Bayâtî makamı olarak geçmekte ancak Prof. Dr. Mehmet Gönül öncülüğünde eser incelenip Nevâ makâmı özellikleri taşıdığı tespit edilmiştir. Eser nevâ perdesi dolaylarında seyrine başlanıp, sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilerek seyrine devam edilmiştir. Uşşak seslerle devam edilip, ardından Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.45. Tekye-i Rûhunda Dâim âşkın

Unvânı: Nîm Evkâf NEVÂ İLÂHÎ Nutk-i Şerif: Fenâyi Hz. (K.Ş)
Beate: Nâsiri Sâhiban Kaşbaş No: 9

Tekye - i rû - hun da da im - â sı
Mâ a ref der - sin vü cü dü - müs hâ
Vir di hak ki - ka sib ol kim - ay ni

kin ez - kâ - ri - Hü Sır ri - mir' - a tin
sin da o ku yan Hü de yüb Mar sür
der mân an da der vâ sil o la maz

da her den - sâ di kin di - dâ - ri - Hü
veş e nel Hak o kur ber dâ - ri Hü
o der de ol ma yan ör mâ ri Hü

Mek te bi - kal bin de der si - nef yi
Şem si rû hiy le se mâ i mâ ne
Mes ti med hûş ol Fe nâ yi hü mi

le is bāt - o - lan kal bi gaf let der
vi sin sey re den fet ho lab bā bi
Hü dan nûş i düb kur tu tub ol hâ

be ri - o - lub o tur bi - dâ - ri Hü
ha ki kât keş fo lur di dâ ri Hü
bi hâr dan o la sin bi dâ ri Hü

Tekye-i rûhunda dâim âşkın etkâri Hü
Sırri mir'atında herden sânkîm olıdâri Hü
Mektebi kalbimde ders-i nefis ile 'isbât olan
Kalbi gafletden beri olub olur bî-âlemi Hü

İler aref' dersin vücudu nûshârında okuyan
Hü seyyid âlâmeti-veş ene'l-âlak olur herâdâri Hü
Sensiz rûhiyle sendi mânevîsine saygı iden
Feth olub bâbı hakikat keşf olur âdâri Hü

Vir di hakkı kasib ol kim aynı dermân anladılar
Vâsil olamaz o derde olmayan binâri Hü
Mest'ül medhûş ol Fenâyi hâmi Hüdan nûş idüb
Kurtulub ol hâbi hârdan slâhu kılâri Hü

Şekil 45. Tekye-i Rûhunda Dâim âşkın

Eserin Adı	Tekye-i Rûhunda Dâim âşıkın
Güftekâr	Fenâyi Hz.
Bestekâr	Neyzen Şâban Keşkeş
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Arşivde eserin, notaya alan kişinin ve tarihinin belli olmadığı bir adet nüshası bulunmaktadır.
Makâmı	Eser Nevâ perdesinden seyrine başlanmıştır. Ardından Uşşak seslerle devam edilip, yerinde Nişabur, neva'da Buselik, çargah'ta Nikriz sesler gösterilmiştir. Mahur çeşni yapılıp, sıklıkla neva üzerinde Rast ve Buselik sesler işlenerek, Uşşak seslerle karara inilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin nüshada donanımında ki usûlü Nim Evsat olarak görülmektedir. İnceleme sonucunda motif ve cümlelerinin 13 zamanda tamamlandığı, ölçülerdeki kuvvetli ve zayıf darpların Nim Evsat usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği görülmektedir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Nim Evsat usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.46. Ummân-ı Kerem Rahmet-i Rahmân

NEVÂ RAMAZAN İLÂHÎSİ

Güfte: Alvarlı Efe Hz.
Beste: Abdullah Uysal
(29 Ramazan 1443 / 30 Nisan 2022)

Usûl: Sengin Semâi

UM MÂ NI KE REM RAH ME Tİ RAH MÂN RAMA ZÂN DIR
OL ŞÂ NI KE REM LUT Fİ KA DİM EY LE Dİ İH SÂN
GÜL ZÂ RI GÜ LİS TÂ NI GÖ NÜL NÜR O LUR EL BET
LEY LE İ KA DİR DE A ÇI LIR BÂ BI TE CEL LÂ
LUT Fİ Gİ Bİ MUH TÂÇ O LA NI AF Vİ DE AL LAH

İS YÂ NI MI ZİN AF Vİ NA FER MÂN RA MA ZÂN DIR
DERDLİ LER İ ÇİN MÜ' Mİ NE LOK MÂN RA MAZÂN DIR
HUR Şİ Dİ HU DÂ MEN Zİ Lİ KUR' AN RA MA ZÂN DIR
DİL CENNE Tİ NİN KAS RI NA RID VÂN RA MA ZÂN DIR
RAHMÂ NU RA HİM RAH ME Tİ MEN NÂN RA MA ZÂN DIR

Ummân-ı kerem rahmet-i Rahmân Ramazân'dır
İsyâmımızın afvına fermân Ramazân'dır

Ol şân-ı kerem lutf-i kadîm eyledi ihsân
Derdliler için mü'mine Lokmân Ramazân'dır

Gülzâr-ı gülîstân-ı gönül nûr olur elbet
Hurşîd-i hüdâ menzil-i Kur'ân Ramazân'dır

Mahbûb-i Hudâ Hazret-i Mahmûd u Muhammed
Emretti bize memdûh-i Sübhân Ramazân'dır

Dâlden dile neşretti bu mâh nûr-i hidâyet
Cân gözlerine envâr-ı irfân Ramazân'dır

Câmileri cennet gibi nûr eyledi elbet
Dergâh-i hüdâ fethine derbân Ramazân'dır

Leyle-i Kadîr'de açılır bâb-ı tecellâ
Dil cennetinin kasrına rıdvân Ramazân'dır

Mü'minlere âşak dediler rahmet-i Rahmân
Ol bahr-i kerem mecmâ'-i gufrân Ramazân'dır

Arşdan dökülür ferşe kadar emtâr-ı rahmet
Taksim edecek rahmet-i Sultân Ramazân'dır

Latfî gibi muhtâc olanı afv ile Allah
Rahmân u Rahîm rahmet-i Mennân Ramazân'dır

Şekil 46. Ummân-ı Kerem Rahmet-i Rahmân

Eser Adı	Ummân-ı Kerem Rahmet-i Rahmân
Güftekâr	Alvarlı Efe Hz.
Bestekâr	Abdullah Uysal
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nota alan kişi belirtilmemiştir. Nüshada “ 29 Ramazan 1443/ 30 Nisan 2022” notu bulunmaktadır.
Makâmı	Eserin seyri, rast perdesinden nevâ perdesine atlayarak başlanıp, seyrin devamında nevâ perdesinde güçlü kalış yapılmıştır. Nevâ makamının özelliği olan segâh perdesinde (uşşak) kalış yapılıp, sırasıyla yerinde Eviç, nevâ üzerinde Rast geçkiler gösterilmiştir. Akabinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü nüshada donanımda Sengin Semâi olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin Sengin Semâi darpları ile örtüşmesi sebebiyle, eserin usûlü Sengin Semâi olarak tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sengin Semâi usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.47. Vakti Seherde Açıla Perde

NEVĀ ILĀHĪ

Beste: Hafız Paş
Güfte: Himmət.

-8.

VAK TI VE HER DE A GI
DÜŞ ANI ŞEM HAL DİR AN NE
DE NEM Bİ ÇA RE KAL DİR
NEF İLİ Mİ DA Lİ Mİ GÜL DİR
DER VİŞ HAN RE TE ŞA RE

LA PER DE LA PER DE DÜŞ TÜR
TİM OL DİR TİM OL DİR Rİ LA
A VA RE A VA RE YÜ LA
HA Lİ Mİ HA Lİ Mİ SUN RAK
VUS LA TA DER DİR

GÜM YER DE DER MAN SEN DEN DİR (KAYMAK)
DİM GÜL DÜR
PÜR YAR RE
E Lİ Mİ
FİR KATE

İN SAN SEN DEN DİR

Vahide Okunduğu gibi;
3.6.1986
Cemal Kaya

VAKT-İ SEHERDE
AÇILA PERDE
DÜŞTÜ GÜM YERDE
DERMAN SENDENDİR
İHSAN SENDENDİR

DÜŞMÜŞEM NALDIR
MİNNETİM OLUR
AĞLADIM GÜLDÜR
DERMAN SENDENDİR
İNSAN SENDENDİR

BENİM Bİ-ÇARE
NOLDUM RUVARE
BÜREK PÜR-YARE
DERMAN SENDENDİR
İHSAN SENDENDİR

NEFS-İ SÂLİMİ
GÜZLE HÂLİMİ
SUNDUM ELİMİ
DERMAN SENDENDİR
İHSAN SENDENDİR

DEAVİŞ HİMMETE
GÂRE VUSLATA
DERD-İ FİRMATE
DERMAN SENDENDİR
İHSAN SENDENDİR

Şekil 47. Vakti Seherde Açıla Perde

Eser Adı	Vakti Seherde Açıla Perde
Güftekâr	Eserin arşivde yedi adet nüshası bulunmaktadır. Bunların üç'ünde güftekâr ismi Himmet ikisinde Derviş Himmet olarak geçmekte, kalan iki nüshada güftekâr ismi belirtilmemiştir. Yaptığımız incelemeler sonucu güfte'nin Bayrami Şeyhi Himmet Efendiye âit olduğu tespit edilmiştir (https://dilbeyti.com/kisiler/bayrami-seyhi-himmet-efendi E.T. 08.02.2024).
Bestekâr	Hâfız Post
Arşiv Bilgisi	14412
Eser Nüshaları	Eserin arşivde yedi adet nüshası bulunmaktadır. Bu notalardan biri Y.Ömürlü, dördü C. Kosal imzası taşımakta ve kalan iki nüshada notaya alan kişi belirtilmemiştir. Notaya alan kişinin tespit edilemediği bir nüshada 24.02.1991 ve C.Kosal imzalı bir nüshada “ Ekrem- 12.05.1997 ” tarihli not bulunmaktadır. C.Kosal imzalı başka bir nüshada “ Vakıfta okunduğu gibi 3.6.1984” notu bulunmakta ve makam ve usûl yönünden daha tutarlı olduğu düşünüldüğü için tespitler C.Kosal imzalı bu nüshaya göre yapılmıştır. Ayrıca yapılan incelemeler sonucu Necip Karaya'nın eseri icrâ ettiği kayda ulaşılmış, icrânın bu nota ile örtüştüğü saptanmıştır. (https://www.youtube.com/watch?v=xxWtIeiw7IQ E.T. 11.02.2024)
Makâmı	Eserin seyri nevâ perdesinden başlatılmıştır. Yerinde Uşşak seslerle seyre devam edilip, sıklıkla nevâ sesinde güçlü kalıplar yapılmıştır. Nevâ perdesi üzerinden Rast sesler gösterilip, yerinde Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyumaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).

- Usûlü** Eserin usûlü beş nüshada donanımda Sofyân olarak görünmekte diğer iki nüshada Düyek olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlanması düzüm olarak Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiş ve eserin usûlü Sofyân olarak belirlenmiştir.
- Tashih Edilen** Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde
- Nüsha Hakkında** yer almaktadır.

4.48. Yâ Râb, ne olur lûtfîle Cürmüm Tükeneydi

N E V Â (İlahî)
Yâ Râb, ne olur,
lûtfîle cürmüm tükeneydi

AKSAK
(♩ : 144)

Beste: ERDİNÇ ÇELİKKOL
Güfte: YÂSİN HATİBOĞLU

YÂ RÂB NE OLUR LÛTFİLE CÜR MÛM TÛ KE NEY
Dİ (saz) Dİ (saz)
PER VÂ NE LE ŞİP ÜÇ RU NA CİR MİM
HİÇ OL MA SA İ HAN İ LE ÖM RÛM
TÛ KE NEY Dİ (saz) Dİ (saz)
PER VÂ NE LE ŞİP ÜÇ RU NA CİR MİM
HİÇ OL MA SA İ HAN İ LE ÖM RÛM
TÛ KE NEY Dİ (saz) Dİ (saz)
CÜR MÛM İ LE CİR MİM BE Nİ TÂ KİP
E DE ÇEK SE (saz)
CÜR MÛM İ LE CİR MİM BE Nİ TÂ KİP
E DE ÇEK SE (saz)

YÂ RÂB, NE OLUR, LÛTFİLE CÛRMÛM TÜKENEYDİ
PERVÂNELESİP ÜĞRUNA CÛRMÛM TÜKENEYDİ.
CÛRMÛM İLE CÛRMÛM BENİ TÂKİP EDECEKSE,
HİÇ AKSAK İNÂN İ F ÖMRÛM TÜKENEYDİ.

Şekil 48. Yâ Râb, ne olur lûtfîle Cürmüm Tükeneydi

Eser adı	Yâ Râb, ne olur lûtfîle Cürmüm Tükeneydi
Güftekâr	Yasin Hatipoğlu
Bestekâr	Erđinç Çelikkol
Arşiv Bilgisi	19736
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası mevcuttur. Nüsha üzerinde E.Ç kısaltması bulunmaktadır. Notaya alan kişi eserin bestecisi Erđinç Çelikkol olduğu düşünölmektedir.
Makâmı	Eser nevâ perdesinden seyrine başlanıp, çargâh'lı kalış yapılıp, nevâ perdesi üzerinde Rast sesler gösterilmiştir. Nevâ perdesinde güçlü kalış yapılıp, ardından yerinde Segâh geçki duyurulmuştur. Yerinde Uşşak seslerle devam ederken pest tarafta genişleme yapılıp, Rast seslere yönelinmiştir. Tiz tarafta Tahir geçki, devamında Eviç çeşnisi, nevâ perdesi üzerinde Rast ve çargâhlı kalış yapılıp tekrar nevâ sesini güçlendirilmiştir. Uşşak seslerle devam edilip, yine Uşşak seslerle karar ettiği görölmektedir. Eserdeki makam seyri Abdölbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifî ile uyuşmaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımında gösterim olarak Aksak olarak yazılmıştır. İnceleme sonucunda motif ve cümlelerinin 9 zamanda tamamlandığı, 6 darptan meydana geldiği, 2. 3. ve 6. darplarının 8'lik, diğer darpların 4'lük olduğu ve Aksak usûlü darpları ile bütönlük gösterdiği görölmüştür.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Aksak usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.49. Yine Meşayih Meclisi

Makâmı : *Sivâsî İLÂHİLERİ : Dindirme* Güfte : *Abdurrahman*
 Beste : *Beâtî*
 Okuyan : *Hüseyin Şemsî*

(Cumbur)
 Tâlib-i Sofyan
 yi - ne ne - se - yih me - li -
 al ku - tal - du Ya - bi Hak o - lan
 ru - hı - de gel - sin gel - sin

SIVÂSÎ İLÂHİLERİ 27

Cumbur İlahisi
 Dindirme

Güfte : Abdurrahman

Beste :

Makâmı : Beyâtî

Okuyan : Hüseyin Şemsî Güneren

Yine meşâyih meclisi kuruldu
 Meşâyihin tabl'ı küsi çalındı

Meşâyih elinden iç kana kana
 Rabbini zikreyle hoş yana yana

İsterisen meşâyihin bula gör
 Tur isterisen işte deryâ tala gör

"Ümm-ül esmâ" lâ ilâhe illâllâh
 Meşâyih surıdır tevhîd-i billâh

Tevhîd eyleyeni yarlıgar Subhân
 Cân'ü dilden çağırır "Abdurrahman"

Tâlib-i Hak olan tevhîde gelsin
 Tâlib-i Hak olan tevhîde gelsin

Budur şifâ veren o dertli cana
 Tâlib-i Hak olan tevhîde gelsin

İkrâr edip tasdikini ala gör
 Tâlib-i Hak olan tevhîde gelsin

İsm-i âzam budur belki "Hüvellah"
 Tâlib-i Hak olan tevhîde gelsin

Tevhîd olur günâh derdine dermân
 Tâlib-i Hak olan tevhîde gelsin

Şekil 49. Yine Meşayih Meclisi

Eser Adı	Yine Meşayih Meclisi
Güftekâr	Abdurrahman
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Nüshada nota alan kişinin adı belirtilmemiştir
Makâmı	Eser arşivlerde Bayâti makamı olarak geçmekte ancak Prof. Dr. Mehmet Gönül öncülüğünde eser incelenip Nevâ makâmı özellikleri taşıdığı tespit edilmiştir. Eser nevâ perdesi dolaylarında seyrine başlanıp, sıklıkla nevâ perdesi güçlendirilerek seyrine devam edilmiştir.. Ardından Uşşak seslerle devam edilip, yine Uşşak seslerle karar ettiği görülmektedir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyumaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Sofyân olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 4 zamanda tamamlandığı, tartım ve darpların dağılımı yönlerinden Sofyân usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Sofyân usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

4.50. Yüz Bin Cefâ Kılsan Bana

SOFYAN NEVÂ (Nâhi)

Yüz bin cefâ kılsan bana (Hû Mevlâm hû hû dâim)
 Senden yüzüm döndürmezem (Hû Mevlâm hû hû dâim)
 Cânım dahî alır isen (Hû Mevlâm hû hû dâim)
 Senden yüzüm döndürmezem
 karar
 sen. hû. mevlâm.
 hû. hû. dâ. im
 hû. dâ. im
 hû. mevlâm.
 hû. hû. dâ. im
 hû. YÖMÜRÜ

Yüz bin cefâ kılsan bana (Hû Mevlâm hû hû dâim)
 Senden yüzüm döndürmezem (Hû Mevlâm hû hû dâim)
 Cânım dahî alır isen (Hû Mevlâm hû hû dâim)
 Senden yüzüm döndürmezem

Severim seni cân ile
 Kul olmuğum fermân ile
 And içerim Kur'an ile
 Senden yüzüm döndürmezem

İlä mısın Müsâ mısın
 Yâ Yusuf-î Ken'an mısın
 İllâ ki canlar cânısın
 Senden yüzüm döndürmezem

Kiliseye dersin varam
 Nâkûs dersin eğer çalam
 Âşıklara yoktur kalem
 Senden yüzüm döndürmezem

YÛNUS garçek âşık isen
 Dost yolunda sâdik isen
 Hizmetkâra lâyük isen
 Senden yüzüm döndürmezem (f)

Şekil 50. Yüz Bin Cefâ Kılsan Bana

Eser Adı	Yüz Bin Cefâ Kılın Bana
Güftekâr	Arşivde bulunan iki nüshanın ikisinde de güftekâr ismi görülmemektedir. Şâirin mahlasını kullandığı beyit göz önünde tutulup incelendiğinde güftekârın Yunus Emre olduğu düşünülmektedir. (https://kitapalintilari.com/kitap-alintilari/divan-i-ilâhiyat-kitap-alintilari-yunus-emre/ . E.T. 25.02.2024)
Bestekâr	---
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde iki adet nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalardan biri C. Kosal diğeri Y.Ömürlü imzası taşımaktadır. Y.Ömürlü'ye âit notanın daha okunaklı ve usûl yönünden daha tutarlı olmasından kaynaklı bu esere âit makam ve usûl tespitleri bu nüshaya göre yapılmıştır.
Makâmı	Eserin seyrine nevâ perdesinden başlanıp, Uşşak seslerle seyrine devam edilmiştir. Nevâ'da Buselik yapılarak acem sesi duyurulup, yerinde Segah seslere yönelinmiştir. Sıklıkla eviç perdesi güçlendirilerek Rast seslerle devam edilip, devamında yerinde Uşşak seslerle karar edilmiştir. Eserdeki makam seyri Abdülbâki Nâsır Dede'nin Nevâ makâmı tarifi ile uyumaktadır (Kutluğ, 2000, 174-175).
Usûlü	Eserin usûlü C.Kosal imzalı nüshanın donanımında Düyek adı verilip ölçüler Nim Sofyân olarak oturtulmuş, Y.Ömürlü imzalı nüshada Sofyan olarak görünmektedir. İncelemeler sonucunda motif ve mûsikî cümlesinin 4 zamanda tamamlandığı, darpların dağılımı yönünden Sofyan usûlü ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Tashih Edilen Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ
Nüsha Hakkında makâmında ve Sofyan usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde
yer almaktadır.

4.51. Zahidâ Devrâna Gelki

Neva İlahî
(Hz. Pir'e) -76-

Güfte: Rifai Seyhi Haydar Ef. (İdirnal)
Beste: Mustafa Hakan Altın

Devri Hindî

Zâhi da dev ra na gel ki o la sin aşk bülbü lü bülbü lü

Büyle se buk pa ya lin maz râ hı aş km men zi li

Büyle se buk pa ya lin maz râ hı aş km men zi li

Nişe şah lar ol du lar bu mey da nın kem ter ku lu (Muh) ter ku lu

Geş ti ler hub bi si va dan ter ke dip ki sü şa li

Geş ti ler hub bi si va dan ter ke dip ki sü şa li (Ah)

Kut bi ak tâ bi Hü da maz ha rı sır . . . sı A li (Muh)

Reh nü ma yı râ hi Ha kı Nû red din şâ hı ve li (Muh)

(25.10.1954)

Zahidâ devrâna gelki olasin aşk bülbülü
Böyle Sebük pay alınmaz râh-ı aşkın menzili
Nice şahlar oldular bu meydanın kemter kulu
Geçtiler hubbî sîvanın terk edip kî-ü pâli

Kutb-ı aktâb-ı Hüda meşhar-ı sırr-ı Ali
Rehnumâyı rah-ı Hak Nureddin fah-ı veli

Hâfîzünden yüzün dâr eyleyip olma gafil
Âdîpâhlar pâşine kemter olmasın büyle bil
İde gör dengehinde âb-u rüyân selâb-ı
Membâyı kâr-ı kerem feyz-i atâ kâfî celîl

Kutb-ı aktâb-ı Hüda meşhar-ı sırr-ı Ali
Rehnumâyı rah-ı Hak Nureddin fah-ı veli

Geçtiler sen olasin makbûl-i dengâh-ı sumed
Bendes-i ol rûz-u seb eyle talep câh meded
Meşhar-ı zât-ı sıfât, Hâlik-i ferd-i sumed
Geçer ednâ bendegânın kadr-i kâr-ı lâ-yusud

Kutb-ı aktâb-ı Hüda meşhar-ı sırr-ı Ali
Rehnumâyı rah-ı Hak Nureddin fah-ı veli

Zerrece vâsî o câtin daldurur yüzbîn kitap
Nâ murâd-ı ber murâd eyle o fah-ı kamyâp
Şüphesiz Hakki bulur sükûle eden inlişâb
Genc-i esrâr-ı hakikat, mürşid-i âli cenâp

Kutb-ı aktâb-ı Hüda meşhar-ı sırr-ı Ali
Rehnumâyı rah-ı Hak Nureddin fah-ı veli

Çura-ı aşkın isen dil-i müde bulur hayât
Ezîz-ı maksûduna dilden gider küşf-i menâât
Dümenin tut rûz-u fevz dile tutar seni necâ
Bende-i Haydar, teberrük şâyedim nâvât

Kutb-ı aktâb-ı Hüda meşhar-ı sırr-ı Ali
Rehnumâyı rah-ı Hak Nureddin fah-ı veli

Hâfîz-i inçete lûgik deşîl ancak fakîrîm
Teberrük şâyedim bu Reîs-i şîre meşhûb
Nevâmî den-i kâfîrîmün inçet-i meşhûb-ı fâf
Lâmîdîm kesmezsen elbet, olurum meşhar-ı şîcî

Kutb-ı aktâb-ı Hüda meşhar-ı sırr-ı Ali
Rehnumâyı rah-ı Hak Nureddin fah-ı veli

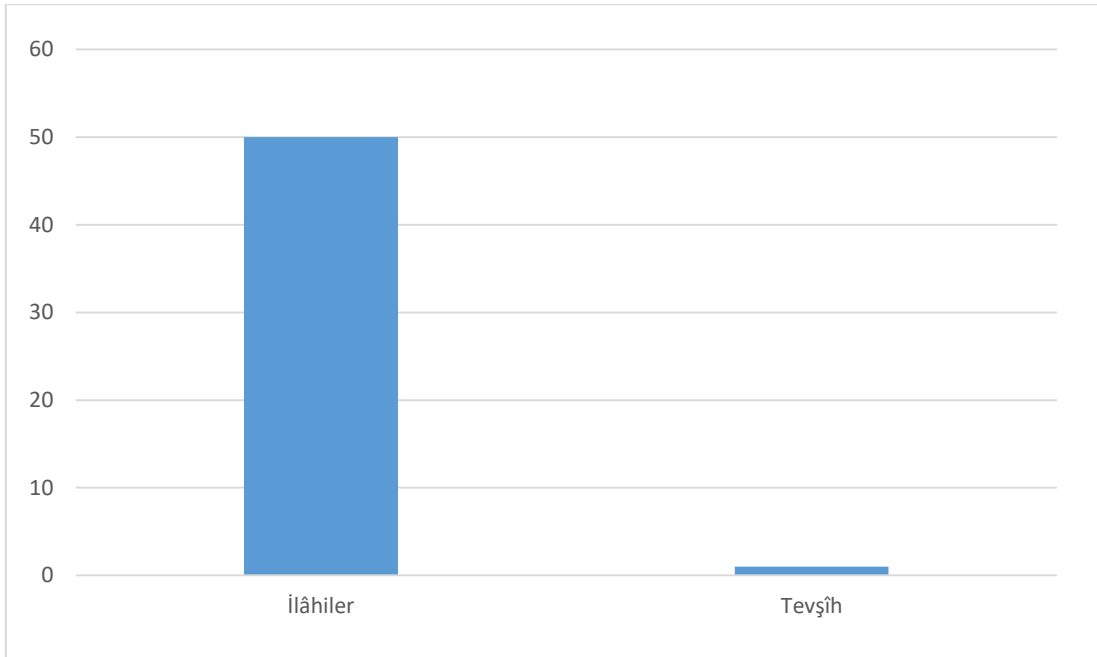
Şekil 51. Zahidâ Devrâna Gelki

Eser Adı	Zahidâ Devrâna Gelki
Güftekâr	Rifai Şeyhi Haydar Efendi (Edirne)
Bestekâr	Mustafa Hakan Alvan
Arşiv Bilgisi	---
Eser Nüshaları	Eserin arşivde bir adet nüshası bulunmaktadır. Bu nota H.A imzası taşımaktadır.
Makâmı	Eser, nevâ perdesinden seyrine başlanıp, Rast Seslerle seyrine devam edilmiştir. Devamında Nişabur, Nikriz seslere yönelinip, eviç perdesinde kalışlar yapılmıştır. Sıklıkla Rast seslerle devam edilip, Uşşak seslerle karar edilmiştir.
Usûlü	Eserin usûlü donanımda Devri Hindi olarak görünmektedir. Usûl incelendiğinde motif ve cümlelerinin 7 zamanda tamamlanması, darpların dağılımı yönlerinden Devri Hindi usûlü darpları ile bütünlük gösterdiği tespit edilmiştir.
Tashih Edilen Nüsha Hakkında	Yukarıda verilen bulgular ve yorumlar ışığında Nevâ makâmında ve Devri Hindi usûlünde yazılan eserin nüshası eklerde yer almaktadır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Birinci Alt Probleme Dâir Ulaşılan Sonuçlar

Yaptığımız araştırmalar sonucunda “TRT Arşivi” ,“Devlet Korosu Nota Arşivi Türk Müzik Kültürünün Hafızası” bölümünden, “Dîvân Makam” adlı internet sitesinden ve Prof. Dr. Mehmet Gönül’ün özel arşivinden alınan, makâmı Nevâ olarak belirtilen ilâhilerin sayı ve çeşitleri grafik şeklinde aşağıda yer almaktadır.

Grafik 1. Nevâ Makâmında ve İlâhi Formu Altında Tasnif Edilen Eserlerin Formları Arşivlerdeki Nevâ ilâhilerin makamlarına ilişkin sonuçlar incelendiğinde;

- Arşivdeki eserler incelendiğinde 50 ilâhi, 1 Tevşîh toplamda 51 adet Dini formda eser bestelenmiş olduğu;
- Nevâ makamı kategorisinde yer aldığı halde bazı nüshaların Pençgah, Tahir, Gerdaniye , Isfahan makâmında yazıldığı;
- “Medet Allah’ım adlı eserin Nevâ makamında olup yapılan tahîl üzerine Pençgah makâmı seyir özellikleri taşıdığı;
- “Sevda-yı hayalinle divane” adlı eserin Nevâ makamında olup yapılan tahlil üzerine Tahir makâmı seyir özellikleri taşıdığı;

- “Şol benim şeyhimi” adlı eserin Nevâ makamında olup yapılan tâhlil üzerine Tahir mâkamı seyir özelliği taşıdığı;
- “ Yüzün görenin gülmek işidir” adlı eserin Nevâ makamında olup yapılan tâhlil üzerine Tahir mâkamı seyir özelliği taşıdığı;
- “ Ayineyim ben o câna” adlı eserin Nevâ makamında olup yapılan tâhlil üzerine Tahir mâkamı seyir özelliği taşıdığı;
- “ Bir gariptin şu dünyada” adlı eserin Nevâ makamında olup yapılan tâhlil üzerine Gerdaniye mâkamı seyir özelliği taşıdığı;
- “Bir ismi Mustafa bir ismi Ahmed” adlı eserin Nevâ makamında olup yapılan tâlil üzerine Isfahan mâkamı seyir özelliği taşıdığı;
- “Bu tarikaya girmek istersen” adlı eserin Nevâ makamında olup yapılan tâhlil üzerine Isfahan mâkamı seyir özelliği taşıdığı;
- Bayâti makamı kategorisinde yer aldığı halde “ Çün şevkin bana âşina düştü, Mecnûn olalı gönlüm leylâ haberin söyler, Pervâneyim Şem’i yâre, Tehâmmül kalmadı tende, Tahkik eder tastikini imane ermek isteyen, Talib-i hak olup derde düşenler, Yine meşâyih meclîsi kuruldu” adlı 7 adet eserin yapılan tâhliller sonucu Nevâ makamı seyir özelliği taşıdığı ;
- “Ez cân-ü dil Peygambere” adlı eserin ilâhi formunda adlandırıldığı ancak farklı arşivlerde Tevşih formunda adlandırıldığı ve güfte analizi sonucu Tevşih formuyla daha uyumlu olduğu saptanmıştır.
- Aynı güfteye sahip 12 adet ilâhinin farklı makamlarda yazılmış nüshalarının olduğu, buna karşılık 39 adet Nevâ makamındaki eserin tek nüshasının arşivde yer aldığı;

Bütün bunların sonucunda arşivlerde yer alan Nevâ ilâhilerin sayısının 50 ilâhi 1 Tevşih formu ile birlikte 51 adet olduğu tespiti yapılmıştır.

İkinci Alt Problemlere Dâir Ulaşılan Sonuçlar

Arşivde 15 eserde bestekârın 5 eserde güftekârın isimlerine dâir bilgilere ulaşılammaktadır. Eserlerin yaklaşık %39'luk oranında besteci ve güftecisine ait bilgi eksikliği olduğu belirlenmiştir.

Güftelerde yer alan mahlaslar, arşiv kayıtları, çeşitli kaynaklar ışığında ulaşılan güftekâr ve bestekâr bilgilerine “ Eser Nüshaları” bölümünde yer verilmiştir.

Üçüncü Alt Probleme Dâir Ulaşılan Sonuçlar

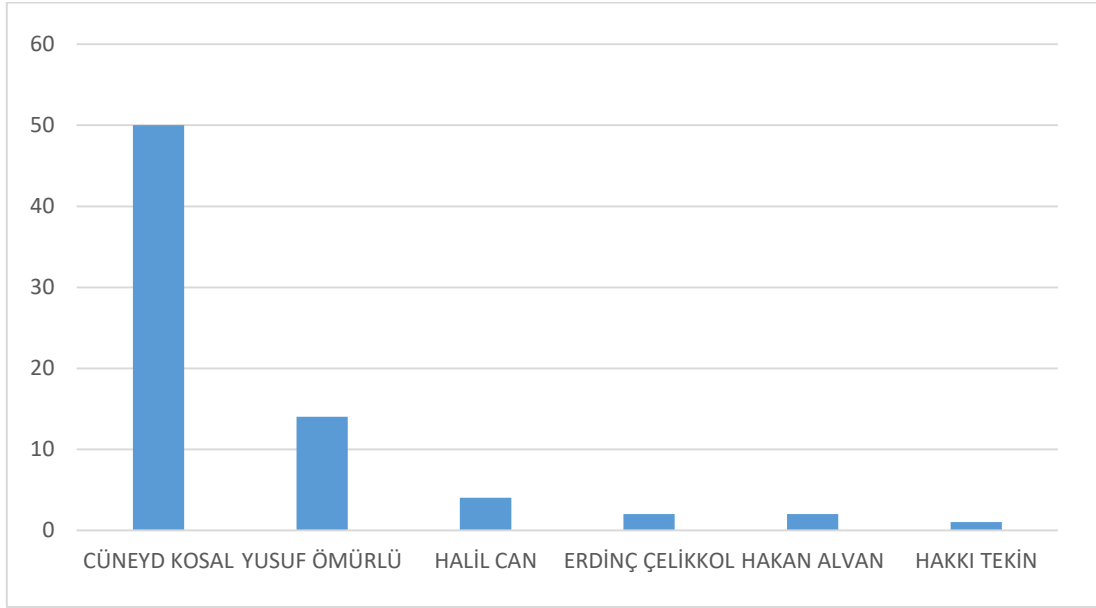
Arşivde yer alan Nevâ ilâhilerden 32 adedinin arşiv numarasının bulunmadığı, sadece 19 eserin arşiv numaralarına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Dördüncü Alt Probleme Dâir Ulaşılan Sonuçlar

Makam ve usûl tespitleri Nevâ makamı donanımına sahip nüshalar üzerinde yapılmıştır. Arşivlerde yer alan Nevâ ilâhilerden “ Aşk yoluna girelim” adlı eserin donanımında Eviç perdesi eksik yazılmıştır. Bu nota için eklerde yer alan nüshasında donanımına Eviç perdesi eklenmiştir.

Beşinci Alt problemlere Dâir Ulaşılan Sonuçlar

Arşivlerde yer alan Nevâ ilâhiler kategorisinde en fazla nüsha neşredenlerin sayısı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir. Makam ve usûl tespitleri için belirlenen kriterlere uygun nüshalar tercih edilmiştir.

Grafik 2. Nüshaları Neşreden Müellifler ve Neşrettikleri Nüshalar

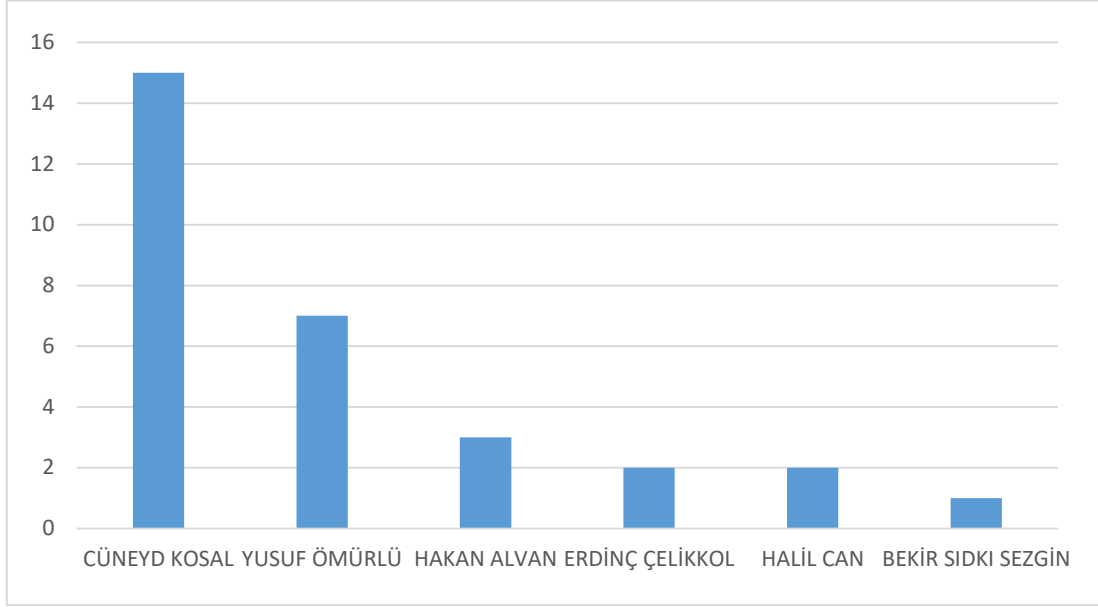
Tek nüshası olan notalar dışında tercih edilen nüshalar belirlenen ölçütler ışığında tercih edilmiştir

Buna göre;

- Nevâ makâmı donanımına sahip olan nüshalar,
- Doğru mertebe ve usûlde yazılmış nüshalar,
- Makâmın seyir özelliklerini doğru işleyen nüshalar,
- Eserin bestekârının neşrettiği ve ulaşılan ses icrâları ile en tutarlı nüshalar,
- Farklı nüshalara sahip olanlar içinde en anlaşılır, tertipli ve muntazam yazılmış nüshalar,

- Türk Musîkisi motif ve cümlelerini en iyi yansıtan notalara sahip olan nüshalar tercih edilmiştir.

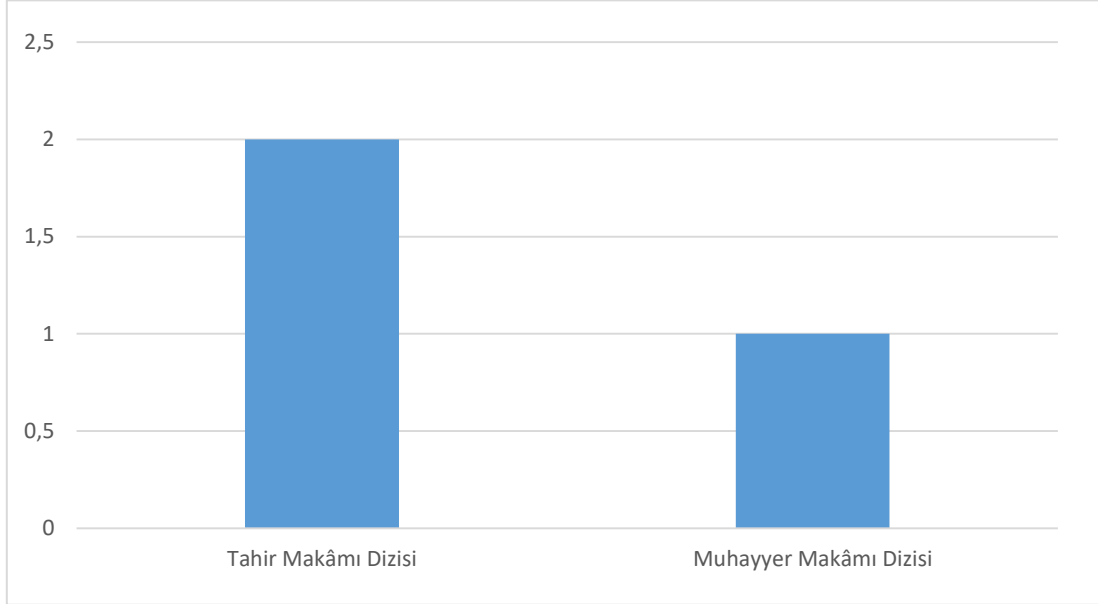
Bu bilgiler ışığında en çok tercih edilen nüshalar çokluk oranına göre sıralanmıştır.

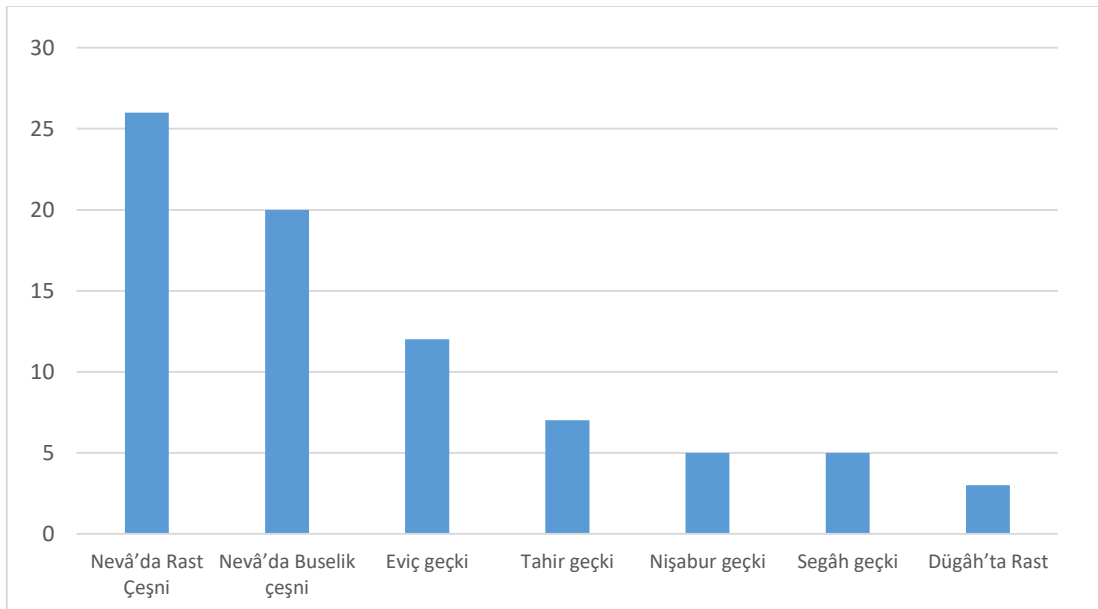
Grafik 3. Tâhliller İçin Tercih Edilen Müellifler

Altıncı Alt problemlere Dâir Ulaşılan Sonuçlar

Arşivlerde yer alan Nevâ İlâhilerin seyir özelliklerine bakılarak en çok kullanılan makam, geçki ve çeşni örnekleri aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 4. Nevâ İlâhilerde Kullanılan Makam Dizisi

Grafik 5. Nevâ İlâhilerde Kullanılan Geçki ve Çeşniler

Tabloya göre;

- 2 Eserde nevâda Tahir makamı dizisi kullanıldığı;
- 1 Eserde Muhayyer makamı dizisi kullanıldığı;
- 20 Eserde nevâda buselik çeşni kullanıldığı;
- 26 Eserde nevâda rast çeşni kullanıldığı;
- 12 Eserde eviç geçki kullanıldığı;
- 7 Eserde tahir geçki kullanıldığı;
- 5 Eserde nişabur geçki kullanıldığı;
- 5 Eserde segah geçki kullanıldığı;
- Sayısı 2 ile sınırlı muhtelif çeşni ve geçki kullanıldığı;
- Eserlerde Yakup Fikret Bey'in tariflerinde olduğu üzere nevâ üzerinde buselik ve rast seslerin yoğun olarak kullanıldığı;
- Eserlerin bir kısmında seyre Kantermiroğlu'nun tarifi gibi düğah perdesinden başlandığı;
- Türk Mûsikîsi nazariyatına göre Nevâ makamı ile ilgili görüşler incelendiğinde yüzyıllara göre çok farklı görüş ve anlayış olmadığı tespit edilmiştir.

Yedinci Alt Probleme Dâir Ulaşılan Sonuçlar

Nevâ makamında bestelenen ilâhilerin üslûp ve tavrını tüm yönleriyle anlamak ve idrak etmek adına geleneğimizin kadim bestekârları ve eserleri tek tek tâhlil edilmiştir.

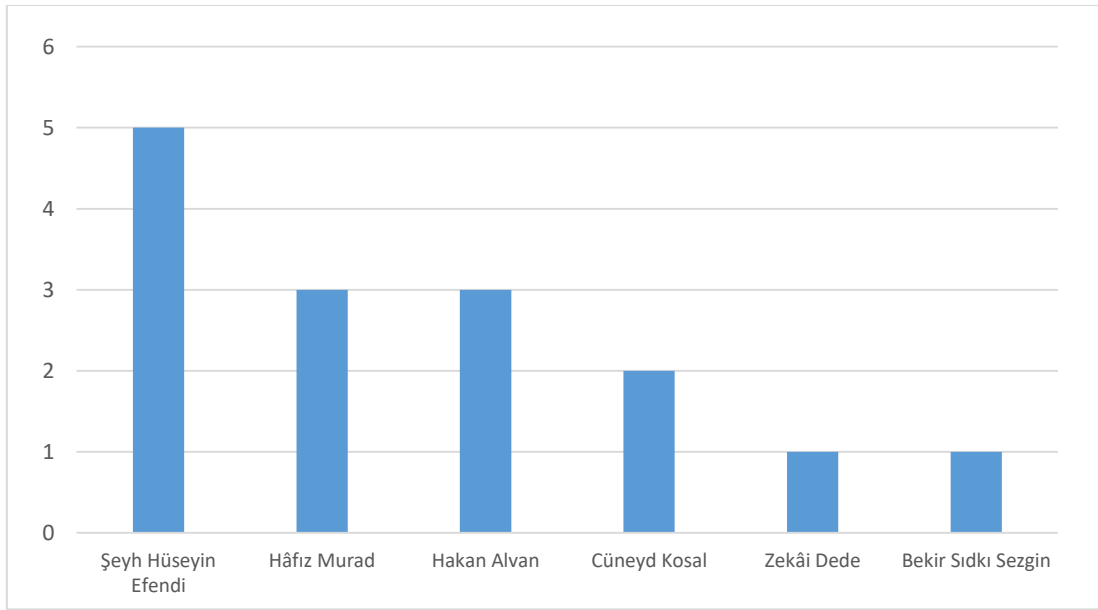
Bu analizlerden sonra;

Neva makamı nezninde Türk mûsikîsi nazariyatında özellikle karar sesi ile ilgili farklı görüşler olsada, bestekârların çoğunlukla Abdülbaki Nâsır Dedenin Nevâ makâmı için literatüre geçmiş tanımı ile eserleri besteledikleri;

Bestekârların usûl seçiminde tercihlerini çoğunlukla küçük usûllerden yana kullandıkları;

Bestekârların Türk mûsikîsi makam, edvar ve usûl geleneği ışığında beste yapma gayreti içinde oldukları görülmektedir.

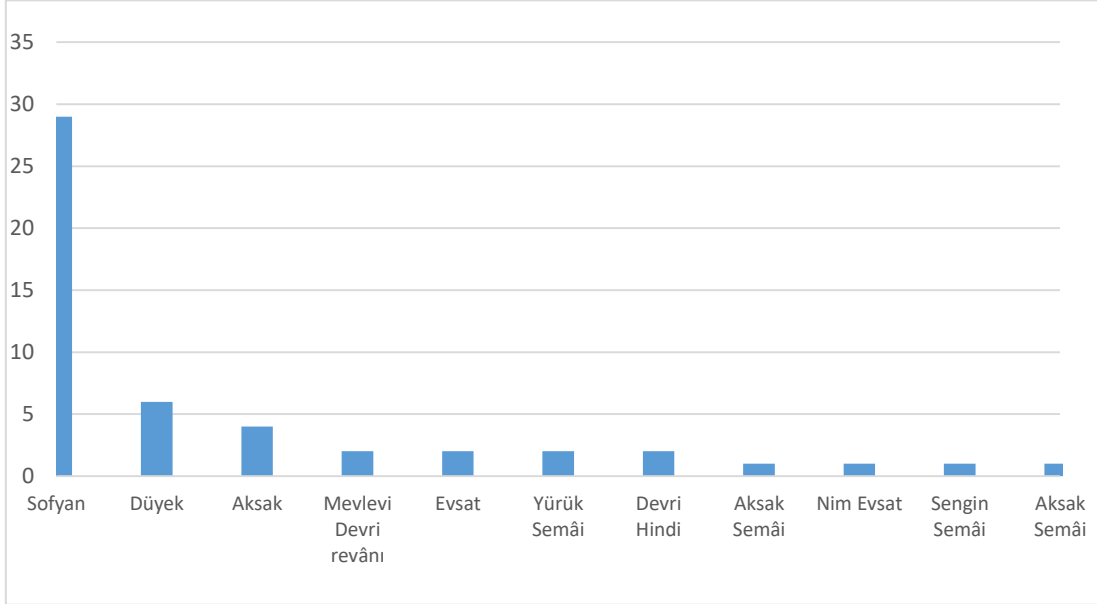
Arşivde Nevâ makamında ilâhi formunda beste yapan bestecilerin bazıları aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 6. Arşivde Nevâ İlâhilerin Bestekârlarından Bazıları

Sekizinci Alt Problemlere Dair Ulaşılan Sonuçlar

Nevâ ilâhiler için nüshaların toplamında hangi usullerin belirtildiği ile ilgili grafik aşağıda yer almaktadır.

Grafik 7. Nüshalarda belirtilen Usûller

Aşağıda verilen Nevâ ilâhilere ilişkin sonuç tablosuna göre;

Sofyan usûlü 29 nüshada, Düyek usulü 6 nüshada, Mevlevi Devri Revanı usulü 2 nüshada, Evsat usulü 2 nüshada, Yürük Semai usulü 2 nüshada, Devri Hindi Usûlü 2 nüshada, Aksak Semâi usulü 1 nüshada, Nim Evsat usulü 1 nüshada, Sengin Semâi usulü 1 nüshada, Aksak Semâi usulü 1 nüshada kullanılmıştır.

Sekizinci Alt Problemlere Dair Ulaşılan Sonuçlar

Arşiv nüshaları içerisinde yer alan Nevâ ilâhiler içerisinde usûl yönünden değiştirilmesi gereken ‘Dolap Niçin İnilersin’ adlı bir nüshaya rastlanmıştır. Nim Sofyan usulünde yazılan eserin motif ve cümle yapılarına bakıldığında Sofyan usulü ile tamamlandığı ve daha uyumlu olduğu belirlenmiştir.

Makam ve usûl tespitleri yapılan eserlerin inceleme sonunda eser adları, formları, makamları, seyir anlayışları, eserde kullanılan çeşni ve geçkileri tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Nevâ İlâhilere İlişkin Sonuç Tablosu

No	Eser Adı	Formu	Makâmı	Tes. Ed. Makâmı	Usûlü	Tes. Ed. Usûlü
1	Açıldı çün Besm-i elest	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ’da Buselikli)	Sofyan	Sofyan
2	Allah Diyelim	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ’da Rastlı)	Aksak	Aksak
3	Aşk Yoluna Girelim	İlâhi	Nevâ	Nevâ Dügah’ta Hicaz çeşni	Sofyan	Sofyan
4	Aşkını Niyaz Eyleyerek	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ’da Buselikli ve Rastlı) Yerinde Eviç çeşni	M.Devri Revânı	M.Devri Revânı
5	Ateş-i Aşkınla Yandır Kalbimi Subh ü Mesâ	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ’da Rastlı)	Düyek	Düyek
6	Bârekallah Ey Gürûh-ı Evliyanın Serveri	Niyâz İlâhi	Nevâ	Nevâ (Hicaz’lı) (Nevâ’da Buselikli ve Rastlı)Yerinde Tahir ve Nişabur geçki	M.Devri Revânı Yürük Semâi	M.Devri Revânı Yürük Semâi
7	Ben Dervişim Diyene	İlâhi	Nevâ	Nevâ	Aksak	Aksak
8	Ben Dost İle Dost Olmuşam	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ’da Buselikli ve Rastlı) Yerinde Eviç çeşni	Sofyan	Sofyan
9	Bilmek İstersen Seni	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ’da Buselikli)	Sofyan	Sofyan
10	Bir Tahta Yaratmışın	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ’da Rastlı)	Sofyan	Sofyan

Tablo 2. (devam) Nevâ İlâhilere İlişkin Sonuç Tablosu

No	Eser Adı	Formu	Makâmı	Tes. Ed. Makâmı	Usûlü	Tes. Ed. Usûlü
11	Can Elllerinden Gelmişem	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı)	Sofyan	Sofyan
12	Can Yine Bülbül Oldu	İlâhi	Nevâ	Nevâ	Sofyan	Sofyan
13	Canda Misâfir	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı)	Yürük Semai	Yürük Semai
14	Cebrâilim Selâm Eyle	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli)	Sofyan	Sofyan
15	Çün Şevkân Bana Aşına	İlâhi	Bayâti	Nevâ	Sofyan	Sofyan
16	Derviş Olan Kişiler	İlâhi	Nevâ	Nevâ	Aksak Semâi	Aksak Semâi
17	Dolap Niçin İnlersin	İlâhi	Nevâ	Nevâ	Nim Sofyan	Sengin Semâi
18	Dost Cemâli Şem'inin Pervânesidir	İlâhi	Nevâ	Nevâ Yerinde Eviç ve Tahir çeşni	Evsat	Evsat
19	El-Meded	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı)	Sofyan	Sofyan
20	Ez Cân-ü Dil Peygambere Âşık	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı) Yerinde Eviç ve Tahir çeşni	Düyek	Düyek
21	Gel Berû Dertli İsen	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı)	Sofyan	Sofyan
22	Gelin Ey Dervişler Gelin	İlâhi	Nevâ	Nevâ	Aksak	Aksak
23	Gelmiştir O Lutfeylediğin Nağme Gönüldem	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı) Nişabur ve Eviç çeşni	Sofyan	Sofyan
24	Gerçek Aşıklara Salâ Denildi	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli)	Sofyan	Sofyan
25	Gülstanda Gülü Handan Eden Dost	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı) Nişabur çeşni	Sofyan	Sofyan

Tablo 3. Nevâ İlâhilere İlişkin Sonuç Tablosu

No	Eser Adı	Formu	Makâmı	Tes. Ed. Makâmı	Usûlü	Tes. Ed. Usûlü
26	Hakka Temkîn-i Rızada Hamd eden	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı) Dügahta Rast,yerinde Nişabur,Evcara,Tahir çeşni	Devri Hindi	Devri Hindi
27	Hâlet İle Bana Bir Hâl Göründü	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli)	Düyek	Düyek
28	Halilullah İbrahim	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı)	Sofyan	Sofyan
29	Kaf ü Nûn Hitâbı İzhâr Olmadan	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli) Yerinde Eviç Çeşni	Sofyan	Sofyan
30	Kuldan Sana lâyük n'ola	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı)Yerinde Nişabur çeşni	Sofyan	Sofyan
31	Mâsiva Kaydından Et Bizi Halâs	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı)	Düyek	Düyek
32	Mecnun Olalı Gönüm	İlâhi	Nevâ	Nevâ	Sofyan	Sofyan
33	Mektebi İrfana Girip	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı) Acem ve Muhayyer çeşni	Sofyan	Sofyan
34	Muradlar Verici Ol Ganî Settar	İlâhi	Nevâ	Nevâ	Sofyan	Sofyan
35	N'oldu Bu Gönüm	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı)	Sofyan	Sofyan
36	Pervaneyim Şem-i Yâre	İlâhi	Bayâti	Nevâ	Sofyan	Sofyan
37	Rabbimiz İhsan Eder	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı) Yerinde Eviç çeşni	Sofyan	Sofyan
38	Sırr-ı Tevhîdin Hüdâya Kıl Tecellîsin Ayan	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı) Gerdaniye'de Buselik çeşni	Evsat	Evsat

Tablo 2. (devam) Nevâ İlâhilere İlişkin Sonuç Tablosu

No	Eser Adı	Formu	Makâmı	Tes. Ed. Makâmı	Usûlü	Tes. Ed. Usûlü
39	Şöyle Kim Bî-dil ü Bî- Can Olmuşam	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli) Yerinde Eviç çeşni	Düyek	Düyek
40	Şûride Vü Şeydâ Kılan	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı)	Sofyan	Sofyan
41	Tahammül Kalmadı Tende	İlâhi	Bayâti	Nevâ (Nevâ'da Buselikli) Gerdaniye'de Rast çeşni	Düyek	Düyek
42	Tahkik Eder Tatikini	İlâhi	Bayâti	Nevâ (Nevâ'da Rastlı)	Sofyan	Sofyan
43	Tahrîr-i Nokta-i Aşk Cümle Zemâne Sığmaz	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı) Yerinde Segah çeşni	Yürük Semai	Yürük Semai
44	Talib-i Hak Olup Derde Düşenler	İlâhi	Bayâti	Nevâ	Sofyan	Sofyan
45	Tekye-i Rûhunda Dâim âşıkın	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli) Yerinde Nişabur, Mahur, Çargah'ta Nikriz Çeşni	Nim Evsat	Nim Evsat
46	Ummân-ı Kerem Rahmet-i Rahmân	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı) Yerinde Eviç çeşni	Sengin Semai	Sengin Semai
47	Vakti Seherde Açıla Perde	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı)	Sofyan	Sofyan
48	Yâ Râb, ne olur lûtfîle Cürmüm Tükenedi	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı) Yerinde Tahir, Eviç, Segah çeşni	Aksak	Aksak
49	Yine Meşayih Meclisi	İlâhi	Bayâti	Nevâ	Sofyan	Sofyan
50	Yüz Bin Cefâ Kılsan Bana	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Buselikli ve Rastlı)	Sofyan	Sofyan
51	Zahidâ Devrâna Gelki	İlâhi	Nevâ	Nevâ (Nevâ'da Rastlı) Yerinde Nişabur, Nevâ'da Nikriz Çeşni	Devri Hindi	Devri Hindi

Öneriler

- Kadim eserlerimizin gelecek kuşağa en doğru şekilde intikali için mûsikîmize ait tüm formdaki eserler makam yönünden tekrar tahlil edilip yeniden yazılmalıdır.
- Pek çok eser nüshasında güftekâr adına rastlanmamakta fakat güftenin mahlası referansıyla birçok güftekârın isimlerine ulaşılmaktadır. Bu yönüyle nüshalar tekrar ele alınmalı ayrı bir başlık altında tekrar çalışılmalıdır.
- Türk mûsikîsinde usûl düzümleme unsurunun tekrar değerlendirilip, geleneğimize ve doğru icrâ edilmesine uygun bir şekilde bu anlamda hatalarından arındırılarak yeniden ele alınmalıdır.
- Eski Türkçe nota nüshaları günümüz nota yazma teknikleri ile tekrar yazılıp, icrâ edilebilmesi hususunda teşvik edilmelidir.
- Nazari çalışmalar sürecinde Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminden ziyade Türk mûsikîsinin genel yapısı ve icra özellikleri gereği icra ve seyir temelli oluşturulmuş olan Nâsır Dede gibi makam teorisi üzerine çalışmalar yapmış mûsikî bilginlerinin tanımlarına ivedilikle yer verilmelidir.
- Türk Mûsikîsi notalama sisteminin en doğru veri sistemini oluşturmak için, icrâsı ekol olmuş isimlerin kayıtlarına mümkün olduğunca ulaşılarak neşretme çabasında olunmalıdır.

5. KAYNAKÇA

- Ak, Ahmet Şahin. (2018). *Türk Müsîkîsi Tarihi*. Akçağ Yayınları. 4. Baskı. Ankara.
- Ak, Ş. Ahmet. (2018). *Türk Din Müsîkîsi Câmî ve Tekke Müsîkîsi*. Akçay Yayınları. Ankara.
- Aksoy, Bülent. (2008). *Geçmişin Müsîkî Mirasına Bakışlar*. Pan Yayıncılık. 1. Basım. İstanbul.
- Arel, H. Saadettin. (1991). *Türk Müsîkîsi Nazariyatı Dersleri* (Hazırlayan: Onur Akdoğu), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Arslan, Fazlı. (2017). *İslâm Medeniyetinde Müsîkî*. Beyan Yayınları. 2. Baskı. İstanbul.
- Ayas, Güneş. (2014). *Müsîkî İnkılabı'nın Sosyolojisi*. 1. Baskı. İstanbul.
- Behar, Cem. (2003). *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz Geleneksel Osmanlı/Türk Müziğinde Öğretim ve İntikal*. Yapı Kredi Yayınları. İstanbul.
- Canural, Ö. Faruk. (2021). *XX Yüzyılda Türk Musikisi Eğitiminde Resmi Himaye ve Mektepleşme Süreci*. Yüksek Lisans Tezi. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Çakır, Ahmet. (2009). *Müziğe Giriş*. Değerler Eğitimi Merkezi. 1. Basım. İstanbul.
- Çakır, Ahmet. (2021). *Türk Din Müsîkîsi*. Ahmet Hakkı Turabi (Editör). Grafiker Yayınları. 7. Basım. Ankara.
- Çırak, Cem. (2021). *İslâm Medeniyetlerinde Bilim Öncüleri*. Mehmet Azimli (Editör). İlim Yurdu Yayıncılık. İstanbul.
- Demirci, Mustafa. (2017). *Türk Dini Müsîkîsinin 100'ü*. Otto Yayınevi. 1. Basım. Ankara.
- Demirci, Mustafa. (2017). *Türk Dini Müsîkîsinin 200'ü*. Otto Yayınevi. 1. Basım. Ankara.
- Emekçioğlu, S. Ebru. (1992). *Türk Müziğinde Geçmişten Günümüze Nota Yazıları*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erguner, Süleyman. (2003). *Rauf Yektâ Bey Neyzen-Müzikolog-Bestekâr*. İstanbul Kitabevi. 1. Baskı. İstanbul.
- Feyzi, Ahmet. (2018). *Türk müziğinde notasyon ve miftâh-ı nota*, Rast Müzikoloji Dergisi, 6/2: 1890-1913.

- Gençoğlu, M. S. Halim (2020). *Osmanlı Belgelerinde Türk Mûsikîsi*. 1. Basım. Ankara.
- Gönül, Mehmet. (2018). *Türk Mûsikînin Tasnif ve Tesmiyelerine Bir Bakış*. İstem Dergisi. 16/31: 35-42.
- Gönül, Mehmet. (2021). *Gelenekten Geleceğe Türk Mûsikîsi Eğitim- Öğretim- İcra*. Mehmet Gönül (Editör). Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları. Konya.
- Gönül, Mehmet. (2023). *Türk Müziği Solfej-Makam-Dikte Alıştırmaları*. Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları. Konya.
- Gürbüz, Harun. (2010). *Meşk sistemi, Türk Mûsikîsine Katkıları ve Günümüze Yansımaları*. Yüksek lisans Tezi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İnce, Ufuk Akın. (2021). *Gelenekten Geleceğe Türk Mûsikîsi Eğitim- Öğretim- İcra*. Mehmet Gönül (Editör). Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları. Konya.
- İnternet <https://www.youtube.com/watch?v=5VEJGkjhG7s> (E. T. 02.01.2014) .
- İnternet [https://derstarih.com/turk-muzigi-ve-calgilari/\(E.T.23.09.2023\)](https://derstarih.com/turk-muzigi-ve-calgilari/(E.T.23.09.2023)).
- İnternet <https://İslâmansiklopedisi.org.tr/nota> (E.T.27.09.2023).
- İnternet <https://www.altayli.net/turk-muziginde-kullanilan-notalama-sistemleri.html> (E.T.26.09.2023).
- İnternet <https://www.friendz10.com/sanat/kiraat-i-Mûsikî-iv-friendz10-28804> (E.T.03.10.2023).
- İnternet <https://www.msxlabs.org/forum/sanat/506911-tore-karadeniz-sistemi.html> (E.T.02.10.2023).
- Kaçar, Y, Gülçin. (2023) *Türk Mûsikîsi Rehberi*. Eğitim Yayınevi. 3. Baskı. Konya.
- Kanar, Mehmet. (2005). *Etimolojik Osmanlı Türkçe Sözlüğü*. Derin Yayınları. İstanbul.
- Kara, Ahmet. (2010). *Bir Müzik Eğitim Kurumu Olarak Dârülelhan ve Mecmuası*. Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Karamahmutoğlu, Gülay. (2020). *Hamparsum Nota(lama) Sisteminin Yapısal Kökenleri Üzerine Bir İnceleme*. (ss.323-337), Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları.
- Koca, Turabi, Fatih, A. Hakkı. (2021). *Türk Din Mûsikîsi*. Ahmet Hakkı Turabi (Editör). Grafiker Yayınları. 7. Basım. Ankara.

- Kutluğ, Yakup, Fikret. (2000). *Türk Mûsikînde Makamlar*. Yapı Kredi Yayınları. İstanbul.
- M. İsmet Uzun. (2000). *TDV İslâm Ansiklopedisi*. TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 22 (2000), 64-68.
- Ökmen, Meliha. (1969). *Büyük Türk Sözlüğü*. Hayat Yayınları. İstanbul.
- Öncel, Mehmet. (2015). *Türk Mûsikîsinde Notasyonun Tarihsel Seyri*. Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi. 2: 208-222.
- Özalp, Nazmi (2000). *Türk Mûsikîsi Tarihi 1. Cilt*. 1. Baskı. İstanbul.
- Özcan, Nuri, Çetinkaya, Yalçın. (2020). *Mûsikî*. TDV Yayınları. c. 31. 257-261. Ankara.
- Özcan, Nuri. (1993) *Dârülelhan* TDV Yayınları c.8. 520 İstanbul.
- Özden, Erhan. (2018). Özgün Makale. 5/1:97-130 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/498213>.
- Özgökmen, Murat. (2009). *Türk İslâm Edebiyatında İlahiler, Nefesler ve Devriyeler*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztuna, Yılmaz. (2006). *Türk Mûsikîsi Akademik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü*. Orient Yayınları. C 2. Ankara.
- Pınarbaşı, Emre. (2021). *İslâm Medeniyetlerinde Bilim Öncüleri*. Mehmet Azimli (Editör). İlim Yurdu Yayıncılık. İstanbul.
- Salgar, M. Fatih. (2017). *Türk Müziğinde Makamlar-Usûller ve Seyir Örnekleri*. Ötüken Yayınları. 1. Baskı. İstanbul.
- Tanrıkorur, Cinuçen. (2020). *Türk Müzik Kimliği*. Dergâh Yayınları. 4. Basım. İstanbul.
- Taşdelen, Duygu. (2021). *Gelenek Kurguları, Darülelhan ve Aktörlerinden Rauf Yekta Bey*. Doktora Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi Müzikoloji ve Müzik Teorisi Anabilim Dalı.
- Temiz, Ebru. (2010). Türkiye’de Cumhuriyet Döneminden Önce Kurulan Resmi ve Gönüllü Müzik Kuruluşları, NWSA, 5/4: 325-332 (<https://dergipark.org.tr/tr/download/issue-file/45644>).
- Tığ, Yasin. (2019). *17 ve 20. Yüzyıllar Arasındaki İlahilerin Biçimsel Analizi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Tüysüz, Fatih. (2017). *Türk Din Müsikîsi Formlarında İlâhi ve TRT Repertuarındaki İlâhilerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sivas.

Uslu, Recep. (2021). *Marifet-i Müsikî Edvarı- 1385?*. Akademisyen Kitapevi. 1. Basım. Ankara.

Yeprem, Gönül. (2007). *Dimitri Cantemir Edvarı'nın Makam Kavramı Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlâhiyat Anabilim Dalı İslâm Tarihi Ve Sanatları Bilim Dalı. İstanbul.

Yıldırım, Mustafa. (2021). *Gelenekten Geleceğe Türk Müsikîsi Eğitim- Öğretim- İcra*. Mehmet Gönül (Editör). Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları. Konya.

İnternet <https://www.youtube.com/watch?v=IZTZ9U7YVuk> (E.T.03.02.2024).

İnternet <https://dilbeyti.com/kisiler/bayrami-seyhi-himmet-efendi> (E.T 08.02.2024).

İnternet <https://kitapalintilari.com/kitap-alintilari/divan-i-ilâhiyat-kitap-alintilari-yunus-emre/> (E.T. 25.02.2024).

İnternet <https://www.youtube.com/watch?v=xmHDjwDuwQo>. (E.T. 26.02.2024)

İnternet <https://defter-i-ussak.blogspot.com/2018/07/salikde-tevhidin-sirri-tecelli-ederse-ne-olur.html> E.T (06.02.2024).

İnternet <https://www.youtube.com/watch?v=JAwReKg9NSk> (E.T. 02.02.2024).

İnternet <https://www.youtube.com/watch?v=6ovj4W2jWNM> (E.T. 02.02.2024).

İnternet <https://www.youtube.com/watch?v=xxWtIeiw7IQ> (E.T. 11.02.2024).

İnternet <https://www.youtube.com/watch?v=DTNbH33PE4Y> (E.T. 14.02.2024).

İnternet https://www.youtube.com/watch?v=SG_0OD9bH48 (E.T. 26.02.2024).

EKLER

**İNCELENEN NEVÂ İLÂHİLERİN
TASHÎH EDİLMİŞ NOTALARI**

Neva İlâhi

Açıldı Çün Bezm-i Elest

Güfte: Aziz Mahmud Hüdayî
Beste: Aziz Mahmud Hüdayî

Sofyan

A ÇIL DI ÇÜN
BEZ Mİ E
LEST DEV REY
EY LE Dİ HO CAM PEY
MA NE Sİ

ç.yıldırım

AÇILDI ÇÜN BEZM-İ ELEST
DEVR EYLE Dİ (HOCAM) PEYMÂNESİ
ANDAN İÇENLER OLDU MEST
AYILMADI ME STÂNESİ

OL BÂDE DEN KİM NÜŞ EDER
İÇTİĞİ DEN SARHOŞ EDER
DERYÂ GİBİ OL CÜŞ EDER
ESRUK OLUR DİVÂNESİ

SAMNİ ŞİVÂYI KİM TUTAR
İDİ VİSÂLE OL YETER
BÜLBÜL GİBİ DÂİM ÖTER
GÜLŞEN OLUR KAŞANESİ

AÇ GÖZÜNÜ HAKKIYLA BAK
OKU HÜDÂYİ DEN SEBAK
KÂMİL OLURMUŞ EHLİ HAK
DOĞMAZDAN EVVEL ÂNESİ

Neva İlahi

Allah diyelim

Güfte: Yunus Emre
Beste: Hâşır Murad Özkan

Aksak

AL LAH Dİ YE LİM DÂ İM MEV LÂ GÖ RE LİM
NEY LER YOL DA DU RA LIM KÂ İM
MEV LA GÖ RE LİM NEY LER SEN SAN MA DI ĞİN
YER DE ŞÂ YET A ÇI LA PER DE
DER MAN E Rİ ŞE DER DE AL LAH GÖ RE LİM
NEY LER NEY LER cılıdır

ALLAH DİYELİM DAIM
MEVLÂ GÖRELİM NEYLER
YOLDA DURALIM KÂİM
MEVLÂ GÖRELİM NEYLER

GÜNDÜZ OLALIM SÂİM
GECE OLALIM KÂİM
ALLAH DİYELİM DAIM
MEVLÂ GÖRELİM NEYLER

SEN SANMADIĞIN YERDE
ŞAYET AÇILAPERDE
DERMAN ERİŞE DERDE
ALLAH GÖRELİM NEYLER

GİTTİ BU YUNUS GİTTİ
BİR DOĞRU YOLA GİTTİ
BİR SEVHETEĞİN TUTTU
ALLAH GÖRELİM NEYLER

Neva İlâhi

Aşk Yoluna Girelim

Güfte: Ağıd
Beste: Erdinç Çelikkol

Sofyan

AŞK YO LU NA GI RE LIM YÂ HÜ YÂ HAK
DI YE REK ZÂ TI HAK KA E RE LIM
YÂ HÜ YÂ HAK DI YE REK HER KİM DU YO
LA GR DI ER GEÇ MAK SU DA ER DI
AŞK OL DU O NUN VİR DI
YÂ HÜ YÂ HAK DI YE REK cıyldım

AŞK YOLUNA GİRELİM, YÂ HÜ YÂ HAK DİYEREK
ZÂT-I HAKKA ERELİM, YÂ HÜ YÂ HAK DİYEREK
HER KİM BU YOLA GİRDİ, ER GEÇ MAKSUDA ERDİ
AŞK OLDU ONUN VİRDİ, YÂ HÜ YÂ HAK DİYEREK

AŞK DDU CANADÜŞER, CAN AŞK DDU DAPİŞER
MELEKLER BİLE COŞAR, YÂ HÜ YÂ HAK DİYEREK
AŞK İYE OLAN OLDU, ÇİLESİ TANAM OLDU
NE BÜYÜK DEVLET BİLDÜ, YÂ HÜ YÂ HAK DİYEREK

Nevâ Makamı

Aşkı Niyaz Eyleyerek

Merzevi Devri Revânı

Güfte: Hz. Aşkı (Şerif Münâffer Ceale)
Beste: M. Hakan Alvan

AŞ KINI YAZEYLE YER EK HU ZUR DA HU ZUR DA

E LİN DEN BİR BÂ DE İÇ SEM MEV LA NA E LİN DEN BİR BÂ DE İÇ SEM

MEV LA NA SO YUNDUR SAN SI VÂ DAN BİR NA ZAR DA

SO YUN DUR SAN SIVÂ DAN BİR NA ZAR DA MEST O LUP KEN DİM DEN GEÇ SEM

MEV LA NA MEST O LUP KEN DİM DEN GEÇ SEM MEV LA NÂ cıdırım

AŞKINI YAZEYLEYEREK HUZURDA
ELİNDEN BİR BÂDE İÇSEM MEVLANA
SOYUNDURSAN SIVÂDAN BİR NAZARDA
MEST OLUP KENDİMDEN GEÇSEM

PEYDAMBER DEĞİLSİN KİTAPIN VARDIR
BÜTÜN İNSANLIĞA HITABIN VARDIR
MAZLÚMA MAHZUN'A ŞİTABIN VARDIR
LÜTFETSEN SİRRİNİ AÇSAM MEVLANA

AŞKİ SENİN İLE LEBET KÖLENDİR
GÖNÜL ERİ HAK YOLUNDA GÖLENDİR
GE RÇEK AŞIK ÖLÜRKENDE GÜLENDİR
AYAGINDAN BİR KEZ UÇSAM MEVLANA

HAZRETİ ALLAH'IN SEVGİLİ KULU
MUHAMMED AŞKIYLE BULDU HAK YOLU
ALİHNİN ELİNDEN İÇTİ BİR DOLU
BİR KATRE VERSE NDE SAÇSAM MEVLANA

Nevâ İlâhî

Ateş-i Aşkınla Yandır Kalbimi

Güfte: Tefik Çapaçoğlu
Beste: Zeki Altın

Düyek

A TE Şİ AŞ KIN LA YAN DIR KAL Bİ Mİ SUB
HÜ ME SA ÇÜN KI HAY RAN OL MU ŞUN BEN
BEZ Mİ E LEST TE SA NA AH TE SA HA AH
HUB Bİ DÜN YA DAN A YIR AL KAL Bİ Mİ SEV
DEN YA NA AH DEN VA NA EY HA Bİ Bİ
KİB Rİ YA İS Mİ MU HAM MED
MUS TA FA AH MUS TA FA

ÂTEŞ-İ AŞKINLA YANDIR KALBİMİ
ÇÜNKÜ HAYRAN OLMUŞUM BEN BEZİMİ ELESTİTE SANA
HUBB-İ DÜNYADAN AYRIL AL KALBİMİ SENDEN YANA
EY HABİB-İ KİBRİYÂ İSMİ MUHAMMED MUSTAFA.

TUTUNUR TEVFIK BU YOLA ARZI HALİMDİR SANA
TUT ELEM AKTAP-Ü EBRAR KURB-İ AHYAR AŞKINA
BÖYLECE GELSİN HİDAYET BU YAKISIR SANINA
EY HABİB-İ KİBRİYÂ İSMİ MUHAMMED MUSTAFA.

Nevâ İlâhî

Bârekallah Ey Gurûh-ı Evliyanın Serven

Gözet: Leâliye Münevverânesi Şeyhü
Sıyâhu Mürşidü De-âde
Tevrûtu Şâhîmü Şâhîmü Keleş

Der-ı Revân

BÂ REK AL LAH EY GÜ RÜH İ MIHR EV Lİ YÂ NİN SER VE Rİ
EY KE RÂ ME BUR CU NUN Zİ YÂ BAH SEN DE Sİ

14
8

EY SE DÂ R İ MEY NE Vİ NİN NÂ R İ BEDR RÜN EN VE Rİ

Yüksek Berrâî

EY YE GA NE ŞEH ŞU VÂ Rİ AR SA İ MEY DÂ Nİ ASK

VEN HE Mİ ŞE NEM DEMÜ HEM RÂ Z İ BEZİM İ HAY DER E HAY DER E

SEN SİN OL MERD İ Dİ Lİ Rİ Rİ PEH LE VÂN İ RÂH İ DİL

(Saz)

PEY RE M PEY GAN BE Rİ (Saz)

SÂ LİK İ RÂH İ Hİ DÂ YET PEY RE M PEY GAN BE Rİ GAN BE Rİ

Bârekallah Ey Görûh-ı Evliyânın Serveri

2

(Saz)

SEN SİN OL KUTB İ YE GÂ NE MEN BÂ İ BAHR İ RE ŞÂT

(Saz) SEN SİN OL KUTB İ YE GÂ NE MEN BÂ İ BAHR

İ RE ŞÂT KİM ZÜ LÂ Lİ FEYZ İ LE DİL TEŞ NE DİR İNS Ü PE Rİ

KİM ZÜ LÂ Lİ FEYZ İ LE DİL TEŞ NE DİR İNS Ü PE Rİ

Sen Yürük Semâi (Söz)

0,9185m

BÂREK ALLAH EY GÖRÛH-İ EVLİYÂNIN SERVERİ
 EY CENÂB-İ MEVLEVİ AKTÂB-İ DEHRİN MİHTERİ
 EY KE RÂMET BURCUNUN NİJR-İ ZİYÂ BAHŞENDESİ
 VEY SİPİRH-İ MÂNEVİNİN MÂH-İ BEDR-İ ENVERİ
 EY YEGÂNE ŞEN ŞÛ VÂR-İ ARSAİ MEYDÂN-İ AŞK

VEY HEMİŞE HE N-DEM Ü HE M-RÂZİ BEZV-İ HAY DERE'E
 SENSİN O L MERD-İ DİLİR-İ PEHLEVÂN-İ RÂH-İ DİN
 SÂLIK-İ RÂH-İ HİD ÂYET PEYRE Vİ PEYGAMBERİ
 SENSİN O L KUTB-İ YE GÂNE MEN BÂ İ BAHR-İ RE ŞÂT
 KİM ZÜ LÂ Lİ FEYZ İLE DİL-TEŞ NEDİR İNS Ü PERİ

Nevâ İlâhi

Ben Dervîşim Diyene

Güfte: Yûnus Emre
Beste: Hâfîz Murat

Aksak

BEN DER Vİ ŞİM Dİ YE NE
Sİ RAT KIL DAN İN CE DİR
AL TIN DA GAY YA VAR DIR

BİR ÜN İ DE SİM GE LİR
KI LIÇ DAN KE S KİN CE DİR
İ Çİ NÂR İ LE PÜR DÜR

SE YİR DİP BEN SE Sİ NE
VA RIP RİP Â NİN ÜS TÛ NE
VA RIP BEN O GÖL GE DE

VA RIP İ TE SİM GE LİR
EV LER YA PA SİM GE LİR
Bİ RAZ YA TA SİM GE LİR

c.yıldırım
(D.C.)
(D.C.)
(SON)

BEN DERMİŞİM DİYE NE
BİR ÜN İDESİM GELİR
SE YİRDİP BEN SESİNE
VARIP İTESİM GELİR

SIRAT KILDAN İNCEDİR
KILIÇDAN KEŞKİNCEDİR
VARIP ÂNIN ÜSTÜNE
EVLER YAPASIM GELİR

ALTINDA GAYYA VARDIR
İÇİ NÂR İLE PÜRDÜR
VARIP BEN O GÖLGE DE
BİRAZ YATASIM GELİR

DERMİŞ YÛNUS BU SÖZÜ
EĞRİ BÜĞRÜ SÖYLEME
SENİ SİĞÂYA ÇEKER
BİR MOLLAKASIM GELİR

Nevâ İlâhi

Ben Dost İle Dost Olmuşam

Çiğbe: Yunus Emre

Beste: Derviş Fâzânî Cîşevî Hicâz

Sofyan

BEN DOST İ LE DOST OL MU ŞAM HU HU YÂ HU

KİM SE LER DOST OL MAZ BA NA HU HU YÂ HU

KİM SE LER DOST OL MAZ BA NA HU HU YÂ HU

MÜN KİR LER BA KIP GÜ LÜ ŞÜR HU HU YÂ HU

SE LAM DA Hİ VER MEZ BA NA HU HU YÂ HU

SE LAM DA Hİ VER MEZ BA NA HU HU YÂ HU

BEN DOST İLE DOST OLMUŞAM
KİMSELER DOST OLMAZ BANA
MÜNKİRLER BAKIP GÜLÜŞÜR
SELÂM DAHİ VERMEZ BANA

BEN DOST İLE DOST OLAYIM
CANIMI KURBÂN KILAYIM
OLMEZDEN EVVEL ÖLEYİM
DÜNYÂ BAKI KALMAZ BANA

KİMSELER BİLMEZ HÂLİMİ
AŞK ODU YAKTI CANIMI
SEÇMESEM SOLDAN SAĞIMI
NÂVUS ÜZÂR OLMAZ BANA

SANIRLAR Kİ BEN DELUYEM
DOST BAHÇESİ BÜLBÜLÜYEM
HEMLÂNIN KENTER KULUYAM
KİMSE BÂH AŞAYMAZ BANA

BÜLBÜL OLUR BEN ÖTERİM
DOST BAHÇESİNDE BİTERİM
GÜL ALIRIM GÜL SATARIM
BAĞ-Ü BOŞTAN OLMUZ BANA

AŞIK YUNUS BİR NİCEDEM
FÂNİ DÜNYÂMI TERK EDEM
YÂNE YÂNE DOSTA GİDEM
PERDE HİCÂB OLMUZ BANA

Neva İlâhi

Bilmek İstersen Seni

Sofyan

Güfte: Hacı Bayram Veli
Beste: Prof. Dr. Şahin Uçan

BİL MEK İS TER SEN SE Nİ SEN SE Nİ BİL SEN SE Nİ
HÜ AL LAH HÜ GÖRMEK İS TER
SEN A NI HÜ SEN SE Nİ BİL SEN SE Nİ
HÜ AL LAH LA İ LÂ HE İL LÂL
LAH HÜ

çyldm

BİLMEK İSTERSEN SENİ
SEN SENİ BİL SEN SENİ
GÖRMEK İSTERSEN ANI
SEN SENİ BİL SEN SENİ

GÖRÜNEN SIFATINDIR
ANI GÖREN ZATINDIR
GAYRİ NE HACETİNDİR
SEN SENİ BİL SEN SENİ

BAYRAM ÖZÜNÜ BİLDİ
BİLE Nİ ANDA BULDU
BULAN OL KENDİ OLDU
SEN SENİ BİL SEN SENİ

Nevâ İlâhi

Bir Tahta Yaratmışsın

Göfte Yünus Emre
Beate Müslüm İsmâil Hakkı Bey

Sofyan

BİR TAH TA YA RAT MIŞ SIN HÂ LİM AN DA
O YA ZI NIN HÜK MÜN DEN MEV LÂ NİN KUD
ARŞ DA Mİ ZAN KUR MUŞ SUN HAY RİM ŞER RİM

YAZ MIŞ SIN MEV LÂM NE YAZ DIN AN DA KUL LAR Â NI
RE TİN DEN Â LİM LER O KU YA MAZ MÜF Tİ Â NI
TART MA ĞA BEN DE HA YIR SEZ ME ZEM O TE RÂ Zİ

NE BİL SIN KE RİM AL LAH A MAN AL LAH RA HİM AL LAH (D.C.)
NE BİL SIN KE RİM AL LAH A MAN AL LAH RA HİM AL LAH (D.C.)
NE TART SIN KE RİM AL LAH A MAN AL LAH RA HİM AL LAH (SON)

BİR TAHTA YARATMIŞSIN
HALİM ANDA YAZMIŞSIN
MEVLÂM NE YAZDIN ANDA
KULLAR ÂNİ NE BİLSİN

O YAZININ HÜKMÜNDEN
MEVLÂNIN KUDRETİNDEN
ÂLİMLER OKUYAMAZ
MÜFTİ ÂNİ NE BİLSİN

ARŞDAN İZAN KURMUŞSUN
HAYRİM ŞERRİM TARTMAĞA
BENDE HAYIR SEZMEZEM
O TERÂZİ NE TARTSIN

EĞER HAYIR EĞER SER
EĞER AVRET EĞER ER
YAZISINDA GÜLMİYEN
SÂİR YERDE NE GÜLSÜN

YEDİ TAMU YARATTIN
KÂFİRLERE VÂDE TTİN
ANA MÜMİNLER GİRMEZ
HAZZI OLANLAR GİRSİN

SEKİZ CENNET YARATTIN
HABİBİNE VÂDE TTİN
ANA KÂFİRLER GİRMEZ
MÜMİNLERE NE DERSİN

YÜZÜM KARE E LİM BOŞ
BAĞRIM YANIK GÖZÜM YAŞ
İNÂİYET EYLE MEVLÂM
YÜNUS CEMÂLİN GÖRSÜN

Nevâ İlâhi

Can Ellerinden Gelmişem

Güfte: Erzurum Tu İbrahim Hakkı Hz.

Sofyan

CAN EL LE RİN DEN GEL Mİ ŞEH FÂ Nİ ME KÂ Nİ NEY LE REM
 AŞ KİN ŞA RÂ DİN İÇ Mİ ŞEH DİL GÜL ŞE Nİ NE VAR MI ŞAM
 DÜN YÂ YA GEL DİM GİT ME YE İLM İ LE HİL ME YET ME YE

OL MÜLK E MEY LİM SAL MI ŞAM BEN BU Cİ HÂ Nİ NEY LE REM (D.C.)
 BEN VAR LI ĞİM DAN GEÇ Mİ ŞEM NÂM Ü Nİ ŞÂ Nİ NEY LE REM (D.C.)
 AŞK İ LE ÂN SEY RET ME YE SEN İN Ü Â Nİ NEY LE REM (SON)

CAN ELLERİNDEN GELMİŞEM
 FÂNİ MEKÂNİ NEYLEREM
 OL MÜLKE MEYLİM SALMIŞAM
 BEN BU CİHÂNİ NEYLEREM

AŞKIN ŞARÂBİN İÇMİŞEM
 DİL GÜLŞENİNE VARMIŞAM
 BEN VARLIĞIM DAN GEÇMİŞEM
 NÂM Ü NİŞÂNİ NEYLEREM

DÜNYÂYA GELDİM GİTMEYE
 İLM İLE HİLME YETMEYE
 AŞK İLE ÂN SEYRETMEME
 SEN İN Ü ÂNİ NEYLEREM

DİLDEN DİLE BİNTE RCE MÂN
 VAR KEN NE SÖYLER BU LİSÂN
 ÇÜN CÂN Ü QİLDİR HEM ZEBÂN
 NUTKU BEYANİ NEYLEREM

HAKKI CEM'İ HALK(İ)DAN
 MÜSTÂCNİYEM BİLLÂHİ BEN
 HALLÂK-İ ÂLEM VAR İKEN
 HALKI ZAMÂNİ NEYLEREM

Neva İlâhi

Can Yine Bulbul Oldu

Güfte: Niyâzi Mîhrî

Sofyan

CAN Yİ NE BÜL BÜL OL DU CAN Yİ NE BÜL BÜL OL DU
 BÜL OL DU HÂR A ÇI LIP GÖL OL DU ME
 DED ME DED ME DED HÂR A ÇI LIP GÜL OL DU
 GÖZ KU LAK OL DU HER YER GÖZ KU LAK OL
 DU HER YER HER NE Kİ VAR O LUN DU ME
 DED ME DED ME DED HER NE Kİ O LUN DU

CAN YİNE BÜLBÜL OLDU
 HÂR AÇILIP GÜL OLDU
 GÖZ KULAK OLDU HER YER
 HER NE Kİ VAR OLDU

FERHÂD BU GÜN BEN OLDUM
 VARLIK DAĞINI DELDİM
 ŞİRİNİNE VARMAYA
 HER CÂNİBİM YOL OLDU

GEÇ AK İLE ARADAN
 HALKI BIRAK ARADAN
 NİYÂZİ DÖN BURADAN
 DURMA SANA GEL OLDU

Neva İlâhi

Canda Misafir, Tanrı'yı hoş tut

Güfte: M. Tuzan Yavaş
Beste: Akın Özkaya

Yıldız Semai

CAN DA MI SA FİR SAZ TAN RI YI HOŞ TUT SAZ
 TAN RI YI HOŞ TUT SAZ GAY RI YI BOŞ TUT SAZ
 GEÇ DE YA LAN DAN SAZ GER ÇE Ğİ KOŞ TUT SAZ
 TAN RI YI HOŞ TUT SAZ GAY RI YI BOŞ
 TUT SAZ TUT SAZ AL LA HU EK BER
 AL LA HU EK BER AL LA HU EK BER (D.C.)

CANDAN MISAFİR, TANRIMI HOŞ TUT
 TANRIYI HOŞ TUT, GAYRİYİ BOŞ TUT
 GEÇ DE YALANDAN, GERÇEĞE KOŞ TUT
 TANRIMI HOŞ TUT, GAYRİYİ BOŞ TUT

DÜŞTE İŞİKTİR, DUYGUDA AKTIR
 HEM DAYANIKTIR, HEM BARINAKTIR
 BİR ADI MEVLÂ, BİR ADI HAKTIR
 TANRIMI HOŞ TUT, GAYRİYİ BOŞ TUT

AHMED'E CÂNAN, MEHMED'E CAN BU
 FIKRI GÖREN BU, ZIKRI DUYAN BU
 ÂLEME HÂKİM, HÜKMÜ KOYAN BU
 TANRIMI HOŞ TUT, GAYRİYİ BOŞ TUT

Neva İlahi

Cebrâlim Selâm Eyle

Sofyan

Çalın: Yunus Emre

CEBRÂ İLİM SE LÂM SÖY LE DOS TUNA
 BE NİM MU HAM ME DİM NUR DAN AH ME DİM
 BE NİM MU HAM ME DİM NUR DAN AH ME DİM
 ÇIK SIN AR ŞİN ÜS TÜ NE BE NİM MU HAM
 ME DİM NUR DAN AH ME DİM
 BE NİM MU HAM ME DİM NUR DAN AH ME
 DİM NUR DAN AH ME DİM

CEBRÂLİM SELÂM SÖYLE DOSTUMA
 BENİM MUHAMMED'İM, NURDAN AHMED'İM
 SÖYLE GELSİN ÇIKSIN ARŞİN ÜSTÜNE
 BENİM MUHAMMED'İM, NURDAN AHMED'İM

ARŞİNİ DONATTIM GELSİN GÖREYİM
 KULLARIM HALİNDE N HABER SORAYIM
 O GELSİN BEN ÖNE HABER VEREYİM
 BENİM MUHAMMED'İM, NURDAN AHMED'İM

Nevâ İlâhi

Çün Şevkin Bana Âşına Düştü

Gültepe-Sâzî Efsesî
Beste Şeyh Hüseyin Efendi

Sofyan

ÇÜN ŞEV KİN BA NA Â Şİ NA
DER VÂ' İZ AŞ KİN ZAHM İ O
ZÂ Hİ DİN OL SUN CEN NÂT' ÜL

DÜŞ TÜ ÇEŞ Mİ NÂ Bİ NE
NUL MAZ YÂ RE ME AŞ KİN
HÜ Rİ ÇÜN Bİ ZE DOST TAN

RÜ Şİ NÂ DÜŞ TÜ ÇEŞ Mİ NÂ
ÇÜN Şİ FÂ DÜŞ TÜ YÂ RE ME
MER HÂ BA DÜŞ TÜ ÇÜN Bİ ZE

Bİ NE RÜ Şİ NÂ DÜŞ TÜ
AŞ KİN ÇÜN Şİ FÂ DÜŞ TÜ
DOST TAN MER HÂ BA DÜŞ TÜ

ÇÜN SEVKİN BANA ÂŞINA DÜŞTÜ
ÇEŞM-İNÂBİNE RÜŞİNÂ DÜŞTÜ
DER VÂİZ AŞKİN ZAHM-İ ONULMAZ
YÂREME AŞKİN ÇÜN ŞİFÂ DÜŞTÜ
ZÂHİDİN OLSUN CENNÂT'ÜL HÜRİ
ÇÜN BİZE DOSTTAN MERHÂBA DÜŞTÜ
DERDİME ÇÂRE BULMADIM DERKEN
DİLBERİN DERDİ HOŞ DE VÂ DÜŞTÜ
ZÜLF Ü TE LİNİN HER NAĞME SİNDEN
CAN KULAĞINABİR SEDÂ DÜŞTÜ
DÜNYÂ VE UKBÂ KAYDIN UNUTTUM
GÖNLÖME ANCAK BİR HODÂ DÜŞTÜ
İLM İLE ZOHD Ü VÂRİMİ İFNÂ
EYLEDİM DOSTA KİMİ YÂ DÜŞTÜ
SÜZİ-Yİ AŞKİN AŞIK KİTÂBİ
MÂŞÛ KALÂYİK BİR GEDÂ DÜŞTÜ

Nevâ İlâhi

Derviş Olan Kişiler

Güfte: Yunus Emre
Beste: Şeyh Hüseyin Efendi

Aksak Semâî

DER VİŞ O LAN Kİ Şİ LER DE Lİ O LA ĞAN O LUR
SA KIN GÜL ME SEN Â NA İ Yİ DE ĞİL DİR SA NA
BİR Â DEM Â ŞIK OL SA AŞK DER YÂ Sİ NA DAL SA

AŞK NE DİR BİL ME YEN LER Â NA GÜ LE ĞEN O LUR
Â DEM NE YE GÜ LER SE BA ŞA GE LE ĞEN O LUR
O DER YÂ NİN Dİ BİN DE CEV HER BU LA ĞAN O LUR

DERVİŞ OLAN KİŞİLER DELİ OLAĞAN OLUR
AŞK NEDİR BİLMİYENLER ÂNA GÜLE ĞEN OLUR

SAKIN GÜLME SEN ÂNAİYİ DEĞİLDİR SANA
ÂDEM NEYE GÜLERSE BAŞA GELEĞEN OLUR

BİR ÂDEM ÂŞIK OLSA AŞK DERYÂ SINA DALSAN
O DERYÂNIN DİBİNDE CEVHER BU LAĞAN OLUR

ÂŞIK YUNUS SEN DAHİ İNCİTME DERVİŞLERİ
DERVİŞLERİN DUÂSİ KALIL OLAĞAN OLUR

Nevâ İlâhi

Dolap Niçin İnilersin

Sengin Semâî

Güfte: Yâkubî Emre
Beate: Salâhaddin Ömer

DO LAP Nİ ÇİN İ Nİ LER SİN DO LAP Nİ ÇİN İ Nİ LER SİN
BE NİM A DİM DERT Lİ DO LAP BE NİM A DİM DERT Lİ DO LAP

DER DİM VAR DIR İ Nİ LE RİM İL LÂL LAH HÜ HÜ
SU YUM A KAR YA LAP YA LAP İL LÂL LAH HÜ HÜ

BEN MEV LÂ YA Â ŞIK OL DUM BEN MEV LÂ YA Â ŞIK OL DUM
BOY LE EN REY LE MİŞ ÇA LAP BOY LE EN REY LE MİŞ ÇA LAP

Â NİN İ ÇİN İ Nİ LE RİM İL LÂL LAH HÜ HÜ
Â NİN İ ÇİN İ Nİ LE RİM İL LÂL LAH HÜ HÜ

SÖB HÂN AL LAH SUL TÂN AL LAH SÖB HÂN AL LAH SUL TÂN AL LAH
SÖB HÂN AL LAH SUL TÂN AL LAH SÖB HÂN AL LAH SUL TÂN AL LAH

YÂ MUH YED DİN ŞEY EN LİL LÂH İL LÂL LAH HÜ HÜ
YÂ MUH YED DİN ŞEY EN LİL LÂH İL LÂL LAH HÜ HÜ

DOLAP NİÇİN İNİLERİN DERDİM VARDIR İNİLERİM BEN MEVLÂ'YA ÂŞIK OLDUM ANIN İÇİN İNİLERİM	BENİ BİR DAĞDA BULDULAR KOLUM KANADIM KIRDILAR DOLABALAYIK GÖRDÜLER ANIN İÇİN İNİLERİM	SOLDU LERLER BENİ YONDU HER ÂZÂM YERİNE KONDU BU İNİLTİM HAKTAN GELDİ ANIN İÇİN İNİLERİM	SUYU ALÇAKTAN ÇEKİRİM DEKER YÜKSEĞE DÖKERİM BEN MEVLÂ'YI ZİKREDE RİM ANIN İÇİN İNİLERİM
BENİM ADIM DERTLİ DOLAP SUYUM AKAR YALAP YALAP BOYLE EMREYLEMİŞ ÇALAP ANIN İÇİN İNİLERİM	BEN BİR DAĞIN AĞACIYAM NE TATLIYAM NE ACIYAM BEN MEVLÂ'YA DUAÇIYAM ANIN İÇİN İNİLERİM	DAĞDAN KESTİLER HEZENİM DOZU LDU TU RLU DÜZ NİM DEN BİR USANMAZ OZANIM ANIN İÇİN İNİLERİM	ÂŞIK YUNU S EDER ÂHI OO ZIVÂSİ SİLİR GURÂHI HAKKA AÇIĞIM DİLLÂHI ANIN İÇİN İNİLERİM

Neva İlâhi

Dost Cemâli Şem'inin Pervânesidir Cânımız

Güfte: Hz. Ümmü Gülsüm
Evvel İlâhî Akmet Ebnü'lî

Ersat

DOST CE MÂ Lİ ŞEM İ NİN DER

VÂ NE Sİ DIR CÂ Nİ MİZ

Â NİN İ ÇİN OL MU HAM MED

NÜ RU DUR İ MÂ Nİ MİZ

ÇÜN MU HAM MED NÜ RU NA MAZ

HAR YA RAT TI LA VE ZÂL

TEV Hİ Dİ ZÂ TI İ LA Hİ

DIR Bİ ZİM BUR HÂ Nİ MİZ

DOST CEMÂLİ SEMİNİN PERVÂNESİDİR CÂNIMIZ
ÂNİN İÇİN OL MUHAMMED NÜRÜDÜR İMÂNİMİZ
ÇÜN MUHAMMED NÜRUNA MAZHAR YARATTI LÂ-VEZÂL
TEVHİDİ ZÂT-İ İLÂHİDİR BİZİM BURHÂNİMİZ

ÂYET-İ RAHMÂN AUYDUK HAMDÜ LİLLÂH ÇOK ŞÜKR
TEN DİLİNDE CAN DİLİNDE BİZE MÜRSİD OLAN HÜ DUR HEMAN
DER SİNAN ÖMİNİ BİZE MÜRSİD HÜ DÜR HEMAN
EVVEL ÂHİR BAHRİMİZ HÜ DUR BİZİM UMMÂNİMİZ

Nevâ İlâhi

El Meded Ey Şâh-ı Geylârın

Çifte S.M. Rûht
Beste: M. I.

Sofyan

EL ME DED EY ŞÂ HI GEY LÂ NİM
EL ME DED SÜL TÂ NÜL EV Lİ YÂ
EL ME DED EY NES Lİ HÂ Şİ Mİ

EL ME DED EY ŞÂ HI GEY LÂ NİM
EL ME DED SÜL TÂ NÜL EV Lİ YÂ
EL ME DED EY NES Lİ HÂ Şİ Mİ

EL ME DED EY DER DE DER MÂ NİM MÂ NİM
EL ME DED VÂ RIS ÜL EN Bİ YÂ Bİ YÂ
EL ME DED EY FEY Zİ DÂ İ Mİ İ Mİ

EL ME DED EY ŞEM Sİ TÂ BÂ NİM BÂ NİM
EL ME DED SER TAÇ ÜL AS Fİ YÂ Fİ YÂ
MEN SÜ BU NUM GÖR ŞU HÂ Lİ Mİ Lİ Mİ

KAL DIM Bİ ÇÂ RE OL DUM Â VÂ RE VÂ RE (D.C.)
KAL DIM Bİ ÇÂ RE OL DUM Â VÂ RE VÂ RE (D.C.)
KAL DIM Bİ ÇÂ RE OL DUM Â VÂ RE VÂ RE (SON)

EL MEDED EY ŞÂH-I GEYLÂNİM
EL MEDED EY DERDE DERMÂNİM
EL MEDED EY ŞEM S-I TÂBÂNİM
KALDIM Bİ-ÇÂRE OLDUM ÂVÂRE

EL MEDED EY NESL-I HÂŞİMİ
EL MEDE EY FEYZ-I DÂİMİ
MENSÛBUNUM GÖR ŞU HÂLİMİ
KALDIM Bİ-ÇÂRE OLDUM ÂVÂRE

EL MEDED SULTÂNÜ'L EVLİYÂ
EL MEDED VÂRISÜ'L ENBİYÂ
EL MEDED SERTÂCÜ'L AFŞİYÂ
KALDIM Bİ-ÇÂRE OLDUM ÂVÂRE

HAKKI İÇİN ŞOL SÂDİKLARIN
GÖZ YASI İÇİN ÂŞIKLARIN
RÛHİY SEÂ TRKE TME YARIN
KALDIM Bİ-ÇÂRE OLDUM ÂVÂRE

Nevâ Tevşih

Ez Cân ü Dil Peygambere Âşık İsen Sallü Aleyh

Güfte: Fahrî (Samsâdî)

Beste: Çolakzâde Şeyh Müstafâ

Düyek

EZ CÂN Ü DİL PEYGAMBERE
 ÂŞIK İSEN SALLÜ A
 SAHİP ÇIKAR RÜZİCE ZÂ
 ŞE Kİ ETME GEL SALLÜ ALEYH (AH)
 SÜNNE TİNİ PEYGAMBERİN
 İCRÂ EDER İSEN EĞER
 SÜNNE TİNİ PEYGAMBERİN
 İCRÂ EDER İSEN E
 NÂİL OLURSUN LÜTFUNA
 PEYGAMBERİN SALLÜ ALEYH (SON)

EZ CÂN Ü DİL PEYGAMBERE ÂŞIK İSEN SALLÜ ALEYH
 SAHİP ÇIKAR RÜZİCE ZÂ ŞE Kİ ETME GEL SALLÜ ALEYH
 SÜNNE TİNİ PEYGAMBERİN İCRÂ EDER İSEN EĞER
 NÂİL OLURSUN LÜTFUNA PEYGAMBERİN SALLÜ ALEYH

Nevâ İlâhi

Gel Gel Beru Dertli İsen

Gıfıfı/Eğrefoğlu Rûmî
Beşir Karim Öztürk

Sofyan

GEL YIK EŞ GEL SÜR REF BE SÔ RE OĞ RU Tİ LU DERT Yİ RÜ LU İ SEN KIL MA DAN Mİ Gİ Bİ DER BOZ SEN MÂ NAK DE Nİ Şİ SE İS Nİ SE TE BO Nİ EL BUL ZUL DEN BU MA BI GÜN DAN RAK GEL SÜ İ İM Gİ Kİ Dİ Bİ Cİ EY O CI İY D LU HÂ Â LU Nİ VÂ ĞA İS RE YÜ TE KUL RÜ ME SUL UM SÜB TÂ MÂ HÂ Nİ MÂ Nİ Nİ İS İS İS TE TE TE BUL BUL BUL BU BU BU GÜN GÜN GÜN (D.C.) (D.C.) (SON) c.yıldırım

GEL GEL BERU DERTLİ İSEN
DERMÂNI İSTE BUL BUGÜN
GEL İMDİ EY ÂVÂRE KUL
SULTÂNI İSTE BUL BUGÜN

YIK SÜR ETİ YIKILMADAN
BOZ NAKŞINI BOZULMADAN
BU GİBİ OLUĞA YÜRÜ
UNMÂNI İSTE BUL BUGÜN

EĞREFOĞLU RÛMİ GİBİ
SENDE SENİ ELDEN BIRAK
İKİ CİHÂNI İSTEME
SÜBHÂNI İSTE BUL BUGÜN

Nevâ İlâhi

Gelin Ey Dervişler Gelin

Güfte: Yûnus Emre
Beste: Hâfîz Mâret

Aksak

GE LIN EY DER VİŞ LER GE LIN
BİR PİRİN E TE ĞİN TUT TUM
ÇAĞ LA DER VİŞ YÜ NUS ÇAĞ LA

BU MEN ZİL İ ZA ĞA BEN ZER
A NA BE Nİ DE YÜP GİT TİM
SEN Ö ZÜ NÜ HAK KA BAĞ LA

NA ZAR KIL DIM SU DÜN YÂ YA
Nİ CE YÜZ İN ĞÜ NÂH ET ET
AĞ LAR İ SEN HÂ Lİ NE AĞ TİM
LA

KU RUL MUŞ TU ZA ĞA BEN ZER
HER Bİ Rİ BİR DA ĞA BEN ZER
EL DEN VE FÂ YO ĞA BEN ZER

GELİN EY DERMİŞLER GELİN
BU MENZİL UZAĞA BENZER
NAZAR KILDIM ŞU DÜNYAYA
KURULMUŞ TUZAĞA BENZER

BİR PİRİN ETEĞİN TUTTUM
ANA BENİ DEYÜP GİTTİM
NİCE YÜZBİN GÜNAH ETTİM
HER BİRİ BİR DAĞA BENZER

ÇAĞLA DERMİŞ YÜNUS ÇAĞLA
SEN ÖZÜNÜ HAKKA BAĞLA
AĞLAR İSEN HÂLINE AĞLA
ELDEN VE FÂ YOĞA BENZER

Nevâ İlâhi

Gelmiştir O Lütfeylediğin Nağme Gontülden

Çifte Fırnak Nâfiz Çamlıbel
Beste Bekir Süda Sezgin

Sofyan

GEL MIŞ DİR O LÜT FEY LE Dİ GİN NAĞ ME GÖNÜL
DEN DEN
BİR BÜ Vİ ŞE FÂ 'AT GİBİ SUL TÂ Nİ RÜ SÜL
DEN BİR BÜ Vİ ŞE FÂ 'AT Gİ Bİ SUL
TÂ Nİ RÜ SÜL DEN DÜR OL MASENEY
BÜL BÜ Lİ GÜL ZÂ Rİ ME Dİ NE
RÜ HEN BE DENEN HER İ Kİ Â LEM DE O GÜL
DEN RÜ HEN BE DENEN HER İ Kİ Â
LEM DE O GÜL DEN
SAL LÜ SAL LÜ SAL LÜ A LÂ MU HÂM MED
SAL LÜ SAL LÜ SAL LÜ A LÂ MU HAM DED

Gelmiştir O Lütfeylediğin Nağme Gönülden

GELMİŞDİR O LÜTFEYLEDİĞİN NAĞME GÖNÜLDEN
 BİR BÜYÜK ŞE FÂAT GİBİ SULTÂN-I RUSÖLDEN
 DÜR DİLMÄSEN E Y BÜLBÜL-I GÜLZÂRI MEDİNE
 RÜHEN BEDENEN HER İKİ ÂLEMDE O GÜLDEN

Nevâ İlâhi

Gerçek Âşıklara Salâ Denildi

Güfte: Emîr Sultân Hz.

Sofyan

GER ÇEK Â ŞİK LA RA SA LÂ DE NİL
 Dİ DER Dİ O LAN GEL SİN
 DER MÂ Nİ BUL DUM DER Dİ O LAN
 GEL SİN DER MÂ Nİ BUL DUM A Hİ LE VAH
 İ LE CEV LÂ E DER KEN
 CÂ Nİ MİN İ ÇİN DE CÂ NÂ Nİ BUL
 DUM A ÇIL MIŞ DÜK KAN LAR KU RUL MUŞ PA
 ZAR CAN LAR ME ZAT OL MUŞ
 TEL LÂL DA GE ZER CAN LAR ME ZAT
 OL MUŞ TEL LÂL DA GE ZER O TUR MUŞ İM
 ME TİN BE RÂ TIN YA ZAR

Gerçek Âşıklara Salâ Denildi

HAK KA MAH BÜB O LAN SUL TÂ NI BUL
 DUM E MIR SUL TÂN E DER HOŞ PA ZAR I
 MIŞ Â ŞIK LAR SA LI NIP
 GE ZER LER İ MIŞ Â ŞIK LAR SA
 LI NIP GE ZER LER İ MIŞ CÜ M LE NİN MAK
 SÜ DU OL DİL DÂ R İ MIŞ
 HAK KA KAR ŞI O LAN Dİ VÂ NI BUL DUM ^{o,yıldırım}
 (SON)

GERÇEK ÂŞIKLARA SALÂ DENİLDİ
 DERTİ OLAN GELSİN DERN ÂNİ BULDUM
 AH İLE VAH İLE CEVLÂ EDERKEN
 CÂNIMIN İÇİNDE CÂNÂNİ BULDUM

AÇILMIŞ DÜKKANLAR KURULMUŞ PAZAR
 CÂNLAR MEZAT OLMUŞ TELLÂDA GEZER
 OTURMUŞ ÜMME TİN BÉRÂTİN YAZAR
 HAKKA MAHBÜB OLAN SULTÂNİ BULDUM

EMİR SULTÂN E DER HOŞ PAZAR İMIŞ
 ÂŞIKLAR SALINIP GE ZERLER İMIŞ
 CÜMLENİN MAKSÖDU OL DİLDÂRİMİŞ
 HAKKA KARŞI OLAN DİVÂNİ BULDUM

Nevâ İlâhi

Gülstanda Gülü Handan Eden Dost

Güfte: Avram Numan
Beste: Hâhâ Lemî Afi

Sofyan

GÜ LIS TAN DA GÜ LÜ HAN DÂN E DEN DOST
ŞU NU KİM E DE MEV LÂ MAZ HÂ Rİ ZAT

GÜ LIS TAN DA GÜ LÜ HAN - DÂN E DEN DOST
ŞU NU KİM E DE MEV LÂ MAZ HÂ Rİ ZAT

A NA BÜL BÜL LE Rİ NÂ LÂN E DEN DOST
HÜ DÂ Yİ BUL SA TÂ MI Nİ CE LEZ ZAT

A NA BÜL BÜL LE Rİ NÂ LÂN E DEN DOST
HÜ DÂ Yİ BUL SA TÂ MI Nİ CE LEZ ZAT

Dİ LER SE KAT RE Yİ UM MÂN E DEN DOST
CE MÂ Lİ NE E DUP İN SÂ Nİ MİR AT

Dİ LER SE KAT RE Yİ UM MÂN E DEN DOST
CE MÂ Lİ NE E DUP İN SÂ Nİ MİR AT

Kİ Mİ Nİ KUL Kİ MİN SUL TÂN E DEN DOST
KE MÂ Lİ HÜS NÜ NÜ SEY RÂN E DEN DOST

Kİ Mİ Nİ KUL Kİ MİN SUL TÂN E DEN DOST (D.C.)
KE MÂ Lİ HÜS NÜ NÜ SEY RÂN E DEN DOST (SON)

GÜLSTANDA GÜLÜ HANDAN EDEN DOST
ANABÜLBÜLLERİ NÂLÂN EDEN DOST
DİLERSE KATREYİ UMMÂN EDEN DOST
KİMİNİ KUL KİMİN SULTÂN EDEN DOST

ŞUNU KİM EDE MEVLÂ MAZHÂR-I ZAT
HÜDÂ'Yİ BULSATÂMI NİCE LE ZZAT
CEMÂLINE E DUP İNSÂNİ MİRAT
KEMÂL-I HÜSNÜNÜ SEYRÂN EDEN DOST

Nevâ İlâhi

Halka Temkin-i Rızâda Hamd Eden Mesrûr Olur

Güfte: Amrî Dede
Beste: Cümeyt Koral

Devr-i Hırdî

HAK KA TEM KİN İ RI ZÂ DA HAMD E DEN MES
BİR A BÂ PÖ Şİ GÖ RÜN CE EY LE ME KAHR

RÜR O LUR LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH
İ NA ZÂR LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH

HÜ HÜ AL LAH
HÜ HÜ AL LAH

DÂ İ MA ZİKR Ö SA LÂ TA ŞUGL E DEN LER
KİBR İ LE ME LÖL Ö LAN LAR Â Kİ BET MAH

NÜR O LUR LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH
KUR O LUR LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH

HÜ HÜ AL LAH
HÜ HÜ AL LAH

BİR Kİ Şİ KİM HAK Kİ SEV SE HAK Kİ SÖY LER
PİR (İ) NÖ RED DİN İ KUT BUN NUT KU DUR BU

DÂ İ MA LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH
AZ Mİ YA LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH

HÜ HÜ HÜ
HÜ HÜ HÜ

Halka Temkin-i Rızâda Hamd Eden Mesrûr Olur

SÂ HİB İ İR FÂN O LUR OL Â KI BET MÂĞ
BİR MA HÂL DEN BİR MA HÂ LE NAK LE DEN MES

FÜR O LUR LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH
RÛR O LUR LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH

HÛ HÛ AL LAH AL LAH (D.C.) (SON)

HAKKA TEMKİN-İ RIZÂDA HAMD EDEN MESRÛR OLUR
DÂİMA ZIKR U SALÂTA ŞUĞLE DENLER NÛR OLUR.
AL LAH BİR KİŞİ KİM HAKKI SEVSE HAKKI SÖYLER DÂİMA
SÂHİB-İ RIFÂN OLUR OL ÂKİBET MÂĞFÛR OLUR

BİR ABÂPÛŞ-İ GÖRÜNCE EYLEME KAHRI NAZÂR
KİBR İLE MÊLÛL OLANLAR ÂKİBET MAHKUR OLUR.
PİR (İ) NÛREDDİN-İ KUTBUN NUTKUDUR BU AZMÎ
BİR MAHÂLDEN BİR MAHÂLE NAKLEDEN MESRÛR OLUR

Nevâ İlâhi

Hâlet İle Bana Bir Hâl Göründü

Dâiryok

Ozbe:Yünus Emre
Beste:Eyyûbi Mehmet Elmî

HÂ LET İ LE BA NA BİR HÂL GÖ RÜN DÜ
SAN CA ĞI NI AÇ TI ŞÖ Y LE YÜ RÜ DÜ
SAN CA ĞI AK İ Dİ DÖ N DÜ YE Şİ LE

BİR YE ŞİL SAN CAK LI SUL TAN GÖ RÜNDÜ DÜ
YÜ RE ĞİM İ ÇİN DE YA ĞI E Rİ Dİ Dİ
U YAN DIM KEN Dİ Mİ DÖ V DÜ M TAŞ İ LE LE

GÖ ZÜ MÜN GÖ R DÜ ĞÜN SÖ Y LE RİM Sİ ZE
MU HAM ME DİN NÜ RU AR Şİ BÜ RÜ DÜ
İ LÂ Hİ BİR DA Hİ GÖ S TER DÜ Ş İ LE

BİR YE ŞİL SAN CAK LI SUL TAN GÖ RÜN DÜ DÜ (D.C.)
BİR YE ŞİL SAN CAK LI SUL TAN GÖ RÜN DÜ DÜ (D.C.)
BİR YE ŞİL SAN CAK LI SUL TAN GÖ RÜN DÜ DÜ (SON)

HÂLET İLE BANA BİR HÂL GÖRÜNDÜ
BİR YEŞİL SANCAKLI SULTAN GÖRÜNDÜ
GÖZÜMÜN GÖRDÜĞÜN SÖYLE RİM SİZE
BİR YEŞİL SANCAKLI SULTAN GÖRÜNDÜ

SANCAGINI AÇTI SÖYLE YÜRÜDÜ
YÜRE ĞİM İÇİNDE YAĞI ERİDİ
MUHAMMEDİN NÖRÜ ARŞİ BÖRÜDÜ
BİR YEŞİL SANCAKLI SULTAN GÖRÜNDÜ

SANCAGI AK İDİ DÖNDÜ YEŞİLE
UYANDIM KENDİMİ DÖVDÜM TAŞ İLE
BİR DAHI GÖSTER DÜŞ İLE
BİR YEŞİL SANCAKLI SULTAN GÖRÜNDÜ

SANCAGINI AÇTI DÜZÜLDÜ YOLA
NİCE BİR HÜCCACI YANINDA BİLE
GEL EY GÜNAHKAR KULAFINI DİLE
BİR YEŞİL SANCAKLI SULTAN GÖRÜNDÜ

ÂŞIK YÜNUS SANA ŞİDKİLE TAPAR
TAPMAYANLAR DOĞRU YOLLARDAN SAPAR
EY ALLÂHİM BİZİ GÜNAHDAN KURTAR
BİR YEŞİL SANCAKLI SULTAN GÖRÜNDÜ

Neva İlahi

Halilullah İbrahim

Güfte: Av. Doğan Gülsoyğun
Beste: M. Akil Oynak

Sofyan

AL LAH BİR DİR MÜJ DE Sİ SÖY LER Dİ Lİ NE FE Sİ

DA VET EY LER HER KE Sİ DA VET EY LER HER KE Sİ

BU SES AL LAH HİN SE Sİ BU SES AL LA HİN SE Sİ

(SAZ)

HA LİL LİL LAH İB RA HİM HA LİL LİL LAH İB RA HİM

AL LAH RAH MAN VE RA HİM AL LAH RAH MA NİR RA HİM

ALLAH BİRDİR MÜJDESİ
SÖYLER DİLİ NEFESİ
DAVET EYLER HERKESİ
BU SES ALLAH'IN SESİ
HALİULLAH İBRAHİM
ALLAH RAHMAN VE RAHİM

ELLERİYLE YAPTILAR
SONRA DÖNÜP TAPTILAR
HAK YOLUNDAN SAPTILAR
BU SES ALLAH'IN SESİ
HALİULLAH İBRAHİM
ALLAH RAHMAN VE RAHİM

NEMRUT YAKTI ATE Sİ
CEHENNEMİN BİR ESİ
ATTI GERÇEK GÖNE Sİ
BU SES ALLAH'IN SESİ
NABİL YANAR İBRAHİM
ALLAH RAHMAN VE RAHİM

ÇOKTUR KULUN HATASI
ELLERİNDEN TUTASI
PEYGAMBERLER AŞASI
BU SES ALLAH'IN SESİ
HALİULLAH İBRAHİM
ALLAH RAHMAN VE RAHİM

DOSTLAR DOSTU PEYGAMBER
ALLAH O'NA DOSTUM DE R
KURTULUŞAHAK REHBER
BU SES ALLAH'IN SESİ
HALİULLAH İBRAHİM
ALLAH RAHMAN VE RAHİM

ADİL YALVAR ALLAH'A
BULANMISSIN GUNAHA
KABUL ETSİN DERGAHA
BU SES ALLAH'IN SESİ
HALİULLAH İBRAHİM
ALLAH RAHMAN VE RAHİM

Nevâ İlâhi

Kâf ü Nûn Hitabın İzhâr Olmadan

Göfte Edip Ahmet Bey (Harâk)

Sofyan

KÂF Ü NÜN Hİ TÂ BİN İZ HÂR OL MA DAN
YOK İ KEN Â DEM LE HAV VA DÜN YÂ DA

BİZ BU KÂ İ NÂ TIN İP Tİ DÂ Sİ YİZ İP Tİ DÂ Sİ YİZ
HÂK İ LE HAK İ DİK SİR Rİ MÜH PEM DE SİR Rİ MÜH PEM DE

KİM SE LER VÂ Sİ Lİ Dİ DÂR OL MA DAN
BİR GE CE ÇIK MİH MAN KAL DİK MER YEM DE

OL KÂ BE KAV SEYN NİN EV ED NÂ Sİ YİZ EV ED NÂ Sİ YİZ (D.C.)
HAZ RE Tİ İ SÂ NİN ÖZ BA BA Sİ YİZ ÖZ BA BA Sİ YİZ (SON)

KÂF Ü NÜN HİTÂBİN İZHÂR OLMADAN
BİZ BU KÂİNÂTIN İPTİDÂSİYİZ
KİM SE LER VÂSİLİ DİDÂR OLMADAN
OL "KÂBE KAVSEYN"İN "EV EDNÂ" SİYİZ

YOK İKEN ÂDEM LE HAVVA DÜNYÂDA
HÂK İLE HAK İDİK SİR Rİ MÜH PEM DE
BİR GE CE ÇIK MİH MAN KAL DİK MER YEM DE
HAZRET İ İSÂNİN ÖZ BABASİYİZ

"KÜNT Ü KENZ" SİRRİNİN OLDUK ÂĞÂHİ
AYNE İ YAKIN GORDUK CEMÂLULLÂHİ
EY HÂCE BİZDE DİR SİR Rİ İLÂHİ
HÜNKÂR HACI BEKTAŞ FUKÂRASİYİZ

BİZE PEDER DEDİ TİFL İ MESÎHÂ
"RABBİ ERNİ" DİYE ÇAĞIRDI MÜSÂ
MÜSÂ "LEN TERÂNİ" DİYEN BİZ İDİK ONA
BİZ TÜR Ü SİNÂNİN TECELÂSİYİZ

ZÂHİDÂ ŞÂNİMİZ "İNNÂ FETEHNÂ"
HARÂBİ KEMTERİ SERSERİ SANMA
BİZ KILI KIRK YARAR KÂMİLİZAMMÂ
PİRİM BALIM SULTAN BUDALASİYİZ

Nevâ İlâhi

Kuldan Sana Lâ'îk N'ola

Güfte: Aziz Mahmud Hüdaî
Beste: Muallim İsmâil Hakkı Bey

Sofyan

KUL DA SA NA LÂ YIK N'O LA
ŞUĞ RA SE NİN KÜB RÂ SE NİN

Â ŞIK SE Nİ KAN DE BU LA
Û LÂ SE NİN UH RÂ SE NİN

Â ŞIK SE Nİ KAN DE BU LA
Û LÂ SE NİN UH RÂ SE NİN

ME ĞER SEN DEN İH SAN O LA
DÜN YÂ SE NİN UK BÂ SE NİN

YÂ RAB BE NÂ YÂ RAB BE NÂ
YÂ RAB BE NÂ YÂ RAB BE NÂ

SEN DEN KE REM SEN DEN A TÂ
SEN DEN KE REM SEN DEN A TÂ

c.yıldırım
(D.C.)
(SON)

Kuldan Sana Lâyık N'ola

KULDAN SANALÂYİK N'OLA
 ÂŞİK SENİ KANDE BULA
 MÊ ĞER SENDEN İHSAN OLA
 YÂ RABBENÂ YÂ RAB BENÂ
 SENDEN KEREM SENDEN ATÂ

ŞUĞRA SENİN KÜBRÂ SENİN
 ÜLÂ SENİN UHRÂ SENİN
 DÜNYÂ SENİN UKBÂ SENİN
 YÂ RABBENÂ YÂ RAB BENÂ
 SENDEN KEREM SENDEN ATÂ

NEFSE BİZİ ISMARLAMA
 ÇİĞNETME DERT İLE GAMÂ
 İR GÖR SANA YOLDAN KOMA
 YÂ RABBENÂ YÂ RAB BENÂ
 SENDEN KEREM SENDEN ATÂ

EY LÂ-YEZÂL Ü LEM-YE ZEL
 HANİ SANA LÂYİK AMEL
 ABİDİN İŞİ ŞEHV Ü ZE LEL
 YÂ RABBENÂ YÂ RAB BENÂ
 SENDEN KEREM SENDEN ATÂ

KOMA HÜDÂİYİ GARİB
 VASLIN EYLE ÂNA NASİB
 YE SSİR MERÂMÎ YÂ MÜCİP
 YÂ RABBENÂ YÂ RAB BENÂ
 SENDEN KEREM SENDEN ATÂ

Nevâ İlâhi

Mâsivâ Kaydından Et Bizi Halas

Güfte Aziz Mahmut Hüdaî

Düyek

MÂ Sİ VÂ KAY DIN DAN ET Bİ PÂ
PÂ Dİ ŞÂ HA LÜT Fİ Bİ PÂ

Zİ HA LAS KUD RE TE GÂ YET YOK
YÂN SE NİN HEM KÂ MU DEREH Lİ

AL LÂ HIM ME DED KUD RE TE GÂ
NE DER MÂN SE NİN HEM KÂ MU DEREH

YET YOK AL LÂ HIM ME DED
EH Lİ NE DER MÂN SE NİN

FAZ LIN İ LE EY LE EH Lİ
BU HÜ DÂ İ BEN DE NE İH

İH Tİ SAS KUD RE TE GÂ YET YOK
SAN SE NİN KUD TE TE GÂ YET YOK

AL LÂ HIM ME DED KUD RE TE GÂ
AL LÂ HIM ME DED KUD RE TE GÂ

YET YOK AL LÂ HIM ME DED (D.C.)
YET YOK AL LÂ HIM ME DED (SON)

MÂSİVÂ KAYDINDAN ET BİZİ HALAS
KUDRETE GÂYET YOK ALLÂHİM MEDED
FAZLİN İLE EYLE EH Lİ İHTİSAS
KUDRETE GÂYET YOK ALLÂHİM MEDED

PÂDİŞÂHA LÜTFİ Bİ-PÂYÂN SENİN
HEM KÂMU DEREH LİNE DERMÂN SENİN
BU HÜDÂİ BENDENE İHSAN SENİN
KUDRETE GÂYET YOK ALLÂHİM MEDED

Nevâ İlâhi

Mecnûn Olalı Gönüm Leylâ Haberin Söyler

Gültepe Şems-i Sîvâsî

Beste Şeyh Hüseynî Ebedî

Sofyan

MEC NÜN O LA LI GÖN LÜM
CİS NİM DE GÖ NÜL KU ŞU
CAN KU ŞU BU GÜL ŞEN DE
ŞEMS İ SE Nİ DU YA LI

LEY LÂ HA BE RİN SÖY LER
MAH BÜE O LA LI AĞ LAR
MED HİN O KU MAK TAY DI
BU AŞ KI NA DU YA LI

MEC NÜN O LA LI GÖN LÜM
CİS NİM DE GÖ NÜL KU ŞUM
CAN KU ŞUM BU GÜL ŞEN DE
ŞEMS İ SE Nİ U YA LI

LEY LÂ HA BE RİN SÖY LER
MAH BÜE O LA LI AĞ LAR
MED HİN O KU MAK TAY DI
BU AŞ KI NA U YA LI

DER DE DÜ ŞE Lİ CÂ NİM
CEZ BEY LE BO ŞAN DİK ÇA
ZÜL FİN A ĞI NA DOŞ DÜ
FİR KAT HA BE RİN KO YUP

DER DE DÜ ŞE Lİ CÂ NİM
CEZ BEY LE BO ŞAN DİK ÇA
ZÜL FİN A ĞI NA DOŞ DÜ
FİR KAT HA BE RİN KO YUP

VEY LÂ HA BE RİN SÖY LER
Â LÂ HA BE RİN SÖY LER
SEV DÂ HA BE RİN SÖY LER
VUS LAT HA BE RİN SÖY LER

eydirm

(D.C.)

(D.C.)

(D.C.)

(SON)

Mecnûn Olalı Gönüm Leylâ Haberin Söyler

MECNÛN OLALI GÖNLÜM LEYLÂ HABERİN SÖYLER
DERDE DÜŞELİ CÂNİM VEYLÂ HABERİN SÖYLER

CİSMİMDE GÖNÜL KUŞU MAHBUS OLALI AĞLAR
CEZBE YLE BOŞANDIKÇA ÂLÂ HABERİN SÖYLER

CAN KUŞU BU GÜLŞENDE MEDHİN OKUMAKTAYDI
ZÜLFİN AĞINA DÜŞDÜ SEVDÂ HABERİN SÖYLER

ŞEMS-İ SE Nİ DUYALI BU AŞKINA UYALI
FİRKAT HABERİN KOYUP VUSLAT HABERİN SÖYLER

Nevâ İlâhi

Mekteb-i İrfâna Girip Âyet-i Kur'an okuruz

Güfte: Vehbi Hz.
Beste: Tekin Uğural

Sofyan

MEK TE Bİ İR FÂ NA Gİ RİP Â YE Tİ KUR' AN O KU RUZ
HER GÜ ZE LİN HEN Gİ NE BİZ BO YA Nİ RİZ REN Gİ NE BİZ

İL Mİ LE DÛN VÂ KI Fİ YİZ NÜSHÂ YI İN SAN O KURUZ (saz)
DÜŞ MÂ NİN CEN Gİ NE BİZ TİĞ İ LE ÇEV GÂN O KURUZ

İL Mİ LE DÛN VÂ KI Fİ YİZ NÜSHÂ YI İN SAN O KU RUZ (saz)
DÜŞ MÂ NİN CEN Gİ NE BİZ TİĞ İ LE ÇEV GÂN O KU RUZ

SÖY LE ME YİZ NÂ HA LE FE BÖY LE CE ER DİK ŞE RE FE
BİR Bİ Rİ Nİ SEV ME YE NİN KEN Dİ Ö ZÜN BİL ME YE NİN

VÂ KIF O LUP MEN A RE FE NÜK TE İ PİN HAN O KURUZ (saz)
Â DE ME BAŞ EĞ ME YE NİN İS MİNİŞEY TAN O KURUZ

VÂ KIF O LUP MEN A RE FE NÜK TE İ PİN HAN O KU RUZ
Â DE ME BAŞ EĞ ME YE NİN İS MİNŞEY TAN O KU RUZ (SON)

(saz) c.yıldırım (D.C.)

MEKTEB-İ İRFÂNA GİRİP ÂYET-İ KUR'AN OKURUZ
İLMİ LEDÛN VÂKİFİYİZ NÜSHÂ YI İNSAN OKURUZ (saz)
SÖYLEMEYİZ NÂHALE FE BÖYLE CE ERDİK ŞEREFİ
VÂKİF OLUP MEN AREFE NÜKTE-İ PİNHAN OKURUZ

HER GÜZELİN HENGİNE BİZ BOYANIRIZ RENGİNE BİZ
DÜŞMÂNİN CENGİNE BİZ TİĞ İLE ÇEVGÂN OKU RUZ
BİR BİRİNİ SEVMEYENİN KENDİ ÖZÜN BİLMEYENİN
ÂDEME BAŞ EĞMEYENİN İSMİNİ ŞEYTAN OKURUZ

Nevâ İlâhi

Muradlar Verici Ol Gani Settâr

Çiftçe: Fakir Edna
Beste: Nesh Uzel

Söyün

MURADLAR VERİCİ OL GANI SETTÂR
VERDİMURÂDIMI ELHAMDÜLİLLÂH
AĞI MUHAMMED'DİR MUHAMMED ALİ
GÖRDÜM BİR ELM ADIR ELHAMDÜLİLLÂH

TÂRİKATDA MARİFETE YÂR OLDU
YEDİ KUDRET DER YÂSİDA SIR OLDU
CEBRÂİL REHBERDİ ALİ PİR OLDU
ERDİM HAKİKÂTE ELHAMDÜLİLLÂH

ÖL KALEYE GİREMEDİ LÂ DENLER
İMAMLAR NE SUNE DÜĞÜZ EDENLER
DÜNYÂDAE LİYLE ÂĞU YUDANLAR
ANLAR DİDÂR GÖRMEZ YALLÂH O BİLLÂH

ALİ MUHAMMEDİR MUHAMMED ALİ
ANLAR KURDU DOĞRU YOLU ERKÂNI
TÂRİKAT İLMİDİR MÂRİ FET GÜLÜ
ERDİM HAKİKÂTE ELHAMDÜLİLLÂH

SERİÂTİ DAHI YENİ YAPTILAR
YETMİŞİKİ MİLLET ÂNATAPTILAR
BİR KALE VAR YETMİŞ ÜÇE YAPTILAR
KERPEÇİ NURDANDIR ELHAMDÜLİLLÂH

ARŞULLÂHDA YEDİ KAPU AÇILDI
HAKK'IN RAHMETİ KULLARÂ SACILDI
MÜ'MİNLERE HÜLLE DONU BİÇİLDİ
GEYDİM LİBÂSINDAN ELHAMDÜLİLLÂH

FAKİR EDNAM BU MÂNÂVİ SEÇMELİ
ÜSTÂDIM NÂTÂVİ KONUP GÖÇMELİ
ÂŞİK OLAN BU DOLUDAN İÇMELİ
KANDİM CÜR'ÂSINDAN ELHAMDÜLİLLÂH

Nevâ İlâhi

Pervâneyim Şem'i Yâre

Güfte: Süzi Efendi
Beste: Şeyh Hüseyin Efendi

Sofyan

PER VÂ NE YİM ŞEM' İ YÂ RE YÂ BEN Nİ
PİR LE Rİ MİZ ER KÂ Nİ NA YA PIŞ MI
MÜN KİR BİL MEZ BU ES RÂ RI DÂ İ MA

CE DÖN ME YE YİM HÛ AL LAH
ŞİZ DÂ MÂ Nİ NA HÛ AL LAH
EY LER İN KÂ RI HÛ AL LAH

SAB RE DE MEM YOK TUR ÇÂ RE YÂ BEN Nİ
GİR Mİ ŞİZ AŞK MEY DÂ Nİ NA YÂ BEN Nİ
ET MIŞ İ KEN BİZ İN KÂ RI YÂ BEN Nİ

CE DÖN ME YE YİM HÛ (D.C.)
CE DÖN ME YE YİM HÛ (D.C.)
CE DÖN ME YE YİM HÛ (SON)

Pervâneyim Şem'i Yâre

PERVÂNE YİM ŞEM'İ YÂRE
YÂ BEN NİCE DÖNMEYE YİM
SABREDE EM YOK UR ÇÂE
YÂ BEN NİCE DÖNMEYE YİM

PİRLERİMİZ ERKÂNINA
YAPIŞMIŞIZ DÂMÂNINA
GİRMİŞİZ AŞK MEYDÂNINA
YÂ BEN NİCE DÖNMEYE YİM

MÜNKİR BİLMEZ BU ESRÂRI
DÂİM AE YLER İNKÂRI
ETMİŞ İKEN BİZ İNKÂRI
YÂ BEN NİCE DÖNMEYE YİM

ZÂHİD NE YLER BU İŞLERİ
EDER BÂTİL TEŞVİŞLERİ
DÖNER ALLÂH'IN KUŞLARI
YÂ BEN NİCE DÖNMEYE YİM

HÜCCAC TUTAR HACCIN RÂHİN
ERİŞTİRİR GÖĞE ÂHİN
DÖNERLER KÂBE ETRÂFIN
YÂ BEN NİCE DÖNMEYE YİM

SÎNE MDE ÂTE ŞLER YANAR ÂNI
GÖREN KÜLHÂN SANAR
ŞEM'İ KAMER DURMAZ
YÂ BEN NİCE DÖNMEYE YİM

SÛZİ KIL KALBİN UYANIK
ZİKRE GİRMEZ HER MÜNÂFİK
DÖNMEK HAKDIR PİRLER SÂDİK
YÂ BEN NİCE DÖNMEYE YİM

Nevâ İlâhi

Rabbimiz İhsân Eder

(Bismillâh)

Güfte: Ha. Aşî (Münâffer Çöftak)
Beste: Necdet Tanlak

Sofyan

RABBİMİZ İHSÂN EDER
Bİ-HİKMETİ BİSMİLLÂH
HER İŞİ İSÂN EDER
Bİ-İZZETİ BİSMİLLÂH

DAĞI TAŞI DÜZE DER
GECENİ GÜNDÜZ EDER
BİR EC CRİNİ YÜZ EDER
Bİ-KUVVETİ BİSMİLLÂH

KUR'AN'DAN BİR ÂYETDİR
AHKÂMA RİÂYETTİR
MEVLÂ'DAN İNÂYETDİR
Bİ-KUDRETİ BİSMİLLÂH

MİFTÂHDİR KİTÂBİN
HAKKA VARIR HİTÂBİN
KOLAYLAŞIR SİTÂBİN
Bİ-DEVLETİ BİSMİLLÂH

RABBİNİZİN ADIDIR
TÂZİM İLE YÂDIDIR
GÖNLÜMÜZ MURÂDIDIR
Bİ-HÖRMETİ BİSMİLLÂH

ŞEYTAN HEMEN DEF' OLUR
GÜNÂHLARIN REF' OLUR
ZİKRE DEN ŞE REF BULUR
Bİ-RIF'ATI BİSMİLLÂH

ÂŞKİYİ MESRÛR EDER
SÂYİNİ MEŞKÛR EDER
ZENBİNİ MÂGFÛR EDER
Bİ-RAHMETİ BİSMİLLÂH

Neva İlâhi

Sırr-ı Tevhîdin Hüdâ ya Kıl tecellisın Âyan

Gâfîr Şeyh Abdülâhmed Nûrî Kudûsî Saruh
Beste Zekîî Dede

Evsâet

SIR RI TEV Hİ DIN HÜ DÂ YA

26
KIL TE CCEL Lİ SİN A YAN

NÜ Rİ TEN DE TÂ Kİ LÂ YÂ
Sİ NE LER ÇÂK EY LE YİP GİR

KIL O LAN MÜ SÂ Yİ CÂN İ MÂ NİM
SİN SE MÂ A Â Şİ KÂN İ MÂ NİM

NÜ Rİ TEN DE TÂ Kİ LÂ YÂ
Sİ NE LER ÇÂK EY LE YİP GİR

KIL O LAN MÜ SÂ Yİ CÂN İ MÂ NİM
SİN SE MÂ A Â Şİ KÂN İ MÂ NİM (Sın)

Dİ DE İ DİL A ÇI LUP GÖR

SÜN CE MA LİN NÜ RU NU *oylâttı*

SİRR-İ TEVHİDİN HÜDÂ YÂ KIL TECELLİSİN ÂYAN
NÜRİ TENDE TÂKİLÂ-YAKIL OLAN MÜSÂ-Yİ CÂN
DİL AÇILUP GÖRSÜN CEMÂLİN NÜRÜNÜ
SİNELER ÇÂK EYLE YİP GİRSİN SE MÂ ÂŞİKÂN

Nevâ İlâhi

Şöyle Kim Bi-dil ü Bi-cân Olmuşam

Güfte: Eşrefoğlu Râni
Deste: 7

Düyek

ŞÖY LE KİM Bİ
GÂH BU CUM LE

DİL Ü DEN Bİ
SİN DEN O

CÂN OL MU
LU RAM BE

SAM
Rİ

KE N Dİ AH VÂ
NE ME LEK NE

Lİ ME HAY
CİN NE İN

RÂN OL MU SAN (AH)
SAN OL MU ŞAM (AH)

GÂH BE Nİ
EŞ REF OĞ

BEN BİL ME
LU RÜ Mİ

Söyle Kim Bi-dil ü Bi-cân Olmuşam

ZEM KİM KÂN DE
YEM BEN KİM BU

YEM
GÜN

GÂH CE MÜ GÂ
KES RET Ü VAH

HI PE Rİ
DET TE YEK

ŞÂN OL MU ŞAM
ŞÂN OL MU ŞAM

çyâllâm
(D.C.)
(SDN)

ŞÖYLE KİM Bİ-DİL Ü Bİ-CÂN OLMUŞAM
KENDİ AHVÂLİME HAYRÂN OLMUŞAM
GÂH BENİ BEN BİLNE ZEM KİM KÂND EYEM
GÂH CEM'Ü GÂHİ PERİŞÂN OLMUŞAM

GÂH BU CÂN LESİNDEN OLURAM BERİ
NE MELEK NE CİN NE İNSAN OLMUŞAM
EŞREFOĞLU RÜMİYEM BEN KİM BU GÜN
KEGRET Ü VAHDETTE YEKSÂN OLMUŞAM

Nevâ İlâhi

Şürîde Vü Şeydâ Kılan

Göfte Yüzus Erme

Sofyan

Şüride Vü Şeydâ Kılan

LAN YEN İL LÂL LAH HÛ YÂ RİN
İL LÂL LAH HÛ YÂ RİN

CE MÂ Lİ
CE MÂ Lİ

DİR BE Nİ (D.C.)
DİR BE Nİ (SON)

ŞÛRİDE VÜ ŞEYDÂ KILAN
YÂRİN CEMÂLİDİR BENİ
ÂLEMLERE RÛSVÂ KILAN
YÂRİN CEMÂLİDİRBE Nİ

KADDİM BÜKÛP YAY EYLEYEN
BAĞRIM DELİP NAY EYLEYEN
İŞİM GÜCÜM ZÂR EYLEYEN
YÂRİN CEMÂLİDİR BENİ

GÖZLERİMİ GİRYÂN EDEN
HEM ÇİĞERİM BİRYÂN EDEN
HAYRÂN Ü SERGERDÂN EDEN
YÂRİN CEMÂLİDİR BENİ

AKLİMİ BAŞIM DAN ALAN
BENİ BU SÉVDÂYÂ SALAN
BİR MÛRŞİDE BENDE KILAN
YÂRİN CEMÂLİDİR BENİ

KULUNU MAHZUN EYLEYEN
BAĞRIMI PÛR-HÛN EYLEYEN
YÛNUS'U MECNÛN EYLEYEN
YÂRİN CEMÂLİDİR BENİ

Nevâ İlâhi

Tahkik Eder Tastikini İmâne Ermek İsteyen

Güfte: Avram Nisim
Beste: Hâlid Lem'i Atlı

Sofyan

TAH KİK E DER TAS Tİ Kİ Nİ İ MÂ NE ER MEK İS TE YEN
CÂ NİN BU YOL DA HÂK E DER VAR LIK HI CÂ BİN ÇÂK E DER

BU LUR HA YAT İK Lİ Mİ Nİ İR FÂ NE ER MEK İS TE YEN
KAL Bİ ŞE RÂ YIN PÂK E DER SUL TÂ NE ER MEK İS TE YEN

HÛ HÛ AL LAH AL LAH İL LÂL LAH LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH (D.C.)
HÛ HÛ AL LAH AL LAH İL LÂL LAH LÂ İ LÂ HE İL LÂL LAH (SON)

TAHKİK EDER TASTİKİNİ
İMÂNE ERMEK İSTEYEN
BULUR HAYAT İKLİMİNİ
İRFÂNE ERMEK İSTEYEN

CÂNİN BU YOLDA HÂK EDER
VARLIK HI CÂBİN ÇÂK EDER
KALB-İ ŞE RÂ YIN PÂK EDER
SULTÂNE ERMEK İSTEYEN

GEÇER KAMUDAN MÜTLAKA
BULUR FENÂ ENDER FENÂ
BİN KERE CÂN EYLER FEDÂ
CÂNÂNE ERMEK İSTEYEN

OLMEC MUAL BÂHREYN OLUR
MÛSÂ İLE HİZRİ BİLÜR
HER KÂTREDE DERYÂ BULUR
UMMÂNA ERMEK İSTEYEN

Nevâ İlâhi

Tahrir-i Nokta-i Aşk Cümle Zemâna Sıgmaz

Yürük Semâ

Güfte: Abdül Ehad Nûhi
Beste: Hüseynî Şerîfî Gümren

TAH İ NOK TA İ AŞK CUM LE ZE MÂ NA SİĞ MAZ
ZÂ DI LİN DE FÂ Sİ ZÜHD İZ Dİ YÂ Dİ SİL MEZ

EŞ VÂK İ ÂH İ UŞ ŞAK FEH ME GÜ MÂ NE SİĞ MAZ
MÂ DEM Kİ A RA LİK DA ÇA VUŞ İ AŞK İ YEL MEZ

SIRR İ ME HAB BE TUL LÂH RÛ HE CE NÂ NE SİĞ MAZ
OL MA SA RIŞ TE İ AŞK İN SAN HÛ DÂ YI BİL MEZ

DÂ VÂ YI AŞK İ CÂ NÂN LAF ZÂ DİL HÂ NE SİĞ MAZ
NÛ RÜ CE MÂL İ HÂ LİK HER DİL DE CİL VE KİL MAZ

VAS FI SIFÂT İ BÂ Rİ ŞEH RE BE YÂ NE SİĞ MAZ (D.C.)
EN VÂR İ LÂ YE ZÂL İ İ Kİ Cİ HÂ NE SİĞ MAZ (SON)

TAHRİR-İ NOKTA-I AŞK CÜMLE ZEMÂNIA SİGMÂZ
EŞVÂK-I ÂH I UŞŞAK FEHME GÜMÂNE SİGMÂZ
SIRR-I MEHABBETULLÂH RÛHE CENÂNE SİGMÂZ
DÂVÂ-YI AŞK-I CÂNÂN LAFZÂ DİLHÂNE SİGMÂZ
VASF-I SIFÂT-I BÂRİ ŞEHRE BEYÂNE SİGMÂZ

ZÂHİD DİLİNDE PÂSİ ZÜHD İZDİYÂDI SİLMEZ
MÂDEM Kİ ARALUKDA ÇAVUŞ-I AŞK İ YELMEZ
OLMASARIŞTE-I AŞK İN SAN HÛDÂ-YI BİLMEZ
NÛR U CEMÂL-I HÂLK HER DİLDE CİLVE KILMAZ
ENVÂR-I LÂYEZÂL İ Kİ CİHÂNE SİGMÂZ

ŞÂH OLDU ÇÜNKÜ AŞIK RÛM U HÛD İÇİNDE
ANILDI HEYBET-I AŞK CÜMLE CÛNÛD İÇİNDE
KEŞF OLDU "KUNZU KENZEN" NÛR-I ŞEHİD İÇİNDE
SİMÜRĞ-I AŞK-I CÂNÂN KÂF-I VÛCÛD İÇİNDE
UÇMAĞA BALAÇARSA KEVN İ MEKÂNE SİGMÂZ

RÂH İ MUHABBETULLÂH VAHDET HÛMİNE DOLDU
ESRÂRİ "MAREMEYTE" KALBİ EMİNE DOLDU
EN FÂŞ-I HAYYU KAYYÛM İ AŞIK KEMİNE DOLDU
CÛY-I SİRİŞKİ AŞIK RÛY-I ZEMİNE DOLDU
DERT EHLİNİN FIGÂNINÛH ÂSOMÂNE SİGMÂZ

MAHVİ ZUNÛBİ ÂBİD BİR KATRE CÛDE MERBÛT
İHSÂN-I PÂDİŞÂHİ BAHR İ UHÛDE MERBÛT
EY NÛRİ "LİMÂ" ALLÂH VAKT-I SÛCÛDE MERBÛT
"MEHDİ" O YÂRIN AŞKI MÛLK U VÛCÛDE MERBÛT
DİL BU SAFÂDAN ANIM AIKLINI CÂNE SİGMÂZ

Nevâ İlâhi

Tâlib-i Hak Olup Derde Düşenler

Güfte Şems-i Sivâsi
Beste: Şeyh Hüseyin Efendi

Sofyan

TÂ LİB İ HAK O LUP
BİR MÜR Şİ Dİ KÂ MİL
MÜR ŞİD O LAN Bİ LİR

DER DE DÜ ŞEN LER
ŞEY Hİ BU ŞEN LER
Â NİN İ Şİ CA Nİ

DER Dİ NİN DER MÂ NİN
KOL LA RİN BOY NU NA
A KI TIR GÖ ZÜN DEN

A RAR BU DE YÜ
DO LAR HÜ DE DE YÜ
KAN LI YA Şİ Nİ (D.C.)
(D.C.)
(SON)

TÂLİB-İ HAK OLUP DERDE DÜŞENLER
DERDİNİN DERMÂNIN ARAR BU DEYÜ

BİR MÜRŞİD-İ KÂMİL ŞEYHİ BULUNCA
KOLLARIN BOYNUNA DOLAR HÜ DEYÜ

MÜRŞİD OLAN BİLİR ÂNIN İŞİNİ
AKITIR GÖZÜNDEN KANLI YAŞINI

SE CDEDEN KALDIRMAZ OLUR BAŞINI
YÜZÜNÜ YERLERE SÜRER HÜ DEYÜ

AKLI HEM -RÂH OLUP İMAN YÂR OLUR
HAKKA ÂŞIK OLAN BENZİ SAR OLUR

GÜNÂHI AF OLUP KÜLLİ NUR OLUR
SERVER-İ ENBİYÂ ARAR HÜ DEYÜ

ŞEMSİ BU SİRLARİ DUYU BİLENLER
BU YOL ÂRİFİNDİR UYU BİLENLER

CÂNINA BAŞINA KİYU BİLENLER
KÜLLİ MURÂDINA ERER HÜ DEYÜ

Nevâ İlâhi

Tehâmmül Kalmadı Tende

Güfte: Mehmet Emin Çakıroğlu
Ezbe: Selami Barış

Düyek

TE HÂM MÛL KAL MA DI TEN DE FE LE ĞİN CEV
Rİ YET MEZ Mİ (582) Mİ (582)
HU SÛ Sİ LÛT FU İH SÂ NİN A CEP BİR GÜN
ERİŞ MEZ Mİ (582) Mİ (582)
GİRER PER VÂ NE DEV RÂ NE A TI LİR ŞEM
İ SÛ ZÂ NE (882) NE (882)
YA NAR Bİ ÇÂ RE MER DÂ NE NE HİK MET DİR
BİLİN MEZ Mİ (882) Mİ (SON)

TEHÂMMÛL KALMADI TENDE FELEĞİN CEVRİ YETMEZ Mİ
HUSÛSİ LÛTF U İHSÂNIN ACEP BİR GÜN ERİŞMEZ Mİ
GİRER PERVÂNE DEVRÂNE ATILIR ŞEM'İ SÛZÂNE
YANAR BİÇÂRE MERDÂNE NE HİKMETDİR BİLİNMEZ Mİ

Neva İlâhi

Tekye-i Rûhunda Dâim Aşık ın Ezkâr-ı Hû

Nim Erzet

Güfte: Fevâî Hîz
Beste: Şaban Kaçkas

TEK YE Yİ RÜ HUN DA DÂ İM Â Şİ

KİN EZ KÂ Rİ HÛ SİR Rİ MİR A TIN

DA HER DEM SÂ Dİ KİN Dİ DÂ Rİ HÛ

MİK TE Dİ KAL BİN DE DER Sİ NEFY Yİ

LE İS BÂT O LAN KAL Bİ GAF LET DEN

BE Rİ O LUP O LUR Bİ DÂ Rİ HÛ

TEKYE İ RÛHUNDA DÂİM AŞIKIN EZKÂRI HÛ
SİR İ MİR ATINDA HER DEM SÂDİKİN DİDÂRI HÛ
MEKTE Bİ KALBİNDE DERSİ NEFY İLE İSBÂT OLAN
KALB İ GAFLETDEN BERİ OLUP OLUR Bİ-DÂRI HÛ

MEV ÂREF DERSİN VÛCÛDU NÛŞ ÂSINDA OKUYAN
HÛ DE YÛD MANSUR-VE Ş EML HAK OKUR BİDÂRI HÛ
SEM S İ RÛH İYLE SEM Â İ MÂNEVSİN SEYREDEN
FETH OLUP BÂB İ HÂKİKAT KEŞF OLUR DİDARI HÛ

MİR D İ HAKKI KÂSİPOL KİM RÛNİ DERMÂN ANDADIR
VÂSİL OLAMAZ OL DERDE OLMAYAN Bİ-MÂR İ HÛ
MEST İ MEDHÛS OL FENÂ-Yİ HÛMİ HUDAN NÛŞ İDÛP
KURTULUP OL HÂBİ HÂRDAN OLASIN Bİ-DÂRI HÛ

Nevâ Ramazan İlâhisi

Ummân-ı Kerem Rahmet-i Rahman Ramazan'dır

Sengün Semâi

Güfte: Akbarî Efe Hazretleri
Beste: Abdülkâh Uysal

UM MÂ Nİ KE REM RAH ME Tİ RAH MAN RA MA ZAN' DIR
GÜL ZÂ Rİ GÜ LIS TÂN İ GÖ NÜL NÜR O LUR EL BET
DİL DEN Dİ LE NEŞ RET Tİ BU MÂH NÜR U HI DÂ YET

İS YÂ Nİ Mİ ZİN AF Vİ NA FER MÂN RA MA ZAN' DIR
MUR ŞİD İ HÜ DÂ MEN Zİ Lİ KUR' ÂN RA MA ZAN' DIR
CAN GÖZ LE Rİ NE EN VÂR İ İR FÂN RA MA ZAN' DIR

OL ŞÂ Nİ KE REM LÜT Fİ KA DİM EY LE Dİ İH SÂN
MAH BÜB İ HÜ DÂ HAZ RET İ MAH MÜD U MU HAM MED
CÂ Mİ LE Rİ CEN NET Gİ Bİ NÜR EY LE Dİ EL BET

DERT Lİ LER İ ÇİN MÜ Mİ NE LOK MA RA MA ZAN' DIR (D.C.)
EM RET Tİ Bİ ZE MEM DÜH İ SUB HÂN RA MA ZAN' DIR (D.C.)
DER GÂH İ HÜ DÂ FET Hİ NE DER BÂN RA MA ZAN' DIR (SON)

UMMÂN-I KEREM RAHMET-I RAHMAN RAMAZAN'DIR
İSYÂNIZIN AFINA FERMÂN RAMAZAN'DIR
OLŞÂN-I KEREM LÜTF-I KADİM EYLEDİ İHSÂN
DERTLİLER İÇİN MÜMİNE LOKMÂN RAMAZAN'DIR

GÜLZÂR-I GÜLİSTÂN-I GÖNÜL NÜR OLUR ELBET
HÜŞİD-I HÜDÂ MENZİL-I KUR'ÂN RAMAZAN'DIR
MAHBÛB-I HÜDÂ HAZRET-I MAHMOD U MUHAMMED
EMRETTİ BİZE MEMDÛD-I SUBHÂN RAMAZAN'DIR

DİLDEN DİLE NESRETTİ BU MÂH NÜR U HİDÂYET
CAN GÖZLERİNE ENVÂR-I İRFÂN RAMAZAN'DIR
CÂMLERİ CENNET GİBİ NÜR EYLEDİ ELBET
DERGÂH-I HÜDÂ FETHİNE DERBÂN RAMAZAN'DIR

LEYLE-I KADİR'LE AÇILIR BÂB-I TECELLÂ
DİL CENNETİNİN KÂSRINA RİDVÂN RAMAZAN'DIR
MÜMİNLERE ÂŞİK DEDİLER RAHMET-I RAHMAN
OLBAHR-I KEREM MECMÂ-I GUFRÂN RAMAZAN'DIR

ARŞDAN DÖKÜLÜR FERŞE KADAR EMTÂR-I RAHMET
TAKSİM EDECEK RAHMET-I SULTÂN RAMAZAN'DIR
LÜTFİ GİBİ MUHTÂÇ OLANI AFVEDE ALLAH
RAHMAN U RAHİM RAHMET-I MENNÂN RAMAZAN'DIR

Nevâ İlâhi

Vakt-i Seherde Açıla Perde

Gâfî: Dervîş Hîmmet
Bece Hâfîz Fevz

Sofyan

VAK TI SE HER DE A ÇI LA PER DE
DUŞ MÜ SEM HAL DIR MIN NE TIM OL DUR
BE NEM Bİ ÇÂ RE KAL DIM Â VÂ RE

VAK TI SE HER DE A ÇI LA PER DE
DUŞ MÜ SEM HAL DIR MIN NE TIM OL DUR
BE NEM Bİ ÇÂ RE KAL DIM Â VÂ RE

DUŞ TO GÜM YER DE DER MÂN
AĞ LA DİM GÜL DÜR DER MÂN
YÜ REK PÜR YÂ RE DER MÂN

SEN DE DİR HAY HAY İH SAN SEN DE DİR (D.C.)
SEN DE DİR HAY HAY İH SAN SEN DE DİR (D.C.)
SEN DE DİR HAY HAY İH SAN SEN DE DİR (S.D.)

VAKTİ SEHERDE
AÇILAPERDE
DUŞTUĞUM YERDE
DERMÂN SENDEDİR
İHSAN SENDEDİR

DÜŞMÜSEM HALDIR
MİNNETİM OLDUR
AĞLADIM GÜLDÜR
DERMÂN SENDEDİR
İHSAN SENDEDİR

DERVİŞ HİMMETE
ÇÂRE VUSLATA
DERDİ FİRKÂTE
DERMÂN SENDEDİR
İHSAN SENDEDİR

BENEM Bİ-ÇÂRE KALDIM
ÂVÂRE BENEM
YÜREK PÜR-YÂRE
DERMÂN SENDEDİR
İHSAN SENDEDİR

NEFSİ ZÂLİMİ
GÖZLE HÂLİMİ
SUNDUM ELİMİ
DERMÂN SENDEDİR
İHSAN SENDEDİR

Nevâ İlâhi

Ya Rab Ne Olur Lütf İle Cürmüm Tükeneydi

Güfte: Yâsin Hatipoğlu
Beste: Erdiye Çelikol

Aksak

YÂ RAB NE O LUR LÜTF İ LE CÜR MÜM TÛ KE NEY
Dİ (Saz) Dİ (Saz)
PER HİÇ VÂ OL NE LE ŞİP UĞ RU NA CİR MİM RÛM
İ LE ÖM RÛM
TÛ KE NEY Dİ (Saz) Dİ (SON)
CÜR MÜM İ LE CİR MİM BE Nİ TÂ KİP
E DE CEK SE (Saz)
CÜR MİM İ LE CİR MİM BE Nİ TÂ KİP
E DE CEK SE (Saz)

YÂ RAB NE OLUR LÜTF İLE CÜR MÜM TÛ KENEYDİ
PERVÂNE LE ŞİP UĞ RUNA CİR MİM TÛ KENEYDİ
CÜR MÜM İLE CİR MİM BENİ TÂ KİP EDE CEKSE
HİÇ OLMASAINAN İLE ÖM RÜM TÛ KENEYDİ

Nevâ İlâhi

Yine Meşâyih Meclisi Kuruldu

Güfte-Abdurrahman

Sofyan

YI NE ME ŞÂ YİH MEC Lİ Sİ KU RUL DU
ME ŞÂ YİH E LİN DEN İÇ KA NA KA NA
İS TER İ SEN ME ŞÂ Yİ HİN BU LA GÖR

TÂ LIB İ HAK O LAN TEV Hİ DE GEL SİN
BU DUR Şİ FÂ VE REN O DERT Lİ CÂ NÂ
İK RÂR E DİP TAS Dİ Kİ Nİ A LA GÖR

TÂ LIB İ HAK O LAN TEV Hİ DE GEL SİN
BU DUR Şİ FÂ VE REN O DERT Lİ CÂ NÂ
İK RÂR E DİP TAS Dİ Kİ Nİ A LA GÖR

ME ŞÂ Yİ HİN TABL İ KÜ Sİ ÇA LİN Dİ
RAB Bİ Nİ ZİK REY LE HOŞ YA NA YA NA
TUR İS TER SEN İŞ TE DER YÂ TA LA GÖR

TÂ LIB İ HAK O LAN TEV Hİ DE GEL SİN
TÂ LIB İ HAK O LAN TEV Hİ DE GEL SİN
TÂ LIB İ HAK O LAN TEV Hİ DE GEL SİN

TÂ LIB İ HAK O LAN TEV Hİ DE GEL SİN (D.C.)
TÂ LIB İ HAK O LAN TEV Hİ DE GEL SİN (D.C.)
TÂ LIB İ HAK O LAN TEV Hİ DE GEL SİN (SON)

Yine Meşâyih Meclisi Kuruldu

YİNE MEŞÂYİH MECLİSİ KURULDU
TÂLİBİ HAK OLAN TEVHİDE GELSİN
MEŞÂYİHİN TABL-I KÜSİ ÇALINDI
TÂLİBİ HAK OLAN TEVHİDE GELSİN

MEŞÂYİH ELİNDEN İÇ KANA KANA
BUDUR ŞİFÂ VEREN O DERTLİ CANA
RABBİNİ ZİKREYLE HOŞ YANA YANA
TÂLİBİ HAK OLAN TEVHİDE GELSİN

İSTER İSEN MEŞÂYİHİN BULAGÖR
İKRÂR EDİP TAŞDİKİNİ ALA GÖR
TÜR İSTERSEN İŞTE DERYÂ TALA GÖR
TÂLİBİ HAK OLAN TEVHİDE GELSİN

ÜM'ÜLESMÂ LÂİLÂHE İLLÂLLAH
İSM-İ ÂZAM BUDUR BELKİ HÜVE LLAH
MEŞÂYİH SIRRIDIR TEVHİDİ BİLLAH
TÂLİBİ HAK OLAN TEVHİDE GELSİN

TEVHİD EYLEYENİ YARLIĞAR SUBHAN
TEVHİD OLUR GÜNAH DEDİNE DERMAN
CÂN Ü DILDEN ÇAĞIRIR ABDURRAHMAN
TÂLİBİ HAK OLAN TEVHİDE GELSİN

Nevâ İlâhi

Yuz Bin Cefâ Kılın Bana

Güfle Yâvus Erce

Sofyan

YÜZ BİN CE FÂ KİL SAN BA NA
SE VE RİM SE Nİ CÂN İ LE
Kİ Lİ SE YE DER SEN VA RAM

HÔ MEV LÂM HÔ HÔ DÂ İM
HÔ MEV LÂM HÔ HÔ DÂ İM
HÔ MEV LÂM HÔ HÔ DÂ İM

SEN DEN YÜ ZÜM DÖN DÜR ME ZEM
KİL OL MU ŞUM FER MÂN İ LE
NÂ KÖS DER SEN E GER ÇA LAM

HÔ MEV LÂM HÔ HÔ DÂ İM
HÔ MEV LÂM HÔ HÔ DÂ İM
HÔ MEV LÂM HÔ HÔ DÂ İM

CÂ NİM DA Hİ A LİR İ SEN HÔ MEV LÂM
AND İ ÇE RİM KÜR'ÂN İ LE HÔ MEV LÂM
Â ŞİK LA RA YOK TUR KA LEM HÔ MEV LÂM

HÔ HÔ DÂ İM HÔ HÔ DÂ İM HÔ HÔ DÂ İM HÔ

Yüz Bin Cefâ Kılın Bana

SEN DEN YÜ ZÜM DÖN DÜR ME ZEM
SEN DEN YÜ ZÜM DÖN DÜR ME ZEM
SEN DEN YÜ ZÜM DÖN DÜR ME ZEM

HÜ MEV LÂM HÜ
HÜ MEV LÂM HÜ
HÜ MEV LÂM HÜ

1. HÜ DÂ İM HÜ
HÜ DÂ İM HÜ
HÜ DÂ İM HÜ

2. HÜ DÂ İM (D.C.)
HÜ DÂ İM (D.C.)
HÜ DÂ İM (SON) *çaldırın*

YÜZBİN CEFÂ KILSAN BANA
SEN DEN YÜZÜM DÖNDÜRMEZEM
CÂNIM DAHI ALIR İSEN
SEN DEN YÜZÜM DÖNDÜRMEZEM

SEVERİM SENİ CÂN İLE
KUL OLMUŞUM FERMÂN İLE
AND İ ÇERİM KUR'ÂN İLE
SEN DEN YÜZÜM DÖNDÜRMEZEM

KİLİSEYE DERSEN VARAM
NÂKÛS DERSEN EĞER ÇALAM
ÂŞIKLARA YOKTUR KALEM
SEN DEN YÜZÜM DÖNDÜRMEZEM

İSÂ MİSİN MÛSÂ MİSİN
YÂ YÛSUF İ KEN'AN MİSİN
İLLÂKİ CANLAR CÂNİSİN
SEN DEN YÜZÜM DÖNDÜRMEZEM

YÛNUS GERÇEK ÂŞIK İSEN
DOST YOLUNDA SÂDİK İSEN
HİZMETKÂRE LÂYİK İSEN
SEN DEN YÜZÜM DÖNDÜRMEZEM

Nevâ İlâhi

Zâhida Devrâna Gel Ki Olasın Aşk Bülbulü

Çağrı: Rabî Şeyhî Haydar Ef.
Beste: Mustafa Halim Alvan

Devr-i hücdî

ZÂ Hİ DA DEV RÂ NA GEL Kİ O LA SIN AŞK BÜL BÜ LÜ
ZER RE CE VAS FI O ZÂ TIN DOL DU RÜR YÜZ BİN Kİ TAB
Â Sİ TÂ NİN DAN YÜ ZÜN DÜR OL MA YIP OL MA GÂ FIL

ZÂ Hİ DA DEV RÂ NA GEL Kİ O LA SIN AŞK BÜL BÜ LÜ
ZER RE CE VAS FI O ZÂ TIN DOL DU RÜR YÜZ BİN Kİ TAB
Â Sİ TÂ NİN DAN YÜ ZÜN DÜR OL MA YIP OL MA GÂ FIL

BÖY LE SE BUK PÂ Y A LIN MAZ RÂ H İ AŞ KIN MEN Zİ Lİ
NÂ MU RÂ DI BER MU RÂ D EY LER O ŞÂ H İ KAM (İ) YAB
PÂ Dİ ŞÂ H LAR PÂ Yİ NE KEM (İ) TER OL MAZ BÖY LE BİL

BÖY LE SE BUK PÂ Y A LIN MAZ RÂ H İ AŞ KIN MEN Zİ Lİ
NÂ MU RÂ DI BER MU RÂ D EY LER O ŞÂ H İ KAM (İ) YAB
PÂ Dİ ŞÂ H LAR PÂ Yİ NE KEM (İ) TER OL MAZ BÖY LE BİL

Nİ CE ŞÂ H LAR OL DU LAR BU MEY DA NİN KEM TER KU LU AL LÂ H
ŞÜP HE SİZ HAK KI BU LUR SİDK İ LE E DEN İN Tİ SABAL LÂ H
E DE GÖR DER GE HİN DE ÂB İ RÜ YİN SEL (İ) SE BİL AL LÂ H

Nİ CE ŞÂ H LAR OL DU LAR BU MEY DA NİN KEM TER KU LU
ŞÜP HE SİZ HAK KI BU LUR SİDK İ LE E DEN İN Tİ SAB
E DE GÖR DER GE HİN DE ÂB İ RÜ YİN SEL (İ) SE BİL

Zâhida Devrâna Gel Ki Olasın Aşk Bülbülü

GEÇ Tİ LER HÛB Bİ Sİ VÂ DAN TERK E DİP KİŞ Ü ŞA Lİ
 GEN Cİ ES RÂR İ HA Kİ KAT MÜR Şİ Dİ Â Lİ CE NAB
 MEN BÂ Yİ KÂN İ KE REM FEYZ İ A TÂ LÛTF U CE LİL

GEÇ Tİ LER HÛB Bİ Sİ VÂ DAN TERK E DİP KİŞ Ü ŞA Lİ
 GEN Cİ ES RÂR İ HA Kİ KAT MÜR Şİ Dİ Â Lİ CE NAB
 MEN BÂ Yİ KÂN İ KE REM FEYZ İ A TÂ LÛTF U CE LİL

KÛT Bİ AK TÂB İ HÛ DÂ MAZ HÂ Rİ SIR Rİ A Lİ AL LÂH
 KÛT Bİ AK TÂB İ HÛ DÂ MAZ HÂ Rİ SIR Rİ A Lİ AL LÂH
 KÛT Bİ AK TÂB İ HÛ DÂ MAZ HÂ Rİ SIR Rİ A Lİ AL LÂH

KÛT Bİ AK TÂB İ HÛ DÂ MAZ HÂ Rİ SIR Rİ A Lİ
 KÛT Bİ AK TÂB İ HÛ DÂ MAZ HÂ Rİ SIR Rİ A Lİ
 KÛT Bİ AK TÂB İ HÛ DÂ MAZ HÂ Rİ SIR Rİ A Lİ

REH NÛ MÂ Yİ RÂH İ HÂ Kİ NÛ RED DİN ŞÂ Hİ VE Lİ AL LÂH
 REH NÛ MÂ Yİ RÂH İ HÂ Kİ NÛ RED DİN ŞÂ Hİ VE Lİ AL LÂH
 REH NÛ MÂ Yİ RÂH İ HÂ Kİ NÛ RED DİN ŞÂ Hİ VE Lİ AL LÂH

REH NÛ MÂ Yİ RÂH İ HÂ Kİ CER RÂ Hİ ŞÂ Hİ VE Lİ (D.C.)
 REH NÛ MÂ Yİ RÂH İ HÂ Kİ CER RÂ Hİ ŞÂ Hİ VE Lİ (D.C.)
 REH NÛ MÂ Yİ RÂH İ HÂ Kİ CER RÂ Hİ ŞÂ Hİ VE Lİ (SON)

ZÂHİDA DEVRÂNA GEL Kİ OLASIN AŞK BÜLBÜLÜ
BÖYLE SEBUK PÂY ALIN MAZ RÂH-I AŞKIN MENZİLİ
NİCE ŞÂHLAR OLDULAR BU MEYDANIN KEMTER KULU
GEÇTİLER HÜBB-İ SIVÂDAN TERK EDİP KİŞ Ü ŞALİ

KÛTB-İ AKTÂB-I HÜDÂ MAZHÂR-I SIRR-I ALİ
REH-NÜMÂ-YI RÂH-I HÂK-I NÛREDDİN ŞÂH-I VELİ

ZERRECE VASFI O ZÂTIN DOLDURUR YÜZBİN KİTÂB
NÂ MURÂD-I BER-MURÂD EYLER O ŞÂH-I KAM(İ)YAB
ŞÛPHE SİZ HAKKI BULUR SİDK İLE EDEN İNTİSAB
GENCİ ESRÂR-I HAKİKAT MÜRŞİD-İ ÂLİ CENAB

KÛTB-İ AKTÂB-I HÜDÂ MAZHÂR-I SIRR-I ALİ
REH-NÜMÂ-YI RÂH-I HÂK-I NÛREDDİN ŞÂH-I VELİ

ÂŞİTÂNINDAN YÜZÜN DÜR OLMAYIP OLMAGÂFİL
PÂDİŞAHLAR PÂYİNE KEM(İ)TER OLMAZ BÖYLE BİL
EDE GÖR DERGEHİNDE ÂB-I RÛYİN SEL(İ) SEBİL
MENBÂ-YI KÂN-I KEREM FEYZ-İ ATÂ LÛTF U CELİL

KÛTB-İ AKTÂB-I HÜDÂ MAZHÂR-I SIRR-I ALİ
REH-NÜMÂ-YI RÂH-I HÂK-I NÛREDDİN ŞÂH-I VELİ

CÛRA-I AŞKIN İÇEN DİL-İ MÜRDE BULUR HAYAT
ERDİRİR MAKSÛDUNADILDEN GİDER HAVF-I MEMÂT
DÂMENİN TUT RÛZ U ŞEB DİLE TAZAR RÛY U NECÂT
BENDE-İ KEMTER HAYDER ŞÂNINA SÖYLEDİ NA' ÂT

KÛTB-İ AKTÂB-I HÜDÂ MAZHÂR-I SIRR-I ALİ
REH-NÜMÂ-YI RÂH-I HÂK-I NÛREDDİN ŞÂH-I VELİ

GERDİLER SEN OLASIN MAKBÛL-İ DERGÂH-I SAMED
BENDESİ OL RÛZ U ŞEB EYLE TALEB-İ CÂH MEDED
MAZHÂR-I ZÂT U SIFÂT-I HÂLİK-İ FERD Ü SAMED
GAYET EDNÂ BENDEGÂNİN KADR Ü KÂN-I LÂ-YUAD

KÛTB-İ AKTÂB-I HÜDÂ MAZHÂR-I SIRR-I ALİ
REH-NÜMÂ-YI RÂH-I HÂK-I NÛREDDİN ŞÂH-I VELİ

HUZÛR U İZZE TE LÂYİK DEĞİL ANÇAK FÂKR'ÂNE
TEBERRUK SÖYLEDİM BU NÂT-I PİR'E MUHİBÂNE
UMARIM DER LÛTF U İNÂYET MERHAMET-İ ŞEFKÂT
ÛMMİDİM KESMEM ELBET OLURUM MAZHÂR İHSÂNE

KÛTB-İ AKTÂB-I HÜDÂ MAZHÂR-I SIRR-I ALİ
REH-NÜMÂ-YI RÂH-I HÂK-I NÛREDDİN ŞÂH-I VELİ